

Lâle Müldür

Bizansiyya

ROMAN

BİZANSİYYA

Lâle Müldür (Aydın, 1956) Liseyi Robert Kolej'de bitirdi. Şiir bursu alarak Floransa'ya gitti. Türkiye'ye dönerek birer yıl ODTÜ Elektronik ve Ekonomi bölümlerine devam etti. 1977'de İngiltere'ye gitti: Manchester Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden lisansını, Essex Üniversitesi Edebiyat Sosyolojisi Bölümü'nden master derecesini aldı. 1983-1987 yılları arasında Brüksel'de yaşadı: Ressam Patrick Clays ile on iki yıl evli kaldı. 14 Aralık 2002'de beyin kanaması geçirdi, iki ay hastanede yattı.

İlk şiirleri 1980'de *Yazı* ve *Yeni İnsan* dergilerinde çıktı. *Gösteri*, *Defter*, *Şiir Atı*, *Oluşum*, *Mor Köpük*, *Yönelişler*, *Sombahar* ve *kitap-lık* dergilerinde birçok şiir ve yazısı yayımlandı. Bir dönem *Radikal* gazetesinde yazdı. Şiirlerinden bazıları ("Destina", *Yeni Türkü*) bestelendi ve filmlerde kullanıldı. Şiirlerinden bir seçki *Water Music* adıyla Dublin'de (Poetry Ireland, 1998), Fransız ressam Colette Deblé'nin resimleri üzerine yazdığı şiirler Fransızca olarak *Ainsi parle la Fille de pluie* (*Yağmur Kızı Böyle Diyor*) adıyla Fransız Enstitüsü'nde, 2008'de ise Donny Smith'in çevirdiği yine bir seçme şiirler kitabı (*I Too Went To The Hunt Of A Deer*) Türkiye'de yayıldı. Yurt dışındaki birçok toplantıda Türkiye'yi temsil etti; Amerika'da yayımlanan Türk şiiri antolojisinde "80'lerde başlayan krizi aşan bir şair" olarak anıldı. *Ultra-Zone'da Ultrason* ile 2007 Altın Portakal Şiir Ödülü'nü aldı.

Şiir: *Uzak Fırtına* (1988), *Voyıçır 2: Şıirler 1987-1989* (Ahmet Güntan ile, 1990), *Seriler Kitabı* (1991), *Kuzey Defterleri* (1992), *Buhurumeryem* (1994), "Divanü Lûgat-it-Türk" (1998), *Snatler/Geyikler* (2001), *Anemon: Toplu Şıirler* (1988-1998) (2002), *Ultra-Zone'da Ultrason* (2006), *Güneş Tutulması* 1999 (2008), *Medine & Kavun Likörü* (Seyhan Özdamar ile, 2009), *Siyah Sistanbul* (2011), *Anne'ye Ayetler ve O'nun Postmortem Alâmetleri* (2012).

Roman: *Bizansiyaya* (2007).

Yazılıar: *Anne, Ben Barbar mıymış?* (1998), *Haller Leyla* (2006).

*Lâle Müldür'ün
YKY'deki kitapları:*

- Saatler/Geyikler (2001)
Anemon: Toplu Şiirler (1988-1998) (2002)
Ultra-Zone'da Ultrason (2006)
Bizansiyya (*roman*, 2007)
Voyıcıç 2 (Ahmet Güntan ile) (2007)
Güneş Tutulması 1999 (2008)
Siyah Sistanbul (2011)
Anne'ye Ayetler ve O'nun Postmortem Alâmetleri (2012)

LÂLE MÜLDÜR

Bizansiyâ

Roman

Yapı Kredi Yayıncılık

**Yapı Kredi Yayınları - 2451
Edebiyat - 760**

Bizansiyaya / Lâle Müldür

**Kitap editörü: Burak Fidan
Düzeltileri: Incilay Yılmazyurt**

**Kapak tasarımcı: Nahide Dikel
Kapaktaki desen: Lâle Müldür**

**Baskı: Mas Matbaacılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055**

**1. baskı: İstanbul, Şubat 2007
2. baskı: İstanbul, Mart 2014
ISBN 978-975-08-1188-3**

**© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334**

**Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayınçının yazılı izni olmadıkça hiçbir yolla çoğaltılamaz.**

**Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr**

*Çok değerli yardımcıları için,
Burak Fidan'a.*

BİZANSİYYA

SUZANNE

*Suzanne sizi aşağı alır
Nehrin kıyısındaki yere
Geçen gemileri duyabilirsiniz
Geceyi onun yanında geçirebilirsiniz
Onun yarı deli olduğunu biliyorsunuz
Ama bunun için orada olmak istiyorsunuz
Ve sizi çay ve portakallarla besler
O kadar uzun yoldan Çin'den gelen
Ve tam ona verebilecek sevginiz olmadığını
Açıklamak isterken O sonra sizi kendi
Dalga uzunluğuna alır ve bırakır
Nehir cevaplaşın sizi
Onun daima bir sevgilisi olduğunuza
Ve onunla seyahat etmek istiyorsunuz
Ve onunla kör seyahat etmek istiyorsunuz
Ve biliyorsunuz ki
Size güvenecek
Çünkü onun mükemmel bedenine aklınızla dokundunuz
Ve İsa bir gemiciydi
Suyun üstünde yüreldiği zaman
Ve çok zaman harcadı
Yalnız tahta kulübesinden her yeri seyrederken
Ve anladığı zaman
Bir tek boğulanların onu görebildiğini
Dedi ki; 'Herkes bundan sonra denizci olacak
deniz onları kurtarana dek'*

*Ama kendisi daha önce kırılmıştı.
Gök açılmadan çok önce.
Terk edilmiş nerdeyse bir insan.
Sizin bilgelığınız altına bir taş gibi çöktüğü zaman
Ve onunla seyahat etmek istersiniz
Ve onunla kör seyahat etmek istersiniz
Ve düşünürsünüz ki belki ona güvenebilirsiniz
Çünkü sizin mükemmel bedeninize akıyla dokundu.
Şimdi Suzanne elini alır ve sizi nehre götürür
Halas ordusundan paçavralar ve tüller giyinmektedir
Ve güneş bal gibi dökülür bizim Limanın Lady'sine dökülür
Ve çöplerin ve çiçeklerin arasında
Neye bakmanız gerektiğini gösterir
Yosunun içinde kahramanlar vardır
Sabah çocuklar vardır
Sevgi için öne doğru uzananlar
Ve o şekilde uzanıp kalacaklar sonsuza kadar
Suzanne aynaya tutarken
Ve onunla seyahat etmek istersiniz
Ve kör seyahat etmek istersiniz.
Ve bilirsiniz ki ona güvenebilirsiniz
Çünkü sizin mükemmel bedeninize akıyla dokundu.*

Leonard Cohen

İsa Gibi Biri

Senin adım İndra. Buradasın. Pembe bir sıvı içeren kristal bir şişeden içtikten sonra bana âşık olacaksın.

Senin adım Uzeda. Bu ismi sana ben vermedim. Ama yer yüzünde hep senin gibi birini aradım.

— Bana niçin bu adı verdin?

— İndra, bereketli seller ve yağmurlar demek. İşte bu yüzden bana bakacak ve bana âşık olacaksın.

— Peki ya sen, gizemli kişi, en çok kimi seversin sen?

— Bulutları severim, arada geçen o bulutları...

— Uzeda, bana niçin bu kadar uzaksın. Bu aşk bana niçin bu kadar çok acı veriyor.

— Adem cennetten kovulduğunda bir yabancı olarak yeryüzüne indi. Ondan beri tüm oğulları ve kızları da nerede doğmuş olurlarsa olsun birer yabancıdır. Ve yabancıının bütün aşkları dışarıdan, ötelerdendir.

— Evet, anımsıyorum bir hayal vardı. Ona âşık oluyordum. Ona ‘yağmurlar nişanlısı’ diyordum. Peki bu pembe içki ne?

— Hatırla!

— Bilmiyorum, belki bir şey vardı. Başlangıçta, en başta güllerin rengi yalnızca beyazdı. Sonra ben bir peygambere âşık olduğum için ölümcül bir yara aliyordum. Beni kucağımda beyaz güllerle bir yere yatırıyorlardı. Sen bana doğru gelince dikenler yana batıyordu ve böylece güller senin kanıyla boyanmış oluyordu. Şey, böyle bir şey Rosa mistica.

Gülle yağmur arasında semantik bir yakınlık vardı.

Ama ben sana bir türlü yakınlAŞamıyordum. Çok ama çok acı çekiyordum. Senin uzun, altın sarısı saçların, buradakilerle kıyasladığım zaman... Yanında hep olanaksız aşkların sembolü mavi gÜllerle uyanıyordum.

Tamam, anımsamaya başlıyorsun şimdİ. Hadi hatırla, her şeyi hatırla.

Ama birçok İndra ve birçok Uzeda var. Onların yeryüzü isimleri değişik. Mesela İksir, Boro, Perizad... onları düşünmek sana acı verecek ama hatırla, her şeyi hatırla.

— Yakında Mesih gelecek, biliyorsunuz değil mi?

— Evet, az bir vakit kaldığını söylüyörler.

— Yeni bir dünya düzeni kurulacak. Her şey altüst olacak ve oldu bile. Sadece ve sadece paranın egemenliğini yaşıyoruz. Kiyamet...

— Evet, ne diyeğiniz biliyorum. Çoktan içinde bulunduğumuz durum kiyamet değil mi?

— Belki de üst-insanlar belirecek, Nietzsche'nin öngördüğü gibi.

— Kim bunlar?

— Onu bilmiyorum ama insanlar şimdiden kesin olarak birbirinden ayrıldı.

— Evet biliyorum, iyiler ve kötüler kesin çizgilerle ayrıldı. Beş altı yıl önce başladı bu.

— Hepimizin bir misyonu var.

— Doğru, tam da bu zamanda dünyaya geldiğimize göre. Ben para kazanamıyorum. Bu benim iyilerden olduğumu mu gösterir?

— Şöyledir, kötü bir insan yok aslında.

— Nasıl yani, kötüler yok mu?

— Yok, keşke kötülük olsa. Bayağılık var sadece.

— Evet, bir yiğin bayağı, çıkışsız insan.

İşte böyle saatler süren nefese bir konuşma başlamış oldu. Arada, gözlerine bakıyordu. Dikkati çekenek şekilde iyilik akıyordu gözlerinden. Çok geçmeden tuhaf bir şey oldu. Gözlerinde ara sıra benim ultraviyole dediğim türden mor bir ışık yanıp sönmeye başladı. Benim de gözlerimin hemen öünü-

de noktacıklar halinde beyaz ışık patlamaları oluyordu. Öyle ki bunları yazmak bile bende müthiş bir utanma duygusu yaratıyor. Ama o çok saygın Kallistos Telikudes de aynı şeyi söylüyordu: "İnsan, tinsel faaliyeti ruh gözüyle seyre dalarak elde edilen bilgileri ve ruhu yükseltten yöntemleri yalnız kendine saklamamalıdır."

Bütün bunlar böyle olmadığı aslında bütün bunları böyle yazmak istedim. Ona tünelde kutsal kitaplar satan bir dükkânda rastladım. Üstünde siyah deri bir ceket ve pembe bir atkı vardı. *İncil*'inin yok olduğunu ve bir *İncil* almak istediği söyledi. Dükkan sahibi, ben ve bana çok benzeyen bir arkadaşım dinsel konulardan konuşuyorduk.

Onun ilk sözü, farkında misiniz, bütün önemli isimler M harfiyle başlıyor: Mehdi, Mesih, Muhammed, Musa, Meryem gibi, oldu. Doğru, dedim. Onun ilgi çekici konuşmasından hemen etkilenmiştim. Ruh arkadaşımı bulduğumun farkında değildim daha. Galiba yalnız, çok yalnız bir insandı. Bize, size ne mutlu, birbirinizi bulmuşsunuz, dedi. Karşılışmamız büyük bir rastlantıydı. Onun farkında değildim daha. Sonradan gerçekten tuhaf bir şey olduğu için, onun benim için önemli birisi olduğuna karar verdim. Sigara kutumun alt bölümündeki jelatin kağıt kendi kendine üste geçmişti. Üstelik bunu, kâğıdı yırtmadan başarmak hemen hemen imkânsızdı. Bunu bir işaret olarak aldım. Gittiğinde, ruh arkadaşımı bulduğumun farkına vardım.

Perizad'ın Anlatısı

Tanrı'nın izniyle ruh arkadaşımı buldum. Yoksa Kudüs'e doğru yollanmak zorunda kalacaktım. Günahkâr bedenimin ruhsal çalkantılarla sarsıldığı günlerden biriydi. Dua etmek için kili-seye gittim. Kilise papazı halimden anlamışa benziyordu. Bana Karpathoslu Johennes'in kırk birinci bölümdeki "Kendilerini daha bir çabaya duaya verenler korkunç ve yorucu ayartmala-ra maruz kalırlar" bölümünü gösterdi.

Yalnızlıktan bıkmıştim. Akşam saatlerinde yorucu ruh halle-rine maruz kalyordum. Ama o gün içimde kutsal ruh hali uyan-di. Kutsal bir ezilmişlik hali bende zarif bir çiçek dalgalanma-larıyla büydü. Hemen İsa ikonunun önünde bir mum yakarak Trikanos'un müzüğünü dinlemeye başladım. Bir yandan eski bir inci kolyeyi tespih gibi kullanarak içimden dualar okuyordum. Akşamin bu korku dolu saatlerinde dışarıdaki karla kaplı ağaç-ları görmek bile içimde gizemli ürpertilere yol açıyordu. Tuhaf bir havaydı. Bazen toz kaldırın bir rüzgâr gibi karların uçuştuğunu görmek bende mutlu bir esrime hali yarattı. Çok geçmeden ka-pım çalındı. Adının Boro olduğunu söyleyen bu yoksul görünüş-lü gezgini içeri aldım. Hemen ateşin yanına geçti. İçerdeki küçük ayın havrasını görünce yüzünde ışıltili bir anlam belirdi. Birden hiçbir ön hazırlık yapmaksızın konuşmaya girdi.

Geride kalan her şeyi unutup steplerde, tarlalarda koşuyordum. Sol omzumda bir şeyle. Herkesin içinde steplerde, tarlalarda koşmak isteyen bir şey vardır, gizli bir dua gibi. Dua etmek de zaten böyle bir şeydir: Buzla kaplı bir tarlayı geçmek. Buzun altında bir şey, bir mücevher, bir yüzük vardır. Belki kantaşından bir yüzük, buzun altında kayan turuncu frezyalar, bir karnabahar, kırmızı bir çilek... Ya da yarı beline kadar buzun altına girmek... Beyaz bir eşarp, kayıp giden buzda... Sarışın bir başın hafif yana eğilmesi. Tüm benliğinle yakarmak, diz çöküp. Kendinle ne yapacağını bilmemek. Yeryüzüne yerleşmememek gibi bir duygusu. 33 yaşında İsa Mesih'in yanında ölmek. Kendinde ve onda kalmak.

Nedir gerçekten dua etmek? Bütün yaratılanların gizli bir iç çekişle sarsıldığını görüyor, beyaz bir eşarpa başımı dayamak istiyordum. Günahkâr kemiklerimden, beni bağlayan her şeyden uzaklaşmak, uzaklaşmak, yalın bir hiçe doğru koşmak, yanında tuz ve ekmekle buzu kırıp geçmek istiyordum. Kendinde kendiliğinden olan o sağaltıcı güçe ne isim verecektim. Sol ve sağ omzumdan gelen bir ses, bir esinti; kendime hazırladığım baharistan, omuz başımdaki koruyucu meleğin sesi şöyle diyordu: "Uzaklaş, uzaklaş. Buzun altında yaşa!"

Buzun altında yaşamak bana göre evden de içeri çekilerek yaşamak, her şeyden elini eteğini çekerek kendi ruh dünyaya kapanmaktı. O zaman buzdaki yüzüğün bir anlamı olacaktı.

Yazarın Anlatısı

Tam da öyle birine rastlamak istiyordum. Onun gibi birine...
ONUN GİBİ biri daha kafamda olmuşmamıştı.

Trendeydim. Floransa gibi bir yere gidiyordum. Kafamda yalnızca ve yalnızca şiir vardı ya da şiir gibi bir şey. Bu şiir gibi bir şey kafamda çok erken yaşlarda Japon haikuları yüzünden açılmıştı. O bunalımlı on üç, on dört yaşları büyük sıkıntılarla üstüme geldiği zaman hemen bir masanın başına geçerek dışarıdaki pembe çiçek açmış ağaçların verdiği huzurla haiku okuyup benzer şeyler yazıyor, böylece büyük bir rahatlama duyuyordum.

O beyaz serin masa hâlâ evimde duruyor ve hâlâ bahçeye dönük, sonradan başka bir eve geçmiş olsam bile. Ben bu saatları yazarken telefonda biri arıyor. Kendisi üçüncü tekil ve meçhul olarak tanımlanan biri. Tuhaftır bir biçimde senkron olan bir şey, zamanı 'onun gibi biri' temasıyla açtığınıma göre. Uzun bir süredir kafamı senkronluk meselelere taktığım için bu bana romanı doğru bir biçimde açtığım yolunda bir işaret gibi geliyor. Hemen tarihe bakıyorum. 3 Mart 1992. Mutlaka 3 ile ilgili bir şey olmalı diyorum. Kabala hesapları gibi bir şey ve evet 3+3+1992 toplanınca 27 sayısı yani 3'ü veriyor bana. O halde doğru yerde, doğru zamandayım diye düşünüyorum, biraz daha cesaretleniyorum ve Floransa trenine geri dönüyorum.

Floransa treninde ikindi ışığı gibi tam bir şey var. Kompartimnlarda hapsolan bir ışık. On dokuz yaşındayım, üstümde mini etekli bir elbise var, saçlarım uzun ve siyah. Yanımda ba-

na her türlü kapıyı açabilecek kadar ayrıcalıklı bir Amerikan diploması ve kafamda sadece iki şey var: Şiir ve onun gibi biri.

Bu ikisi daima ve daima çatışacaklar. Ama henüz değil, nitekim biraz sonra koridordan gitar sesleri gelmeye başlıyor. Başımı çevirince müzik yapanların iki İtalyan genci olduğunu görüyorum. Hayatımda gördüğüm en şiirsel iki yüz; Fellini ya da Passolini filmlerinden çıkışip gelmişler gibi. İşte hayatımda hiç unutmadığım anlardan biri, mutlu bir rastlantı. Şiir gibi bir şeyle onun gibi biri belki de ilk kez bir araya geliyor.

Birisı esas beğendiğim, penceredeki siluetine bakıp saçlarını taramaya başlıyor. Öteki nedenini sorunca, yandaki kompartimanda güzel bir kız var da ondan, gibi bir şeyler söyleyerek daha sonradan hiç unutamayacağım bir kompliman iletiyor. Koridorda yerlere çöküp Beatles falan calmaya başlıyorlar. İşte müthiş bir an. Hem şiir hem de onun gibi biri bir arada. Artık uçuyorum. Sarı ışıklı Floransa vagonu ve yontu gibi duran iki sarışın kafa. Sarı renk daha sonraları daha başka biçimlerde çok daha önemli olacak. Ama sonraları henüz bunu bilmeyenler.

Ertesi gün La Scala pansionundayım. Bir ara, merkezi görmek üzere yola çııyorum. Arno nehri ve Ponte Vecchio. Birisi bir zamanlar Arno nehrinin taşmasıyla Ponte Vecchio'daki mücevherci dükkânlarından yığınla incinin Arno'nun dibine gömüldüğü türünden bir şeyler söylüyor. Merkeze uğrayıp o sık Floransa defterlerinden ve bir de mini bir radyolu kasetteyp alıyorum. Gece La Scala'da İtalyan radyolarından müzikerler kaydediyorum. Yıllar sonra bu kaseti dinlediğimde kendi 19 yaş sesimi yakalayacağım. Pür, hiç kirlenmemiş bir sesin karizması. Sonra beni hüzünlendiriyor ama yine de bir Leopardi takıntısı yok bende, en azından o sıralar. Somut bir şey değil bu, daha çok onun gibi birisine bağlanan bir şey.

Yukarda tüm okuduklarınız benim İsa fantezilerim. Geçmişte veya gelecekte, Kuantum fizигine göre fark etmiyor. İhtimaller dahilinde ancak. Söylemek istediğim şu: Ben dindar bir aileden gelmiyorum. Dindar da yetişirilmemi. Bütün olan bi-

ten benim başıma çığ gibi düştü. Belleğim öncesini hatırlamakta güçlük çekiyor. Büyük bir yokluk gibi.

Sonrası, kaydedebildiğim kadariyla söyle:

O hızla Zeynep'e gittim. Daha doğrusu Mehmet'le beraber gittik. Zeynep ayrı bir hız boyutunun içindediydi. Bütün evini yıktırmış yeniden inşa ediyordu. Binlerce kitabının tek tek tozunu almış, dolaplarını aşağı indirmiş, sıkıldıklarını sıkılmadıklarını ayıriyordu. Bana büyük bir plastik torba dolusu nefis giysiler verdi. Derken o hızla çuvalı kaptığım gibi taksiyle eve geldim. Bu arada Mehmet'te şu espri oldu; onu atlamışım.

Mehmet bütün Avrupa medeniyetini android olmakla suçladı. Ben pasif kaldım. Fakat birden bir aydınlanma oldu dişçi koltuğunda. Mehmet'in tuhaf diş hekimliği aletleri ağızında, naylon transparan bir örtü üstümdeydi. Mehmet doktor maskesini yüzüne takmıştı ve gözlerine de sarı transparan maske gibi bir şey takmıştı. Muayenehanenin her tarafı alüminyum mobil yalarla kaplıydı. Birden aydınlandım ve ağızmda tuhaf aletler olduğu halde boğuk android bir sesle bağırdım: "Asıl android sensin!"

Kahkahalar patladı. İşte Bizansiyaya boyutu açılmıştı bile. Bizansiyaya, Bizans'la Konstantiniyye'nin birleşiminin adı. Konstantiniyye Hz. Muhammed'in hadisinde geçer; "Ne mutlu Konstantiniyye'yi alana" demişti kendisi.

Derken Zeynep, Mehmet'e ağır bir sandık taşıttı hiç tanımadığı halde. Fena halde bir 'business' iş rüzgârı esiyordu. Benim gözüm çuvaldaydı. Mehmet, Zeynep'e müsterisi olmasını teklif etti. Zeynep ayaküstü eski kaloriferleri nasıl hurdacıya 10 milyona sattığını anlattı. Hurdacı deyince benim akıma geldi; iki gün önce yolda bir hurda arabası ve onun sahibini görmüştüm. Hurda arabasının önünde resmen "Official Junk of the Works" yazıyordu. Evet İstanbul yani Bizansiyaya bu durumdaydı. Hurda arabasının içinde çok sık bir İngilizceyle bir slogan? Bir motto? Bir hayat görüşü? Bir weltanschauung yazılıyordu.

Buradan tekrar sinemasal bir kesmeye geri dönelim:

Evet, o hızla çuvalı kaptığım gibi eve geldim. Zeynep fikrini değiştirmeden önce çunkü o da bir Bizansiyaya hızında ne yaptığı bilmez bir halde idi. Eve gelir gelmez soyunmadan dört beş yere telefon salladım. Elbet biri notumu alıp beni ara-yacaktı. Nitekim gecikmedi. Bizansiyaya kanalından Fatih Öz-güven devreye girdi. O hızla taksiyle ona uçup büyük bir hızla yemeği pişirip yedikten sonra iki video film attirmaya karar verdik. Yolda aklıma Selim Cebeci düşmüştü. O hızla yine Bi-zansiyaya kanalından ressam Selim Cebeci'yi çağırıldı. İlk önce Nicholas Roeg'in performance kült filmini izledik. Mick Jagger, Anita Palenberg, Marianne Faithful konusu bizi bir süre açtı. Fakat o kadar leziz dedikodular dönüyordu ki Wim Wenders'in filmi güme gitti.

O hızla tekrar 'business' yapıldı. Selim, Fatih'ten epey bir ba-sılı materyal götürdü (resmi için fotoğraf arıyor). Ben de, bu Gore Vidal neymiş bakalım, diyerek Fatih'in son çeviri kitabını kaptım. O hızla eve... Evde çok hafif, hafif olduğu için bin yerinden yırtık geceliğimle (Murathan, "Punk Lady" şiirinde beni düşkün aristokratlara benzetirken haklıydı galiba çunkü yırtık pırtık da ol-sa bu sık gecelikten vazgeçemiyordum) televizyona kıçımı dönüp uyuma moduna geçtim. Sabah altya doğru uyuyamayacağımı anladım. Kafam o kadar hızlı çalışıyordu ki, garip bir hız gelmişti üzerime, dedikoduların Bizansiyaya hızı beni aşmıştır.

Hayırdır inşallah, diyerek mutfağa kahve yapmaya yöneldim.

Uygulamamı ilk önce dedikodu yapmış olmanın getirdiği pislenmişlik duygusuna yordum fakat sonra, hayır öyle değildi, çok verimli bir sabah beni bekliyordu. Bizansiyaya boyutu beni açmıştı. O hızla bütün romanımı çözdem attım. Kendimce yeni bir dil bulmuştum. İlk önce işime yarar bir şey bulabilir miyim acaba diyerek not defterimi karıştırıyorum ki birden ne gö-reyim? Notlarım, yıllardır biriktirdiğim notlarım, daha önem-lij bir şeye dönüşmeyi bekleyen notlarım olanca dinamikliğiyle ve sinematografik geçişleriyle önümde durmuyor mu? Şimşek hızıyla karar verdim. Romanda notlarımı kullanacaktım. Bi-

zansiyya'nın ve sinemanın yapısına uygun olacaktı bu. Derken aynı hızla güncelerime sarıldım. Evet evet roman içinde roman olacaktı. Otobiyografi de olacaktı –16 yaşında tuttuğum günlükler– SANATÇININ GENÇ BİR KIZ OLARAK PORTRESİ.

Bu arada defterlerimin yemek reçeteleriyle de dolu olduğunu gördüm. Şimşek hızıyla karar verdim. Yemek tarifleri, hatta mümkünse desenler bile olacaktı. Bir “Official Junk of the Works” olacaktı yani romanın üslubu. Evet, bir kez daha tekrarlıyorum: GERÇEKLİKTEN DAHA HEYECAN VERİCİ NE VARDI?

Uzun sıkıcı roman cümleleri yerine bu defterler önumde bütün karışıklığıyla bir yürek gibi atıyordu. Romanım bitmişti, ordadı işte, defterlerin anarsık güzelliğindeydi.

Manı'm artıyordu. Şöyle düşündüm. Bir kez daha ayını prensip uyarınca, GERÇEKLİKTEN DAHA HAYAT VERİCİ NE VARDI? Hem romanın bütünlüğü de bozulmamış olacaktı, çünkü romanın yarısı Greta'nın romanıydı, beş yılda yazmış olduğum. Diğer yarısı ise benim, yani yazarın romanı olacaktı. Yazarın anlatısı ile başkarakterin anlatısı iç içe gececekti. İşte bu bütünlüktü. Üstelik yazarın gündelik hayatı da bu sarmala katılacaktı yazdığı yemek tarifleri ve şarkısı söyleyecekti.

O hızla tekrar telefonuma sarıldım. Bırkaç arkadaşımı romanı bitirmek üzere olduğumu, çok mutlu olduğumu, daha önemlisi eski Lâle olduğumu, eski hızımı bulduğumu, ilaçların etkisinin geçtiğini söylediğimi. Telefonlardan sonra üç beş kahve üç beş sigara içip aç karnına olayın hızını ve güzelliğini sürdürdüm. Telefonlarda arkadaşlarım da Bizansiyaya kanalına hız kattılar. Mutluydum. O hızla bu önsözü nefes almayarak yazdım. Çünkü daha saat dörtte ve beşte randevularım vardı. Ah İstanbul, bazen ne çok seviliyorsun sen.

Bir de ne göreyim güncelerimi okurken, 25 Nisan 1978'de aynen şunları yazmışım:

“Piscator'un yaptığını şire uygulayabilir miyiz?

(Mahalli, tarihsel, vaka kabilinden materyalin senkronluk ve sinemasal kesme prensiplerine uygulanması)

Gazete veya poster stilinde daha az egoist şiir?”

25 yaşındayken güncelme yazdığım bu konsepti romana uygulamıştım zaten (farkında olmadan). Şimdi bu cümleleri

okuyunca bu konseptin daha da üzerine gitmeye karar verdim. İçinde yaşadığımız Bizansiyaya denilen karmaşanın yapısına daha uygun ne olabilirdi?

Tek tehlike bütünselliğin kaybolmasıydı. Ama eski notlarımı gözden geçirince dehşetle şunu fark ettim: Yillardan beri peşinde olduğum şey, yani derdim, hep aynı şey olduğu için, notlar romana eldiven gibi geçti, bir tür benim poetikam olarak. Yani kendi kapsamında Mallarmé'nin başlattığı, Foucault ve Roland Barthes'in sürdürdüğü 'œuvre', 'yapıt' kavramı yani bütüncül bir çalışma, tek tek kitaplar değil. Hep aynı şiri arama. Kısacası romanımın hiçbir iddiası yok, çılgın bir roman olma dışında!

Belçika'daki Hayatım

Pencereden bir yel değiirmeni gözükmüyor. Mutfak penceresinden. Oturduğum koltuktan. Oturma odasından. Kuzinenin yanından. Bir Felemenk köyünden. Sanki kuzeyin son noktasından. Bomboş bir alan. Bir Felemenk uzamı. Ben oradayım. Pencereden bir yel değiirmeni görünüyor. Bir çiftlik evi. Kuyudan su çekiyoruz. Masanın üzerinde bir süt şişesi duruyor. Üstünde "AA" yazıyor. Başka bir şey olmasın istiyordum. Hayatima benzeyen bir şey.

Ama işte kuzeyde kurmaya çalıştığım huzur alanına göktaşısı gibi bir şarkı düşüyordu, bana Bizansiyayı anımsatan. Bartolomeo'nun, Greta, bak sana ne dinleteceğim, diye koyduğu bu şarkısı o kadar çok İstanbul'da olup biten tuhaf şeylerleri anımsatıyordu ki, birden, Bartolomeo her şeyi biliyor mu acaa-ba? diye sarsıldım. Hayır orada bir Türkçe âşık olduğum dışında hiçbir şey bilmiyordu.

Uzun süren sağlam ilişkimizi ve sonunda ona dönmemi göz önüne alarak hiçbir şey dememişti. Ama şimdi gözlerinde tuhaf bir pırıltıyla bu şarkıyı dinletmek istemesi ne demek oluyordu? Şarkıyı dinledikçe her şeyi bildiğine kani oluyordum. Ama bilmesine imkân yoktu ki. Nasıl oluyordu? Şarkı gerçekten kuzeydeki küçük bireysel huzurumun üstüne göktaşısı gibi düşmüştü. Birden paranoida kapıldım. O halde dışarıdaki dedektifler de bir başkasını değil belki de beni gözlüyorlardı, tıpkı İstanbul'da zaman zaman kapıladığım o tuhaf duyguya gibi. Ama sonradan kendimi yatıştırdım. Paranoyaya yatkınlığı-

mı biliyordum artık. Üstelik takip edildiğini sanmak bayağı bir kendini önemseme, basbayağı bir megalomani sendromuydu. İstanbul'da yaşananlar benim büyütüğüm abuk sabuk şeylerden başka bir şey değildi. Dedektif medektif hepsini unuttum. Bartolomeo'nun bilip bilmediğini de. Ama şarkının gizi kaldı. Tekrar tekrar dinleyip şarkının sözlerini not ettim. Bir Brezilya parçası olduğu için sözlerin çoğunu anlayamam da sanki Bizansiyaya'nın gizi şarkının bir yerlerinde saklıydı:

Senyore, Senyoris

*Simpatiya
Bizantina, İstanbul, allegria*

*Ooh, ooh
Ah Byzantina, Bizansiya, İstanbul*

Diga, diga, digaa

Bizantina Bizansia

*Oh mistica di İstanbul
Konstantinople Konstantinople
Un mage bravu
Un mage narsistu*

*Oh monopoly di İstanbul
Klimanjaro, Kazablanka
Matchu Pitchu, Malaga, Addis Abeda
Brazilis, Jerusalem
A Bizantin, A Bizansia*

Şarkı İstanbul'un hızından, gizeminden, belki dinsel bir au-rasından söz ediyordu. Buraya kadar belki normaldi ama ya o

'iyi kalpli ve narsist büyüğüne ne demeli?' Birden tekrar büyük bir korkuya kapıldım. Türkiye uzmanlığını, doktorayı falan yanında kesip kuzeye, Bartolomeo'nun yanına dönmem iyi olmuştu yoksa aklımı kaçıracaktım. Her şeyi unutup Felemenk köklerime geri dönmek istiyordum. Bizansiyaya'ya benzeyen bir şey.

Japonya'da bir yöneticinin evine göktaşı düşüyordu. Uzaya bir taş. Dünyanın koruyucu zarfina ne diyorlardı? Atmosfer... Atmosferde bir 62 milyon yıl yol alıyordu ve bir Japon iş adamının başına düşüyordu. Tam su anda ilk defa bu evde telefon çalışıyor, yeni bağlandı. Şaşkınlık, beklenmedik bir şey bu sessizlikte. Aslında meteorlar tonlarca düşüyor ama çoğu okyanusa düşüyor ya da toz halinde. Şimdiye dek iki kez kaza olmuş. Birincisi New York'ta bir arabaya düşmüş. İrice bir taş. Kaldırırmazı gibi ama uzaydan... Uzayda düşen meteorlara yıldız kayması diyorlar. Onun yüzündeki anlamı animsama... Dünya-ya düşen yıldızlara...

Bu gün ilk kez kiliseye gittim. Güzel, biraz basık biraz tenha bir kilise. Bir mum yaktım. İsa'nın heybetinin altında ağladım. Televizyonda Catherine Deneuve'ün plastik yüzü. Plastik ölü bir yüz. Niye güzel buluyorlar onu. Soğuk ama erdemli değil. Kiliseden çıktığımızda güneş açtı. Bir aydan beri ilk defa. Akşam haberlerde geçtiler: Catherine Deneuve bir psikopat tarafından tehdit edilen bir kadını oynuyor. Bartolomeo kilisede fotoğraf köşesinde yel değirmeninin fotoğrafını gördü. Değirmenin üstünden bir gökkuşağı geçiyordu.

IDA FABER isimli bir dükkân, alçıdan haçlar yapılıyor. Filmde bekçi katilin eşi. Dün gece bedenimi İstanbul'da, yatağımin üstünde yalnız bıraktım. Orada insanları, sanatçıları avlıyorlar. Orada ve belki her yerde. Siyah deri eldivenli bir el kapıyı zorluyordu. İDA FABER...

Önce bir ses duydum. Yağmurun sesi. Pencereye baktığında o güzel sarı ışık oradaydı. Sarajevo'da bir savaş geçiyordu. Diğer insan yüzleri gibi sesler. Diğer çağlar gibi bir çağ. Kalabalık insan kitleleri dalgalar halinde hareket ediyordu. Rusya'da, Balkanlar'da, Makedonya'da... Yapılacak bir şey yoktu. Bir bin yılın sonuna yaklaşıyorduk. Televizyonun içine girip Leonar-

do'nun atlası ile sevişebiliyordun. Buna 'virtual reality' diyorlardı. Gerçeklik, her şey insanın kafasında geçiyordu. Dışarıda ne vardı bilinmemiyordu. Ortalıkta karton insanlar dolaşıyordu. Vahşi bir tango dönüyordu. Şık giyimli çöp kafalı insanlarla çöp giyimli sık insanlar arasında vahşi bir tango geçiyordu. Kafamda... Aşk... Tango... Arabalar... Trafik... Siren sesleri... Geen siren... 21. yüzyılda peygamberler... Geçiyordu...

Fellini'nin ya da Passolini'nin filmlerinde yerin üstünde bir buğú belirir. Dışarıda öyle bir buğú yükseliyor. Toprağın hemen üzerinde... Yel değirmeni, evler, hiçbir şey gözükmüyor. Dünya iki tarafından çekilmiş gibi. Yalnız biz kalmışız gibi bir duygú. Saat kullanmıyorum artık burada. Saat başı kilisenin çanı duyuluyor. Odanın ortasında karo taşlarının üstünde bir defne ağacı var. Anjelüs yaşıyor orada, yapraklarına su verildiği zaman yağmur yağdırmış gibi oluyor. Limon ağacında yaşadığı da olmuştu. Gece ev çok uzak olunca pencereyi açtım. Uzak gecede, yel değirmeni, toprağa indirilen buzlu bir nane kökü gibi yerleşiyordu buğú çizgisinin üstüne... Diva...

Yağmurdan sonra Martin, Bartolomeo ve ben dışarı çıktıktı. Boş kır yollarında araba sürdürdü. Ne tarafa dönsek karşımıza bir gökkuşağı çıktı. Yay şeklinde olduğunu ve yayın iki ucunun da yere değiştiği noktaları görebiliyorduk. Nasıl oluyordu bilmiyorum ama bir anda dört beş gökkuşağı görüyorduk. Ufuk boş olduğu için olasıydı bu.

Martin para kazanmak için ekmek yapan bir ressam. Biraz tuhaf biri. Büyük burunlu kadınlardan hoşlanıyor örneğin. Eski kız arkadaşının onu bugün ziyaret ettiğini söyledi, gülüştü. Yol kenarındaki evlerin hiçbirinde ışık yoktu. Panjurları da kapiyorlar. Üzgün bir ülke. Flandria... Felemenk ülkeleri. İnsan burada ne aşırı parlak renkleri ne aşırı şiddetli sesleri ne de çok zayıf sesleri algılayabilir. Kralın krallığına karşı durumu ne ise güneşin de göklere karşı durumunun o olması; feleklerin icklimlere, burçların kentlere ve dakikaların kasabalarına benzemesi bakımından...

Herkes ayrı ayrı rüya görür. Kimi yatacta kimi mağarada ama gündüz görenler en tehlikelidir.

Bırakın uyusun insanlar, hayvanlar, taşlar. Nasıl gidiyor dünya? Bulutlar? Yüzüyor? Ya kuş kanatlılar? Büyüyor ya ruhun? O hasta.

Tüm melekler yok oldu. Mimozalar kurudu. Felaketlerin, acıların formüllerini bilmiyoruz. Alfabeler karışık. Melekler bizden çekilmiyor, biz onlardan çekilmesek.

Sabahları anımsa. Odandaki güneşli sabahları. İstanbul'da bir sonbahar. Kafesini anımsa. Suçortaklarını anımsa. Suçortaklarını hatırla. Yılanların kardeşliği. Uzak kuzey gecelerini anımsa. Senden doğan o melek tanrıyı anımsa. Madencilerin arasında büyüyen o çocuğu düşün. Bir patafizik gibi bedenime, gezegenime gir. Sabahları anımsa. Odadaki güneş anımsa. İstanbul'da bir sonbahar. Kafesini anımsa. Ya ruhun? O hasta.

O uzaklaşıyor benden

Ben ondan uzaklaşıyorum

Aramızdaki boşluğa üç kedi yerleşiyor

Beni uzaklaştırmak için

Çöplükten çıkmış gibi dolaşıyor

Bahçesine çıkıyor. Otlara bakıyor

Çam ağaçlarının üstünde bir buğú kırılıyor

Hiçbir şey söylemiyor

Hiçbir şey söylemiyorum

O uzaklaşıyor benden

Ben ondan uzaklaşıyorum

Çam ağaçlarının üstünde bir buğú ayırtıyor

Elinde bir degneğe sarılı pis bir yumakla resim正在画着，
benim portremi, ona bakıyorum. Değneği bir asa gibi tutuyor.
Başka türlü olsaydı, herkes gibi olsaydı belki olurdu diyorum.
Aynı anda başka türlü birisiyle yapamayacağımı anlıyorum.
Çok tuhaf bir duygú bu, yapıp bozmak gibi. Olanaksızlıklar
dükalığı aşk!

Bisikletine binip gidiyor. Yarım saatliğine uzaklaşıyor. Ben oturuyorum her zamanki köşemde. Odada ışık azar azar yok oluyor. Kedileri içeri alıyorum. Yanında oturuyorlar. Üçümüz oturuyoruz. Leonard Cohen dinliyoruz. O bisikletini sürüyor düz Felemenk yollarında. Hiç ses yok sabahın tıkırıldısından başka. Onu beklediğim söylenemez, beklemediğim de. Oturuyo-

ruz yalnızca. Işık azalıyor. İçimden buraya yazamayacağım bir düşünce geçiyor. Gizli bir şey değil özel bir şey yalnızca. Yazınca kötü oluyor, dua etme isteği gibi. Kilisenin çanları çalışıyor tam da bu anda, dışarı bakıyorum. Hiçbir değişiklik yok. İçeride de. Işık azalıyor. Bildiğim tek devinin birisinin Felemenk yollarında bisikletini sürdüğü yalnızca.

Elimde kalemlle oturuyorum. Yazmak isteyince kötü bir duyguya oluyor. Yanlış yapmak gibi ya da yetersiz olmak. Başka birinin okuyacağını düşünerek enteresan bir şeyler bulmak gerekiyormuş gibi oluyor. Derhal bu düşüneneden tiksiniyorum. Olani biteni kaydetmek sadece, bu da yeterli olabilir. Başka birisi beni okuyarak vakit kaybetmek istedikten sonra. Hiç olmazsa olduğum gibi bilmeli beni. Olduğu gibi olan şey de hiç enteresan değil. Enteresan olan biri var mı, onu da bilmiyorum ama ben şimdilik oturuyorum. Sabah yaptığım kahveden koyuyorum kendime. Kediler birbirlerine sarılmış uyuyorlar. Odada ışık azalıyor. Biri, beklenip beklenmediği anlaşılamayan biri, bisiklet sürüyor dışında.

Ne yapacağımı bilemeden oturuyorum. Kalkıp yeniden kahve yapmak, televizyon seyretmek, masayı kurmak, yazı yazmak; karar veremiyorum. Oturup kalmıyorum. Kafamın içinde yirmi beş bin Mısırlı dans ediyor. Sabah kalktığında yağmuru seyrettim. Uzun süre köyün sessizliğinde yağmuru seyretmek. Bach'ın kantatları eşliğinde kendimi seyretmek. Seyrek yağmur ve kendim. Dışarıda su birikintileri var. Bir tanesi bir Afrika mızrağı ya da yürek şeklinde. Sürekli ağlayan bir Afrika mızrağı: Yüreğim.

Öğeye doğru, uyanıp kalktığında aşağıda Jerry'yi tek başına oturuyor buldum. Jerry sürekli intihardan yani potasyum klorattan söz eden bir İngiliz. Zamandan nefret ediyor. Biraz oturup gitti. Yalnız bir günün tadını çıkardım. Uyuyan kediler, usul usul yanınan bir soba, dışında bulutlu Felemenk gökleri, dışında yağmur, dışında hüzün. İnsan pencereden bakınca böyle anlarda, çimlerin üzerindeki yağmur damlacıklarını görünce arındığını düşünüyor nedense. Gerçekten insanlar doğa gibi hüzünle yıkıyor.

Oy sandıklarının başında durmadım ben hiç ya da buna benzer bir şey. İktidar gibi. Ağladım bugün O'nun için. Uzak bir sınır kulübesinde boşlukları gözleyen bir asker gibi. Askerlerin ateş yaktığı bir yerin yakınında ağladım onun için. Askerlerin sırtında iki kanat vardı ve kalbimden kin namına ne varsa sökülüp atılmıştı. Onu görüyordum. Henüz orada idi. Henüz kendi değildi. Bir Bizans barbarıydı henüz. Tuhafta, yavaş ve alçak bir Tacikistan melodisi eşliğinde yeşil çekik gözleri ve uzun beyaz saçlarıyla kendi etrafında döndüyordu henüz. Kar yağmıyordu. Rusya beyaz bir çocuk pastasına benzememişti henüz. Öylece dönüyordu. Kendini 20. yüzyılda yaşayan eskil bir Yahudi sanıyordu. Sanıyor muydu? Belki sadece öyle. Saten giysiler için durulama suyuna şeker ve sirke konuyordu. Bir cephaneliğin arkasında durdum ağladım onun için. Kalbimde kin namına ne varsa sökülüp atılmıştı. Ellerimi bağlamış oturuyordum öyle, yeni diktigim nane kökünün önünde. Galiba hemen yanında oturuyordu. Önune ya da bana bakıyordu. Lacivert işliğini bir pilot üniforması gibi görüyordum. Tam o sırada çanlar çaldı.

Bir vizyon gördüm ya da gördüğümü sandım. Elimde bir posta güvercini, tekfur sarayı gibi bir yerin merdivenlerinden iniyordum. Kendime hem benziyor hem benzemiyordum. Her neyse işte orada, merdivenlerin orada, düz uzun saçlı bir kadın nefes nefese koşuyor, kanatlarını ve beyaz elbiselerini merdiven kenarlarına sıkıştırarak koşuyor ve "Kocam gelmiş!" diye bağıriyordu. Onun o katiksız saflığı ve sevinci gözlerimde, ellerimi bağlamış yeni diktigim nane kökünün önünde oturuyordum.

Beni kalbimin üzerine bir mühür gibi koy
Kolunun üzerine bir mühür gibi
Çünkü aşk ölüm kadar kuvvetli

Şeftaliyi ikiye böl, fırına koy. Üstüne tereyağında badem ve üzüm kızartıp dök.

Kayısı pestilini kaynat. Mikserle karıştır. Yoğurtla karıştır. Badem ve üzümü tereyağında kızart, dök. Bardağa koy.

Ispanak sosu, beyazla yap. Krep arasına koy.

Yüzümün yarısı yağmur. Bunu görmen olası mı? Gökyüzüne bir cümle yerleştirmek.

Sıcak hardal sosu: Küçük soğanları yağda öldür. Etin suyundan dök. Sonra hardal ekle pişir. Hardal koymadan kekik tohumu da koyabilirsın. Körili dana. Eti suyla havuçla pirasaya soğanla kaynat. Soğusun. SosBlanche'ı onun suyuyla yap. Tereyağı+un+soğuk et suyu sonra köri ekle. Ve karıştır. Yanına körili pilav yap.

Radyoda “Manchester et Liverpool” şarkısı正在播放。Çocukluğumdan bu yana kulağımda yankılanan bir şarkı. Kim söyleyordu unuttum. Maria Laforet söylüyor olmaliydi. Benim en güzel bulduğum kadın.

Manchester ve Liverpool kuzeyin ilk demiryolu aynı zamanda. Belki de tarihin ilk demiryolu, endüstri devrimi İngiltere'de ilk gerçekleştirildiğine göre. Gerçek kaliko denen bir cins pamuklu kumaş ilk kez Hindistan'da üretilmiştir ve buna göre sanayi devriminin ilk kez Hindistan'da gerçekleşmesi beklenirken İngilizler daha erken davranışlardı. Belki sanayi devriminin ilk kez kuzeyde gerçekleşmesi her şeyden daha inandırıcı bir şey. Tüm o çalışkan insanların, kuzey havasının çalışmaya ittiği... Hepsi koyu kahve tutkunu. Belki kahvenin de yardımıyla bir yılın işi büyük bir hızla tüketiyorlar. Fabrikalarında çalışan insanların hızı görülecek bir şey; hareket halinde Taylorizm gibi bir şey. Türkiye'de bir kişi o hızla bir gün çalışsa, bir ay yatıp dinlenmesi gereklidir. Çok çalışıp iyi yaşıyorlar. Ne denilebilir ki bundan başka?

Manchester ve limanı Liverpool, kuzeyin kararmış sanayi kentleri ve Patchouli, Hindistan'ın kararmış ağaç kokusu, 68'de Paris sokaklarında tanınan koku.

Ratatouille: Domatesleri on saniye sıcak suya at, kabuklamını soymak için. Yarıya böl, çekirdeklerini at. Kabakları yıka. Soyma, sadece fazlalıklarını at. Yuvarlak doğra. Patlıcanları yıka, uzunluğuna ikiye kes. Sonra yarınları yarınları doğra. Biberleri ince ince kes. Soğanları kabaca kes. Sarmıskaları döverek koy

tencereye. Likit yağı ısit. Soğan ve sarmıskak koy. Patlıcan ve biberleri önce koy karıştır. Sonra az su domates ve kabak koy. Hafif ateşte uzun kaynat.

Pencereden bakar bakmaz dürbünl yassılığında bir toprak parçası çıkyor önume ilkin, onun üstünde yassı bir çim alan, onun üstünde yassı bir sis alanı. Dünyanın yuvarlaklığını ve toprağın yakınlığını evin içinde gibi. Sisin yanında beş altı ev var, bir de yel dejirmeni. Sis olduğu zamanlar kayboluyorlar, güpegündüz, örneğin öğle vakti, filmlerdeki gibi, Transilvanya gibi bir şey. Sisin dağıldığı zamanlar ise son derece net ve yakın duruyorlar –korkmuyorum o zaman– hatta sıcak duruyorlar denebilir. Elimi sallasam onlarla konuşacakmışım gibi. Hem uzak hem yakın, nasıl oluyor bu, tipki O'nun gibi.

Çocukken ağaçların altında çimlerin hemen üzerinde üçgen bir aralık vardı; çim ve çam yeşilinden oluşan iki renkli bir üçgen. Oradan kaçmak isterdim. Bir budalanın efendisinden kaçmak isteyeceği gibi. Ama evet şimdi, mutfak kapısı birden açılıncı görüyorum tuhaf gelen ve bir türlü betimleyemediğim şeyi; oturduğum koltuktan görebiliyorum toprak uzantısını, dünyanın yuvarlaklığını, oturduğum yerde yer yuvarlığı göz hizamda kalıyor, yadırgatıcı gelen bir şey bu. Şehirleri terk ettiğimden bu yana toprağa ilk kez bu kadar yaklaştırıyorum. Meyilli bir yer olmalı, düz ülke burada belirir işte, Felemenk ülkeleri.

Yağmur yok henüz ama çam ağaçlarının üzerinde yağmur gibi bir şey ayrılıyor. Havada ayrısan bir şey, bir saflık, bir görüntü aklımda ayrılıyor. Kır havasının temizliği, yeşil hareket, oksijen, bütün bunlar dünyanın yeniliği karşısında çarçabuk eskiyen sözcükler. Dünyanın yeniliği; işte böğüren bir kuzu, dışarıda; kısaca Çek bir çocuğun t-shirt'ünde gördüğüm sihirli bir formül: c3ax.

Ortaağlı bir kent (14. yüzyıl), dünyanın en küçük kenti. Bir ırmak, kilisenin, şatonun yanında akan; küçük gri dağın içine kurulmuş bir kent, vadide. Dağın içine gizlenmiş bir masal kenti. Dağın tepesinden bakınca iki renk hâkim: Gri ve batak

yeşili. Tuhafta çürümüş yeşil ağaçlarda ve sanki evlerin yüzeyinde nem gibi. Orman şimdilik kuru dallar. Gri evlerin çatılarından geliyor. Pierre Ardoise. Çabuk şekil verilen bir taş benim en sevdiğim çatı tipi. Tamamen Ortaçağ'a girmiş gibi. Çanlar çalınca eski çocukluk masalları canlanacak gibi oluyor. Her an prens ya da kükredişiyle karşılaşabilecek gibi.

Köprünün altına park ettikten sonra dağa çıktıktı. Bartolomeo, Cecile Sara, Slyvia, Michael ve çocuklar, Amaury, Celine ve Andrea. Michael, Bulgar bir opera şarkıcısı. (Bas tenor olduğu sonradan keşfediliyor): Dedesinin şalesi var ama sonra komünistler elliinden alıyor. Orada hep Kızılderililerle filan oynuyor. Bıçakların mühendisiyim, dedi. Opera işi değil, tüm hayatını ona yatırılmış. Bulgaria c'est mon enfance arraché. 33. yaşında her şey değişmeye başlıyor. Ching'e Bern'de arkadaşı bakıyor. Her şey bir kazanda ama yemek için iyi olacak. Yalnız Tom Waits dinliyor. Karısı Slyvia eski kültürlü bir aileden. Andrea küçük Slav prenseslerine benziyor.

Küçük dükkânlar ama her şey var. Av eşyaları satan dükkânlar çünkü hâlâ av hayvanları bulunuyor. Adeta av kokusu duyuluyor. Kiliseyi gezdik. Büyük eski stil bir gardrop gibi. Bir dekorun önünde güzel pastel renkli bir İsa tablosu kentin kendisine pastel ve aynı ton yeşil hâkim. Mess var. Birkaç kadın sandalyede diz çökmüş, elliinde tespih, "Nostra Pater", dualar böyle başlıyor. Eskiden herkesin çocukları varmış kiliseye giderken. Her dua bitince bir boncuk.

Ultraviole ışık neonlarından gelen... Söğüt ağaçları, ışıklanmış su kenarında... Dar yollar, kalın duvarlar, Ortaçağ...

Kadir gecesi: Guy'da toplandık. Gerçek bir ziyafet! On çocuk filan vardı. Fred, Annemie, Bety, Cecile, Senna... Cecile banan lale getirdi, saksıda beş soğan... Gece bulutlar geçti, ay ışığında, sis gibi çok güzeldi.

Turist kızlar sevgili olarak geliyorlar. Bütün erkekler para-

noyak, kadınlarından sevgi beklemiyorlar en derinde, sert ilişkiler içinde yaşamışlar. Sevgiyi yok ediyorlar. Kadın korkusu? Polo ve Anemi geldi. İyi vizyonlar, dedi Polo. Tam o sırada sülün gördüm. Işıkta açık kahve ve parlak taba renklerinde, Polo'ya, garip bir kuş, dedim. Sülün, dedi. Bahçedeki çocuk oyuncağı parlamıştı. Aslında herkes iyi. Kötü kişi yok. Durumları, şartları kötü olanlar var, o kadar. I'm a believer. Sen onları ne kadar çok seversen onlar o kadar az seviyorlar. Ben sevgisizliklerle karşılaşşa karşılaşşa büyündüm kardeşim.

Evliliğimizin onuncu yıl dönümü... Sabah biraz hastaydım, sonra geçti. Televizyonda Oscar gecesi. Sonra *Ve İşik Vardı* isimli bir film. Guy Katrine geldi. Saya ve Mira'da. Annemler aradı. Bartolomeo paçuli hediye etti. Tavanda Malta haçları var. Ve zambak çiçekleri. *Swinging Matilda was you...*

Ya sevgili Türkler, twist now twist. Yeah let me twist. Her şey çok iyi devam edin. Dönün, dönün bir kez daha. Buna twist denir. Dönün dönün şimdi. Come on let's twist again like we did last year summer. Kovboyların mahmuzları yıldız. Yıldız mahmuzlu kovboylar: Çankuru days. Nothing's gonna change my world. Seni bir bitki gibi yetiştirdik ve bir kementle avladık seni. Beyaz atlı çoban. Bazen kuşlar geçiyor. Bir kanat çırıntısı. Bir kuş birden önungden havalandıyor. Bruges'de hâlâ suyun üzerrinde bir kuğu havalandıyor. Et nous ferons de chaque jour tout un éternité d'amour...

Tout mes copains m'aiment bien.

Tout mes copains le savent bien.

Tout mes copains sont parti...

Yeah there will be an answer. Let it be...

Güneşi hızla çekip almak, yarın hava iyi olursa salata ekeceğim. Bu bir giz... İsmimi biliyorsunuz.

Çam ağaçlarına yağmur yağıyor. Böğürtlenlere yağmur yağıyor. İçeride uyuyan Bartolomeo'nun üzerine yağmur yağıyor. Bu eski bir şarkı, bu eski bir giz. Onun uyuması gerek her şeyden habersiz. Bense ayakta kalmalıyım.

Beni sıkıcı sarın dünya sona erene dek. Yavaşça yavaşça

unutmalı yaşamı. Yavaşça yavaşça o Bizans barbarını. Terk ettiğim Türk sevgilim kurtarıcı Amiral.

Kedi yılında geldiğini söyleyecek size. Hangi yönde kayboldugumu. Soru sormanız için zaman vermeyecek size. Bir. Bir. Bir. Sabah gelecek ve siz hâlâ onunlasınız. Ve onunla kalmak zorundasınız. Kedi yaşında... Kedi yaşında... Kedi yılında kalmak zorundasınız.

Melancolia 1

Büyük bir boşluk içinde bekle.

Hiçbir şey yapma.

Okşanmak istercesine öten guguk kuşu.

Canlı ve cansız, sevgiyle titreşen her nen

Başını masaya daya.

Uzun süre göge akarsuya yeşile bak.

Geçen gün hayvanların niye acı çektiğini sordum.

Her şeyin acı içinde güzel olduğunu söylediler.

Hiçbir şey yapma bekle.

Eğreltiotları arasında yat.

Tek bir Avrupalı hareket.

Kapital ırmakları arasında. Her şeyi ama her şeyi geride bırak.

Hiçbir şey yapma bekle çünkü soluk almak istiyorsun.

Melankolya 2

Başını masaya daya ve boşluk içinde bekle.

Yabani rokaların arasında yat.

Vişnelerin böğürtlenlerin boynunu sık.

Kara hindiba: Melankolinin uçucu yüzü.

Uçucu hindiba: Tüm üzgün günlerimin yüzü, meleği, biçimim...

Başını eğreltiotlarına daya

Ve bekle, uzaklardan gelecek olana hazırlan.

Defne ağacını kapı dışına çıkar. Yapraklarını altın boyaya.

Başına tak. Hiçbir şey yapma. Bekle.

Demirli su banyosu yap.

Başını çelik suyuna daya ve bekle.

Menekşelerden bir yüz:

“Melankolya 2” kehanetlerden örülü bir yüz.

Polo'nun Aynası

Polo'nun evine gittik. Uzun geniş bir yeşil alanın ortasında oturuyordu. Bahçesine girdiğimizde çarpıcı bir şeyle karşılaştık. Ektiği lahanaların üzerine iki tane direk dikilmiş arasına eski bir ayna asılmıştı. Bu aynaların köşeleri hafif içeri girer ve bu köşelerden daima sırları dökülürdü. Bahçedeki ayna hem her gireni ve çkanı yansıtıyor, hem de lahanalar yeşil yapraklar arasında tuhaf bir parıltı gibi duruyordu. Polo yerinden kalkmadı, çalışıyordu. Üstünde kareli bir gömlek, uzun bir yelek, uzun bir Hint fuları vardı. Kulağında tek küpesiyle herhangi bir hippi eskisini andıran bu adam aslında elli yaşında ve Ermeni bir ailinin çocuğuydu. Polo'nun bitip tükenmeyen öyküleri vardı. Gençliğinde daha onlar tıfıl bir sosyalistken Baader-Meinhov'la tanışması, KGB'de çalışması, Picasso ile kumda daireler çizmesi, yanakları killarla kaplı Ermeni üvey kardeşleri, her yıl yalnızca Noel için Fransa'dan dönen, dizine kadar kocaman balıkçı çizmelerini çıkarttıktan sonra onu şöminenin yanında yere yatırıp üzerine hücum eden karısı, üniversite işgalinde oynadığı rol, MOSSAD tarafından aranması ve bunun gibi ayaküstü anlattığı binlerce anı ve öyküden oluşan yaşamı.

Bunların ne kadarı gerçektı benim için hiç önemli değildi. Önemli olan Polo'yla yaşanan her ânın dalgalar halinde genişlemesi idi. Tıpkı Polo'nun aynasından geçen bulutlar gibi. Nitelim bizi ilk gördüğünde, sizi arkanızda takip eden bir Mercedes var mıydı, diye sordu. Güldü ve şarap ikram etti.

Onu çok sevdiğimizi biliyordu. O da bizi çok seviyordu. Bu

yüzden çok değerli bir bardağı kırmamaya çalışır gibi konuşuyordu. Marihuana'nın da duyarlılıklarını bilediği bu insanlar ne yaparsa yapsınlar ayaklarının altından akan kanın farındaydilar.

Çimlerin üzerinde üç büyük inci. Bir iki saatlik uykudan sonra kapının kurcalanmasıyla uyandım. Uğur heyecanından kapıyı açamıyordu. Hastaneye gideceklerinden Sinan'ın yanında uyumamı söyledi. Sinan'a baktım, uyuyordu. Bir banyo yapıp onun uyanmasını bekledim. Çiçekli bir gömlek (bahar bayramiydi) giyip turuncu botlarla ılık bir havada saatlerce bekledim. Sinan da giyindi. Teyzem ve Uğur geri geldiler. Teyzemde heyecanlı bir bekleyiş başladı. Doğum başlıyor, dedim. Bir yarı saatlik aşırı heyecandan on dakika uyumuşum. Kendi kendime uyandım. Biraz dinlenmiştim. Hemen telefon çaldı. Uğur, gözünaydın, yeni bir yeğenin oldu, dedi. Gözümden yaşlar geldi. Tipki Emel'in kapının yanında kayboluşandan sonra olduğu gibi. Telefonlar açıldı. Parras, Sinan'ı getirdi. Hep birlikte hastaneye gittik. Ozan'ı görünce büyük bir sempati ve sorumluluk duydum. Keyif keka bir şekilde yatıyordu. Daha önce bir işaret istediğimde gösterilen mikroskopik örümcek aklıma geldi. Ve o müthiş rüyam ve müthiş rüyamın öncesi; "senin yakın bir arkadaşın olacak".

Genesis gibi pittoresque bir rüya: Bir yelkenli, yelkenlide birkaç kişi, bir kadın, tekne bir oraya bir buraya sallanıyor. Büyük dalgalar Turner, Ayvazovski gibi. Sonra bulutlar, kocaman bulutlar... Şimşekler / şimşekler bulutları çiziyor. Sonra televizyon haberlerinde bir ülkenin sınırlarının çizilişi ve hızla üzerimize geliş gidi, bir ülke şimşeklerle çizilip hızla focus oluyor. Bir ses duyuyorum.

Sinan bir buket müge çiçeğiyle gitti. O küçük beyaz çan şeklindeki çiçekler 'Ozan'ı müjdelemiyorlar mıydı? Günün haberlerini merak edip bir an CNN seyretmiştim.

Amerikan sahillerine turkuaz gözlü tuhaf balıkimsılar vurmastu.

Angel of the Icebergs: Iceberglerin, buzun içinde yaşayan 4 cm uzunluğunda saydam, kanatları küçük bir yaratık keşfetmişti. Bir aşağı bir yukarı saydam kanatlarıyla buzun içinde uçuyordu. Eski Fransa başbakanı rüşvetle suçlanınca intihar etti. Mitterand basına hücum etti: "Bir adamın şerefi köpeklere atılmaz."

*Angel in the snow
I'll follow you wherever you go!*

Sabaha kadar France Culture dinledim. Sonra biraz yazdım. Yazdıklarımın bir haykırış ve baştan aşağı hakaretlerle dolu olduğunu kimse anlamıyor. Dolunay şafak... Gündüz gecenin içinden çekiliyor. Kuşların sabahı açışı. Etobur orkideler. Kuşlar gerçekten? "Cette femme qui est morte demain." Joyce Mansour. Maria Casares'in sesinden. Kuşlar gerçekten insanlar ve melekler arasında bir elçi, bir oluşum muydu? Gün boyunca hayal kurdum. Sağım solum gezegenden gelen uğultularla dołuydu. Maria Casares'in ses tonalitesi bana benziyor ve Fransızçayı kırık dökük bir ses, hassas, aşırı hassas bir kız çocuğu sesi gibi konuşuyordu. Yani benim gibi.

İkarus düşmeseydi mit olmayacağıydı. Tıpkı tarihin başlaması insanın cennetten düşmesiyle başlaması gibi. Fukuyama tarihin sonunu fisıldıyor. Bazıları insanın evriminin tamamlanmadığını söylüyorlar. Güya insan bir gün uçabilecekmiş gibi.

Yüreğin hafif, dedi bir ses. Gökyüzü beni çağrıyor ve koruyorum. Genç ve güzel bir kızın ölümü kutsal bir şeydir. Evliliğin sürmesi dinsel bir boyut olup olmamasına bağlıdır. Yumuşaklı hiçbir zaman gösterilmemesi gereken bir şeydir.

Yine France Culture dinledim sabaha kadar. Rusya üzerine bir programdı. Ruslar artık kim olduklarını bilmiyorlar. Ruslar artık kimseye inanmıyor. Batıda kimsenin politikalara inanmadığı gibi. Tapınaklar yıkılıyor. Lenin-Stalin sabaha kadar tartışıyorlar (Stalin'i Lenin yarattı) çünkü bu onlardan alınmıştı. Terapötik bir etkisi var. Türklerin futbol seyretmesi gibi. Batılılardan daha kültürlüler. Batıdan intelejansiya alınsa geride havuç yetiştirenler kalır. Orada artık kimse havuç yetiştirmesini

bilmiyor. Komünizmin cesedi camla kaplıydı. Kırılıncı ceset parçacıklara ayrısti. Rusya'da saat şimdi Tabula Rasa'nın saatı. Lenin'in neredeyse bir haydut olduğu söyleniyor. Rusya'da demokrasinin gerçekleşmemesine neden olan eksik şey nedir? Korsanlarla dolu bir Rusya. Biçimi olmayan bir topluma biçim vermek. Batı: Bolluk ve uygarlık imajı. Dekadan olduğunu çok az kişi düşünüyor. Uyuyan canavar uyanacak mı? Türkiye'de de Rusya'da olduğu gibi.

Bir sabah erkenden kalktım. Su içtim. Yola çıktım. Yurdumu bıraktım. Bir sabah erkenden kalktım. Su içtim. Orient'ı bıraktım. Bir sabah erkenden yurdumu bıraktım. Tehlikeli bir kente gittim. Yaban çiçekleri aldırmazlar nerede yetişiklerine. Eğer bir çiçek yabanıl büyürse daima ayakta kalır.

Gece beşten sonra uyuyamadım. Birkaç çeşit kuş birden ötüyordu. Tavan arasında New Age denilebilecek tarzda tuhaf bir yatak odasında uyuyoruz. Eğik çatı baştan aşağı ağaç küütüklerinin oluşturduğu üçgenlerle mistik sayılabilenekken aradağı bölümlerin yani tüm duvarların gümüş renkli bir maddeyle izole edilmesi yüzünden anlaşılmadık bir görüntü oluyor. Böylece çatıdan doğadaki her türlü sesi duymak mümkün oluyor.

Beşten sonra uyuyamadım. Aşağı indim.

Croissant ve kahve. France Culture dinlemeye başladım her zamanki gibi. Ascencion olduğunu söylediler. Böylece tamamen şansa bağlı olarak sabah Notre Dame'dan direkt yayınlanan ayını dinlemek ve daha sonra televizyonda başka bir ayını seyretmek mümkün oldu. Protestan kiliselerini beğenmiyorum. Bizim ilk dönem cumhuriyet resimlerini andıran vitriller heykeller oluyor. Bir de başka bir şeyin daha farkına varıyorum. Hristiyan ayinlerinde koronun söylediğii ilahiler de bizim Cumhuriyet dönemi çok sesli müziğimize benzıyor. Contrapuntal olduğu için mi acaba, bileyemiyorum. Bunu bizim müziğimizi yükseltmek için söylemiyorum. Daha çok bu dini koroların yapaylığının uyandırdığı bir duygusu. Hayır, daha çok iki tür müzikte gözlenen bir amatörlük duygusu, kötü anlamda... Neyse nasıl istavroz çıkardıklarına baktım. Baba, oğul, kutsal ruh adına diyorlar: Tuhaf bir formül. Yine üçgen. Oğul, baba, Tanrı'nın

annesi (Meryem) hikâyesi biraz gülünç, belki gülünç değil de çocuksu. Hay Allah, tam da doğunun özelliği çocuksuluk derken. Birden doğu metafizik düşüncede daha gelişmiş görünüyor. Zaten batıdan çıkan peygamber yok. Tüm peygamberler hemen hemen aynı topraklardan çıkmış. Her seferinde uygarlık merkezlerine (Kudüs civarı) çölden ne olduğu anlaşılmayan, kim olduğu bilinmeyen biri çıkıp geliyor. Elçi olduğunu iddia ediyor. Şunları yapıp şunları yapmayacaksınız diyor, bağıriyor, çağrıyor. Firavunlar niye biz seçilmek diye bozuluyorlar. Hemen hemen hepsi aynı şeyleri söylüyorlar: "Kızmayın onlara ne yaptıklarını bilmiyorlar" diyor İsa. Bütün önemli din adamlarını dinledim. Diğer din adamlarını da. Özgün bir şey söyleyen çıkmadı. Radyodan naklen veren spiker daha heyecanlıydı.

Beşten sonra uyuyamadım. Kalktım. Yapılması gerekenleri yaptım. Bu sizi çok ilgilendirmiyor. Şimdi gece saat 09.00. Bunu yazarken Mavi Tuna'yı dinliyorum. Karşında Einstein'in "The Space is curved" formülünden andıran bir resim. Anémie'nin resmi duruyor. İsa miracında muhakkak bunu gördü. Rene Daumal da gri Voile'den söz ediyor. V şeklinde bir uçuş olabilir.

Tuhaf bir rastlantı: Bu günlerde Hz. Muhammed'in merdivenini (miraç vizyonları) okuyorum. Müthiş! Müthiş! Müthiş! Hem mükemmel bir savaşçı hem de dehşetengiz ve inanılmaz yüksek boyutlarda dolaşan soyut düşüncesine, ultra imgeleme sahip şair kimliğine buradan "Selam!"

Peki, niye merdiven, onu anlamadım. Bir yanlışlık olmalı. Işık hızını mı aşmak zorundalar? Bir nevi gece uçuşu. Yani ruh uçuşuyor. Beden de gidiyor mu, bu bilinmiyor.

Daha sonra felsefeci Freddy (onunla ve Bartolomeo ile Paris'teki squat günlerimden tanışıyoruz) ve karısı geldiler. Çocuklar tavan arasındaki geniş çocuk odasında oynadı. Koltuk minderlerini üst üste koyup tavana erişmeye çalışıyorlardı. Çocukken benim de en sevdığım oyun iskemleleri tersine çevirip içine evmiş gibi oturmaktı. Bu kadar basit bir mekânda inanılmaz akli yolculuklar yapardım. O tersine çevrilmiş sandalye bana kâinat kadar geniş gözükürdü. Daha sonra Croon'a gidip Bloody Mary içtik.

Şimdi saat 09.30. Hava henüz kararamadı. Evin pencerelerinden çam ağaçları gözükmüyor. Yeşil kadife perdelerin hemen yanında yan yana çam ağaçları, çam ağaçları, çam ağaçları... Yanında Albert Dürer'in otoportresi duruyor. Tuhaftır hava yaptı. Bazen açıyor bazen kapiyor. Gökyüzü tuhaftır bir güzellikte. Bartolomeo'nun yastığının altından morumsu, işiltılı, siyahimsi bir uğurböceği çıktı. Artık kalkmam, pirinçleri Türk usulü islatmam lazımdır.

Viking adı bu kadar güclüyse eğer neden tarihe karışmış? Vikinglerin ortadan kalkışıyla "No more heroes" adlı şarkının bir ilişkisi var mıymış? Vikingler ne zaman ve ne için birbirlerine düşman olmaya başlamış? Bu tür gri sorular sürüp giderken böyle yaklaşan puslu yabanıl sabah ışığında daha da korumasız kalan Vikingler birbirlerine daha çok yaklaşıp çaresizlik ve sıkıntıyla akşamdan kalan patates küllerini karıştırıyorlar olmuş.

Aranızda bir kiş masalı dinleyen, Viking yüzü gören var mı? Soğuk kiş gecelerinde Vikingler bir borç çorbasının etrafında toplanır aralarındaki en genç Viking'in madalyon masalarını dinlemiş. Bu en genç en çocuk Viking madalyon kolyesinin kapağını her açtığında ortaya çıplak ayaklı bir masalcı çıracı düşer. Tik tak tik tak tik tak. Soğuk kiş masalları ararmış. Üzünçten yürekleri donan Vikinglerin yüzleri bir ekşi krema beyazına, bir pancar kırmızısına dönermiş. Vikingler bir masalcı çıracıının anlattıklarına çok üzülür, üzülürken çok inanır, inanırken böyle birden üzüntüden üzülmez inanmakтан inanmaz olurlarmış. Yeşil saplı soğanları ağızlarından hiç düşürmeyeerek birbirlerine kuşkuyla bakar kuşku soruları sorarlarmış:

- Peki ama neden Prens fakir kızı bırakmış?
- Yangından kaçan mı kaçmayan mı korkakmış?

Size hiç ışık anılarımı anlatmış miydim, diye başlar bir ses gece yarısı karanlığın kenarında ya da ışık oyunlarını karanlığın koynunda, bir martı gece yarısı.

Bir zamanlar bir hat varmış, ışık zincirinden bir hat, karanlık gökyüzünde korunak, ışığın içinde barınanlar takılır kalırılmış oraya, kediler bu yüzden gözlerini kısararak bakarmış ışığa.

Kimi geceler o hat dışında her yer çok kararlırmış, işte o zaman, o zamanlar hatta takılanlar çığlık olup aşağıya sarkarlar-muş ve bağırlırlar:

*Hattı humayun hattı humayun,
Dağlıın ya da toplanın hu!*

Size hiç ışık oyunlarını anlatmış miydim, diye başlar bir martı karanlığın koynunda, gece yarısı. Kanatlarıyla ışığı son-suza dek eğip büken bir martı sarkıp bir boşluğa karanlığın yüreğine donarmış. Yaprakların sayısız yeşil gözüyle, bir posta kutusunda hapsolup kalan şarkının çırpinan kanatlarıyla bağırlmış bir martı: "Artık denizcilerden başka kimse kalmadı" Magna Carta!

Çin'de çay evleri. Güzel, geniş, uzun camlı salonlar. Yeşil, Asyatik yeşil içinde. Camlarda yeşil röfle. Cool insanlar kart oynayıp çay içiyorlar. Kadın erkek bir arada, büyük taslardan içiyorlar. Tasların üstü kapaklı. Yeşil yapraklar yüzüyor içinde. İlk rekolte en iyisi. Fazla durunca iyi olmuyor. Bir adam oturmuş kaligrafi yapıyor, arada sıradı çaydanlıktan (!) içiyordu. Bazi halktan tipler de kavanozdan yeşilimsi bir çay içiyordu. Sokakta yaşılı adamlar tek bacaklarını yüksek bir duvara dayamış 'gölge sporu' gibi bir şey yapıyordu. Kadınlar el ele halay çekiyordu. Bir adam tek başına meditasyon, zen yapıyordu. Sabah güneş düşer düşmez çayevinde gidiyor, kavanozları başlarına dikerken sorunlarını düşünüyorlardı. Doğayla, kendileriyle uyum halinde yaşamak. Büyük hasır sepetlerde toplanan çay gururlarıydı onların. En iyi çayı yapmak! Uzun, siyah at kuyruklu Çin rokçuları (tuhaf bir çekicilik sentetik ya da "global look") denebilir mi? Üçü dördü bir arada kapaklı taslardan çay içiyorlardı. Görünen o ki rokçu olmakla çay içme arasında bir çelişki görmüyorlardı. Tam tersine, bu bir yaşam biçimini, dedi uzun saçlı, siyah deri ceketli olanı. Kürek çekip Çin'in uzun sari yeşil irmaklarında uzaklaştılar. Global kültür buydu, böyle olmaliydi işte.

Ben yalnızca Türkiye'de oturmuyorum, dünyada da oturu-

yorum. Her şeye bakmaya, her şeyi yazmaya, her şeyi sevmeye, her şeye kızmaya hakkım var. "Doğuların, batıların Rabbi". Gezin görün. "Ne doğudan ne batıdan nispet edilen ışık", *Kuran*'dan gördüğümé göre.

Eskiden her şey fanatikti. Folkçular beat, rock dinlemezdi. Akustik olmayan yere girmezlerdi. Ben de örneğin Rolling Stones'u geriye dönerek anladım. "Benim ne yaptığımı pek anlamadılar eski arkadaşlarım" diyor Belçikalı bir rokçu. "Çünkü değerlerim farklıydı. Onlarsa birtakım küçük kasabalarda anomim, mühendis, doktor, avukat filan oldular. Doğrusu ben de onları pek anlamadım."

Objelersiz yaşayamam. Çünkü örneğin Çin'den getirdiğim bir çay kutusu bana hızlı bir film görür gibi geçmiş, anıları geri getiriyor. Her şeyi animsıyor, şarkı yazabiliyorum. Computer belleği gibi. Her yerde dolaşıyorum ama her şeyin sabit durduğu bir yer gerekli. Benim için orada yaşamamasam bile beni dengeleyen.

İspanya'da Hurdes denilen bir dağ kasabası. "Lanetli topnaklar" diyorlar, çünkü özürlülerin sayısı çok. Oysa iyot eksikliği olduğu anlaşılıyor. İspanya'nın en iyi balı buradan çıkmıyor. Kasabanın milyoneri afrodizyak bir şey bulmuş polenden. My secret diye saklıyor. Hurdes'liler bu izolasyondan çıkmak istiyorlar. Kasaba da bu yüzden neredeyse turistik bir merkez olmuş. Daha ilginci Hurdes'liler diğer stigmatize insanlarla dayanışma yapmak istiyorlar. Boşnakları davet etmişler örneğin!

Ku Klux Klan semiyolojisini değiştiriyor. Artık konu be yazların üstünlüğü değil ama beyazları ayırmak. Karaları öldürmek değil ama beyazları korumak.

Bu semantik değişimlerin nedeni (aynı zamanda toplanıyorlar, "Ku Klux Klan Unifie" adını alıyorlar) aslında biriken sabıkalarından korkuya kendilerini koruma kaygısı. Görünmez bir imparatorluk olduklarını iddia ediyorlar. Beyaz kukuletaları, yalnızca gözlerini açıkta bırakan yüz örtüleri, uzun beyaz giysileri ile ne kadar da bizim Müslüman entegristlere hem

paralel hem de zıtlar (siyah çarşaf bazında). Armagedon doğru mu? Kendine zırh yapan şövalyeler var. Ruhani hazırlık yapıyorlar. Kuzeyde artık şeytana tapanlar, büyütüler, açıkça ortaya çıkıyorlar. Voyente'ler (Öngörücüler) medyumlar paraları kazanıp, televizyonda show yapıyorlar, gazeteye ilanlar veriyorlar. Üniversitede büyütülük dersleri verilmesini istiyorlar.

New Age ortalığı yıkıp geçiriyor. Medicine-douce, kocakarlı otları, guerisörler (iyileştiriciler), uzakdoğu tekniklerine yarından çok Avrupalı inanıyor. Yeni spiritüel bir çağ'a girildiği, insanların tek başına yaşamaya başladığı, insanların tek tek aydınlandığı, yeni tür global etnik müziklerin yaygınlaştığı, horoskopların ortalığı kapladığı, radyodan televizyondan fal bakıldığı bir dönem geçiriyor Avrupa. Din adamları uyanıyor karşı çıkıyor ama ancak çok ince bir biçimde. Papa'yla sürekli alay ediliyor.

KRAJINA'da mavi bereliler kadınların karnını doyuruyor daha sonra Sırplar gelip onların ırzına geçsin diye. Oysa güzel erkekler de Yugoslavlar. Ama yıllar önce Zagrep havaalanında havada bir gerilim, tansiyon, elektrik, ilkellik sezmiştim.

Kadınla erkek arasındaki elektrik bozulunca Yugoslavya oluyor, dedi Polo. Bir Baltık limanı Kiev'de en büyük gemi inşa ediliyor. Tuna nehri üzerinden Sırp gemileri takip ediliyor, kurrallara uysunlar diye.

Herkes Boşnaklara acıyor gibi ama aslında göz yumuluyor. Almanlar orada kendi kendilerini kurban eden bir ırk. Aslında Hristiyanların kirli işlerini yapacak, yapabilecek kadar güçlü, radikal ve idealist bir ırk. Yükseklerde geziyorlar, tüketici ve banal Avrupa halklarından ayıran bu onları. Felsefede şiirde ileri gitmelerinin nedeni. Tipki Almanların arada yaptığı gibi Sırplar Hristiyanların kirli işini yapıyorlar, bu o kadar açık ki.

Neden Boşnak değil de Müslüman diye geçiyorlar medyada? diye sordu Polo. İkiyüzlü politika. Kayınpederimse, halka söylenenene inanmayın. Asıl olay Rus korkusu. Komünistler Berlin duvarı ile yıkılmadılar. Hâlâ oradalar, diyor mahzeninden eski bir şarap çıkarırken. Haberleri dinlemiyoruz, diyor Flaman gençleri; kafamızı bozuyor, doğru olduğu belli bile değil. Or-

tak Pazar internasyonel memurları ise, iyi bir Avrupalı dünya-da neler olup bittiğini bilen bir Avrupalıdır, diyor. Genelde her yerde kimse politikacılara inanmıyor.

Doğuya, İslam'a hem açılış hem de kapanış var. Korku ve merak ve belki de çok gizli bir hakkı olduğu, suçluluk duygusu, bilemiyorum. Gençler Cheb Haled dinliyorlar. BBC arabesk şarkıları sözleriyle veriyor. Yalnız lirikler bizimkilerden daha ince. Şarkılarla beyaz kuğular gibi giyinmiş Arap kadınları, bizdeki gibi büyük sert gözler, açık dekolte, dejenerasyon, sertlik yok. Doğallar. Früstre degiller. Yeni Japon prensesi hem eski törelere hem de batıya göre giyiniyor. İşte bu da global kültür. Niçin at gözlüklerinden bakıp diğer şeylelerden korku duyuyorsunuz. Yabancılardan korkma ne tuhaf bir şey. Farklı ola-nı aradım hep ben, hayatım boyunca, beni zenginleştireceğini bilerek. Japon kültürüyle, Tibet kültürüyle karşılaştım. Haiku yazdım. Ahmet Haşim gibi de yazdım. Allen Ginsberg okurken Halide Edip Adıvar, Reşat Güntekin'leri çoktan bitirmiştir. Defterlerim *Kutadgu Bılıg* ile dolu.

Dünyada olup biten her şeye âşığım ben. Dünyada olup bi-ten her şeye kırgınım ben. Hayatta hiç yalnız kalmayacaksınız ama bir tarafınız hep ağriyor, hep yalnız. "Başka bir dünya öz-lüyorsunuz" dedi gittiğimiz İmroz lokantasındaki fala bakan kadın.

"People Have The Power"

Patti Smith (Dream of Life)... Sabah su yok. Bira içiyorum kalkar kalkmaz. Kalkmadan evvel ona gideceğimi söyledim. Yes, people have the power! People have the power! People have the power to leave everything behind. Çık çıkmakla-rimda bir oda.

Soykırımanın lejitimasyonu. Ben ne yapacağım şimdi. Bir asker olacağım. Çölün başında uyuyamayan bir asker. Rüyamda robot deve gördüm. Kimbilir belki de aya gitmediler. Ekranda gördüğünüz şeylere inanmayın diyor David Bryne'in iş arkadaşı, M. Jackson'ın video kliplerini yapan. Reality may be computerly generated / reality, people etc... Benim yaşadıklar-ımda da reality var ama bu daha çok virtual reality gibi bir şey.

Shakespeare'in çocuğu gibi bakıyordum size oradan. Başka ne yapabilirdim? Ama bakın artık kimse orada oturmuyor. Burada kimse oturmuyor şimdi. Çılgın – neo Bizanslılar arasından birisi daha gitti. Birisi daha gibi. Bütün köprülerinizi atın, gemilerinizi yakın. Bırakın uzasın saçınız. Burada, Bizansiy'a da biraz tarih yapalım. Siz benim için küçük bir gizsiniz. Sirk saçlarınız, seaside eyes, your vampire tooth, so dry your eyes and turn your head away, there's nothing to say, now you are gone away.

And I know your slip of hands, your guilty cries, your foreign hymnes, and your midnight cries, so dry your eyes...

Your monkey claw, your monkey hand, your ancient wound, your scarlet moon so dry your eyes.

I'll miss your shining cries, your fairground hair, your seaside eyes. T'es zero a gauche... T'es zero gauche... Bütün bunların bir anlamı olmak. Bir operanın başlangıç hareketleri sanki...

*Bir Mektup**

Yaşamımda tuhaf bir an. Pek ne yapacağımı bilmediğim bir durum. Bilmiyorum neden sana yazıyorum. Belki de senin benim için dediğin gibi en çok sen anlarsın diye... Bu an paylaşılabilcek bir an da değil aslında ama birisine anlatma ya da daha çok yazma, kayda geçirme ihtiyacı duydum. Tanıdığım en zeki insan sen olduğun için belki, belki de melekut organı gelişik tanıdığım ender insanlardan biri olduğun için. Belki saçmalıyorum ama hangi durumun içinden sana yazdığını öğrenince "Sen anlarsın".

Dün Briksel'deydim. Bartolomeo geldi. Yaşayamayacak kadar bitindi. Ben de öyleydim. Sustuk. Pişirdiğim patatesli köfteyi yedik. Televizyonda O. J. Simpson'ın davasını seyrettik. Gece yattık. Evde yalnızdık. Sabah gün işinden kalktık. Soğuktu. Kocaman kocaman bir binaya gittik. On dakikada boşandık. Aynı anda aynı gözlemi yaptık. Bütün adalet mekanızması absürdü. Siyah ucu ponponlu cübbeli birtakım adamlar abuk sabuk işlemler yapıyorlardı. Bir saatte on beş çift boşadılar. El ele ve beraber gelen tek çift bizdik. Avukat "Hâkim sizi beraber görmesin" dedi. Sonra beni hakimin yanına çağırdı. Elimdeki boşanma kâğıdı Flamanca idi. Avukat ve hâkim Flamanca konuşuyordu. Barto'nun bir acayıplik yapmayacağına tam bir inançla anlamadığım bir dilde boşandım. Hâkim soru sormadı bile. Sadece avukatın parmağıyla işaret ettiği yere baktı –ayı kaldiğimiz yıl-lar, beş yıldan fazla– gerisi önemsizdi. Bana Flamanca bir şeyler dedi. "Oui, yes!" dedim, iş bitti. Tipki evlenirken olduğu gibi. Sosyal ku-rumlarım ne kadar sıç ve anlamsız, diye düşündüm. Budalalar için.

* Ahmet Güntan'a gönderilmemiş bir mektup.

Kötülkle dolu. Belki ileride, ileriki yüzyıllarda mahkemelerde video filmler gösterilir. Birileri boşanmamamızı uygun görürse eğer daha çok yaşamamızı tanır. Ya da, ne bileyim ben, belki bir çiçek Adalet Sarayında bir yere gömüller, küçük bir ritüel olarak. Kaba bir tören yaptıkları dünyaları gibi.

Sonra dışarı çıktıktı, ilk iş sigara içtiğ. Hava soğuktu. Eve geldik. Çay yaptım. Hiç bu kadar tatsız çay içmemiştüm. Barto uzandı gözlerini kapadı. İçim kapandı. "Kalk konuşalım" dedim. Ortak intihardan konuştuğum. Sonra gitti. Çok fena oldum. Bir sakinleştirici aldım. Aileme gittim. TV'nin karşısında uyudum. Bütün ailenin önünde. Ölür gibi. Uyanırmaya çalışmışlar, uyanmamışım. Ertesi gün Huise'e gittim. Barto'nun bir tablosuna bakarak ağladım. Yaptığımız hataları, kötülikleri düşündüm. Bir şey burada onun yanında hep kal dedi. Bir şey hayır, boğulursun dedi. Evet onu seviyorum ama hep onunla birlikte yaşayamam. Daha doğrusu kimseyle uzun süre yaşayamayacağımı kavradım. Neden bilmiyorum. Sevmekle ilgili değil. Yaşamakla ilgili. Ben aslında yaşamaya tahammül edemiyorum. I want to break out of this world. Bu dünyadan dışarı çıkmak istiyorum. Yaşamaya tahammül edemiyorum. Yanında melek de olsa aynı. Gerçekten, hiçbir şeyin olmadığı bir dünya istiyorum ben.

Ancak şimdi bir Felemenk köyünde bir ilişkinin bitişini yaşarken bu duyguyu anladım. Yani yeni bir ilişki olamayacağını kavrıldığımda. Yani yeni bir ilişki istemediğimi anladığımda. Yani aslında hiçbir şey istemediğimi anladığımda. Yani her şeyin bana 'de trop' fazlalık göründüğü bir halde.

Çevreme bakıyorum Barto'nun yaptığı tablolar fazlalık. Yemeğe yemek fazlalık. TV seyretmek fazlalık. Hatta müzik dinlemek. Mutluluk, huzur bunlardan çok ayrı bir şey olmalı. Gerçekten hiçbir şeyin olmadığı bir dünya. Ölüm mü bu acaba? Hayır ama yaşam da değil. Öyle bir yer var mı acaba? Galiba 'Öteki'nin olmadığı bir dünya. Ancak bir şeyin olduğu bir şey. Bilmiyorum, anlatamıyorum.

Belçika saçma bir yer. Ne dediğini anlayan bir kişi bile yok Barto'nun dışında. En basit sorularda bile yanlış anlama oluyor. Nasıl oluyor, bilmiyorum ama bu dünyanın insanları daha geri kalmış gibi. Derinliğine hayatı incelediğinde herkes o kadar anlaşılır oluy-

yor ki. Bu noktada herkesi affetmek mümkün, kendimi de. Belki de o kadar kötü değilimdir. Burada zeki bir klavsenist kadın var. Bana "Nasıl olmuşsa olmuş, her şeyin farkında olduğun halde saf kalmışsin" diyor. Seni kırmışlığım varsa öziür dilerim. "Is this the way human beings live?"

Lâle Müldür

Uzun zaman yaşanan bu ülkeyi terk etmek... Belçika'yı terk etmek... Mouns-swerry oent Brüksel trende geçerken... Üzgün yüzler, üzgülü kafeler... Bir kadın ve bir erkek geçti. Pencereden sarkmışlardı. Ellerinde bıçak, elma ve kahve... Ne kadar da evlerindeler, ne kadar da huzur... Yoksa öyle değil mi? Nereye bakıyorlar? Nereden? Bir hücrenin içinden ve dışına. Belçika'yı terk etmeden hemen önce yanmış yüzlü iki adam ve bir albino çocuk gördüm. Yüzüm henüz bir şey anlatmamış onlara. Yaşlı ve yalnız olmak bu ülkede korkunç olmalı. Mons-soverry -ant-wergen- gestoentanda... Yaşlı ve yalnız yüzler gibi geçiyorlar. Eskil ağaç kavukları, yosunlu ağaç yüzeyleri gibi geçiyorlar. Kalbimden geçense belki yalnız o albinolu çocuk ya da yanık yüzlü o iki adam. Belki bir de o gelincik tomurcuğu, zamanından önce koparıp ezdiğin, izi kalmıştı ellerinde. Bitti artık. Ölü bellekte nasıl hiçbir şey yankılanamazsa öyle işte. Bir yerlerde bir şey hâlâ kaniyor. Her şey aynı ama hiçbir şey eskisi gibi değil. Ondan aldığı tek şey zaman. Çelik gelincikler sıkıştırıyor yüreğimi. Çelik gelincikler aklımdan aşağı...

İstanbul'un Gizli Tarihi

Cihangir'de, kristal aynaların, görkemli mumların, aşırı mak-yajlı cehrelerin birbirine karıştığı o barok partiden ilk girdiğim anda hemen çıkışını gitmek istemiştim ama birlikte geldiğim Murat beni durdurdu. Daha ne istiyorsun, işte Velvet Underground'un partisi gibi, dedi. Kolumdan çektiştirek partidekilerin çoğunu tanıdığını da ekledi.

Enigma çalışıyordu. Ortada bir kadın tuhaf bir dans yapıyordu. Ayakkabıları ilgimi çekti. Altın kartal işlemeli eflatun sandalları bunlar. Murat'a, bu kadın kim? diye sordum, Lidya, dedi, başucunda ikonlarla uyur. Tam bir Bizanslı, desene, dedim, Lidya asıl adı mı? Hayır, takma adı. Antik kültürlerle bozmuş bir kadın. Gel seni tanıstırayım.

— Lidya, bak bu Greta! dedi.
— Türkçe konuşuyor mu? diye sordu kadın.
— Senden daha iyi konuşuyor, Greta Türkiye uzmanı.
Kadın bana dönüp,
— Burcunuz ne? diye sordu.
— Terazi. Niçin?
— Pazartesileri pırlanta uğursuzluk getirir. Perşembeleri ametist günüdür. Burcunun taşını sürekli üzerinde taşı, dedi kadın.

Dalgalı saçları turuncuya yakın tuhaf bir renkti. Belki de bu yüzden en çok Ortodoks imparatoriçelerine benziyordu. Romanoff'ların yitik prensesi Anastasia gibi birden ortaya çık verecekti sanki. Bunu Murat'a söylediğimde, doğru, dedi, hiç düşünmemiştim. İlgi alanım kadınlar değil biliyorsun.

O sırada evin sahibi Orhan kolumnan tutarak şarap kadehini uzattı. Ardından bir kahkaha atarak yüksek sesle, Topkapı'yı yakmak, kim gerçekten üzülürdü, dedi.

Hey, dedi Murat, anarkoluğu bırak da Greta Lidya için ne diyor bak. Ortodoks imparatoriçelere benziyormuş.

Eh tabii, o ayakkabilarla, dedi Orhan.

Ayakkabıları değil, dedim, en çok saçları.

Orhan bize arkasını dönüp salonun ortasına doğru ilerledi. Lidya'yı belinden kavrayarak, güzelim, o halde bu gece seni KRAÇERNALİYA seçelim! diye haykırdı. Sonra elindeki kadehle dans etmekte olan başka bir kızın yanına gitti. Kız sarışın bukleleri, turkuvaz gözleriyle tam bir Tatar güzelyidi ama punklar gibi giyinmişti. Kollarında dövmeler vardı. Hiç durmadan kahkahalar atıyordu. Murat tam kızla dalga geçmeye başlamışken Selim yanımıza geldi. Selim neo-spiritualist, tam bir New Age kaçğını bir tipti. Murat'a dönerek, Micheal Jackson'ının çok az bilinen eski büyülerden birini kullandığını biliyor muydun? dedi, şu bileklerine sardığı sargılar yani. Eskiüler bu sargılarla hayat yakalandığına inanırlar. Bilerek yaptığıni sanmıyorum ama ona çok yakışıyor bu hikâye.

— Ne anlamda? dedi Murat.

— Yakaladığı beyinlerden özel yaşamına kadar.

— Sen ne dersen de, 80'leri onunla Madonna kurmadı mı sanki.

— Kırılgan sınırlar arasında gidip gelerek yiğinların senin dediğin anlamda özel yaşamlarını çaldılar. Micheal Jackson kadın-erkek, çocuk-yetişkin arasındaki ince dengelerle oynadı hep, diye baştan savma konuştu Murat. Sonra kahkaha krizine tutulmuş dövmeli kızı göstererek, kız iyice sapıttı, dedi.

— *Tevrat*'ta bu tür dövmeler, transparan giysiler, kazınmış kafalar, kibirli kadınlar sona yaklaşıldığının işaretti, dedi Selim.

— Hele hele bir Havva kızı tarafından yönetilmek – *Tevrat*'ta sonun deklarasyonudur bu.

— Evet evet, yedi kadın bir adamin peşine düşecek yalnızca ismini almak için, yoksa geçimlerini kendileri sağlayacaklar ve bina ve zina, diye dalga geçti Murat.

— Ne gülüyorsun, hesap gününde Sodom ve Gomore İş-

tanbul'dan daha iyi bir durumda olacak, dedi Selim. Sodom'da insanlar en azından günahlarını gizliyorlardı, burada televizyonlarda ilan ediyorlar.

— Türklerde televizyon ayna dönemin yerini aldı. Ekranda gördüğü felaketler onu hiç ilgilendirmese de programını değiştirmeyin, sizi isırabilir, dedi Murat.

— Evet, jogging yapanlar da son günlerin, yumuşak kıymet günlerinin evliyaları, dedi Selim.

O sırada yanımıza yaklaşmış olan Orhan, Selim'e dönerek, Baudrillard parçalayacaksan bu son günlerin gönüllü kölelerini de söyle bari, dedi.

— Vücut geliştirmeciler! diye kahkaha attı Murat.

— Ona bakarsan şeytanleşme de endüstri devrimiyle başlıyor, dedi Selim.

— Evet, Ortaçağ'ın işkence aletlerinden, modern Taylorist fabrikaların zincir işkencesine oradan da postmodern zamanların vücut geliştirmesine hızlı bir geçiş, diye ekledi Murat.

— Boş versenize bunları, dedi Orhan, ben eski bir yaşamında Hazar kralının kızıyla evlendim, diye ekledi teatral bir havayla...

— Yahudisin o zaman, dedi Selim, bir zamanlar Yahudilerin lanetlenmiş 13. kabilesinin Hazar Türkleri olduğuna dair bir şeyler okumuştum.

— Ben de Yahudi tipi yok ki, dedi Orhan ve bana dönerek, ne dersin Rasputin'e benzemiyor muyum? diye sordu.

Sakalına bakarak, Ortodoks papazlara benziyorsun, dedim.

Murat, bu kız da Ortodoksluklarla, Bizans'la bozuk... Siz Lidya'yla iyi anlaşacaksınız gibime geliyor, dedi ve beni kolumnan sürükleyerek Lidya'nın yanına götürdü. Lidya'ya, Greta'ya sor bakalım, İstanbul'a niye gelmiş? deyince ona kızar gibi yaptım. Çünkü mor saten ayakkabılı bir kadının yanında kendimden söz etmek istemiyordum. Ama kadın ilgilenip ısrar edince, şey, dedim, bir keresinde Trans Global Underground'un konserine gitmiştim. Multi-kültürel dünya müziği yapıyorlar ve "Biz dünya füzyonunun kirli donuyuz" diyorlardı.

— Wov! dedi Lidya.

— Doğu ve batının füzyonu gibi bir şeydi. Şarkıcı Arap,

Yahudi ve İngiliz karışımı melez bir güzeldi. Saçlarını hafif örmüş, gözlerine kleopatra makyajı yapmış, siyah saçlı, yeşil gözlü tuhaf bir Arap-İngiliz güzeli.

— Müzikleri nasıldı? diye sordu Lidya.

— Müzik Arap müziği ve techno karışımıydı. Alışılmadık bir elektriği vardı. İnsan yeni bir şey karşısında olduğunu hissediyor ve heyecan duyuyordu, dedim.

— Yavrum, İstanbul bu tür elektriklerin kaynadığı yer, dedi Lidya.

— Biliyorum, dedim, ben de onun için buradayım.

— Ne kadar güzel Türkçe konuşuyorsun. İnanılmaz bir şey! dedi Lidya. Bana da buna benzer bir şey olmuştu, diye ekledi.

— Nasıl bir şey?

— Böyle işte kafa uçurucu bir şey. Paris'te Beaubourg'un önünde bir grup sokak dansçısı görmüştüm. Yarı çıplak, bazıları şalvara benzeyen pantolonlarla yarı akrobasi, yarı breakdance, çok enerjik ve estetik danslar yapıyordular. Hayatımda gördüğüm en çekici, karizmatik erkek tipiydi bunlar ve kim olduklarını bir türlü çıkaramıyordum. Zenci desen zenci değil, Avrupalı desen Avrupalı değil; ne doğulu ne batılı, ikisinin karışımı tuhaf bir sentezdi tipleri ve müzikleri de öyle. O yıl Paris'te gördüğüm en güzel sanat olayını sergiliyorlardı bence ve tuhaf bir elektrikle çarpılmış gibi onları gösteri bitene kadar seyrettim. Fakat bu yakışıklı adamların nereden olduğunu bir türlü çıkaramıyordum. Büyülenmiş gibiydim adeta.

— Neredenmişler? diye sordum heyecanla. Kadının öyküsüne kapılıp birden ona ısınmıştım.

O bir kahkaha atarak, Brezilyalılarmış! dedi.

— Esperanza! dedi Murat.

— Enerjiya! dedi Selim.

— Tanıyamaman, hele hele müzikten çıkaramaman ne tuhaf? dedi Murat.

— Çünkü sen yıllar önce Latin Amerika trip'inden geçtin.

— Evet ama burada hem tipler, hem müzik, hem de danslar kategori dışı bir şeydi. O trip'e girmekte haklıymışım yanı.

— Brezilya'nın kadınları da söylendiği kadar güzel, ama bu Latin rüyasından uyananlar da oluyor. Hindistan rüyasın-

dan uyananlar olduğu gibi, dedi Murat, evlerinde böcekten, zehirli hayvanlardan uyuyamamak, mutlaka mikrobi hastalık- lar kapıp dönmek gibi.

— Hah işte geldiler! diyerek kapıya yöneldi Orhan.

— Müthiş tarot bakıcıları geldi.

— İçeriye karmakarışık sakallı tuhaf birtakım adamlar girdi.

— Amina da böyle bir şey, dedim.

— Sentezi en iyi yakalayanlardan biri. Bir parçası var, elinde bir tülle söylediğι, çok güzel.

— Senin evinde en son konuşan kişi haklıdır, diyor.

— Sezen Aksu'nun "Sude", "Homini Pufidi Tumba" ve "Adem" şarkısı da iyi bir sentez, dedi biri.

— Amina hangi milletten? diye sordu Lidya. Fransa'da yetişmiş bir Faslı. Şu Yüksek Ökçeler'i yapan İspanyol yönetmenin de çok hoşuna gidiyormuş. Adı neydi?

— Almodovar! dedi Murat, gözleriyle kalabalığı yarmaya çalışan Orhan'ı izleyerek. Kalabalığı İstanbul sanat çevresinden insanlar oluşturuyordu daha çok.

O sırada müziği susturan Orhan, susun, susun! Biraz sessizlik, İlhami Tarot'a bakacak! diye bağırdı.

"İlhami" dediği demin içeriye giren karmakarışık sakallı gençlerden biriydi. Sesler yavaş yavaş kesildi ve herkes yere bağdaş kuran genç adama bakmaya başladı. Adam önüne kirli bir mendil serdi. Cebinden çıkardığı deri bir kılıf içindeki tarot kartlarını mendilin üstüne koydu. Buraya kadar her şey normal görünmüyordu. Ama adam cebinden iki ufak kemik parçası çıkarınca kalabalıkta sessiz bir gerilme oldu. Doğrusu ben de adamın kemiklerle ne yapacağını çıkaramamıştim. Adam yarattığı gerginlikten hoşnut bir halde kemik parçalarını birbirine sürterek tuhaf bir müzik yapmaya başladı. Anlaşılan tarottan önce yapılan bir çeşit ritüeldi söz konusu olan. Adam ephey irkiltici bir hava yarattıktan sonra, kim? diye sordu.

— Ben! dedi Orhan, daha önceki bir yaşamımda Hazar kralının kızıyla evli miydim? Baktırmak istiyorum.

— Gel, dedi Murat, içeri gidelim. Bu tarot benim sınırim bozuyor.

— Niye? dedim, sen de bakıyordun bildiğim kadarıyla.

— Hepsini bin parçaya bölüp rüzgâra attım. Çok kötü bir şey oldu. Bir gün birisinin falına bakıyordu. Etrafında sarışın kısa boylu bir adam göründüremem sürekli ve ona bu adamdan kaçması gerektiğini, adamın onun için çok tehlikeli olduğunu söyleyordum onun için. Birden baktığım tip krize girdi. Salon-daki her şeyi kirip dökmeye başladı. Tam bir ay krizini yaptı ve benimle de konuşmadı.

— Neden?

— Çünkü adam kendi içinde böyle sarışın bir cinin yaşadığını inanıyormuş. Kendinden çok korktuğu için böylesine bir kriz yapmış. Ben de bir daha tarota bakmıyorum artık, diye ekleledi Murat.

— Fala bakmanın en güzel tarafı insanın karşısındakine normalde söyleyemeyeceği şeyleri söyleyebilmesi.

— Evet ama kendisine gereki gidi saygılı gösterilmeyince tarot intikam alırmiş, dedi Murat, benden de aldı. Neredeyse arkadaşlığımı mani oluyordu. Herif seansını bitirmek üzeredir artık. Gel içeri gidelim.

İçeri girerken kendime göz atmak üzere büyük kristal aymanın önünde durdum. Kendime bakarken bir anda O'nu gördüm. Düşsel bir Tarkovski filminden çıkışmış gibiydi. Bir lazer ışını gibi delici bir dikkatle bana bakıyordu. Bir an bocaladım. Bilincimin kırılma anında, o küçük saliselik zaman parçacığında, onu mistik bir çar gibi gördüm. Ve akabinde aklımdan tek bir şey geçti: aşk.

Biz içerdeyken gelmiş olmalıydı. Daha önce hiç görmemişim birisi olduğu halde hep beklediğim birisi kadar tanındık gözüktü bana. Belki de “İnsanın tipi” dedikleri şey buydu. Bilinçaltında daha önceden tanıdığımız biri. Bilinçaltında çok daha derinlere bir şeyler tekabül ettiğinden O'na ilk görüste aşk gibi bir şeyler duyabiliyordum. Ya da olan biten şey çok daha başka bir şey, çok daha O'na özel bir durumu. Bilmiyorum ama O'na ikinci kez yakından baktığında bana aynada göründüğü kadar çekici olmadığını gördüm. Sanki sürekli değişiyordu. Bir an herhangi bir adam gibi görünüyor bir an çok daha derin, kavrayıcı bir şeye dönüşüyordu. Acaba gerçekten mi değişiyor yoksa benim O'na bakışım mı değişiyordu. Bunu hiçbir zaman bilmeyecektim.

Park Josephat: Bakışların Western'i. İki kişi karşı karşıya ilerlemektedir. Kimi zaman inanılmaz bir yakınlık oluşur. "İşte bu benim kardeşim!", "İşte bu benim, benden, bizden biri". Kimi zaman da bir okyanus açılır. Dalgalar kalbe fırlar. Bakışların iskandili diplere, görünmezlere gider. Bir med-cezir, itiş-çekış, bir çekisme başlar. Sürseydi bir savaşa dönüşecekti. Tarihi yaratın ya da sona erdiren o sonsuz, o vazgeçilmez savaşa. (İki ayrı gezegende merak, keşif, her şeyi ama her şeyi bilme tutkusu, başkası olma arzusu: tanımına tutkusu, başkasıyla birlikte kendi olma tutkusu: ötekini değiştirmeye çalışmak, öteki başlangıçta, ilk bakışta fazlaıyla varolduğu için midir onu yok etmeye dönüsür bu?)

"Hemen herkes anonim" soluk yüzler gibi akıp giderken, karşımıza çıkan alevli bir savaş oku mudur bu? Bir tepenin ardından bir daha karşımıza dikilen bir tüy!

Cam bir kavanoza ilk tüy düşmüştü artık. Bildik, tanıdık bir kasabaya yabancısı girmiştir artık. Tüm düzenlere bir tehdit, tüm kurulu ilişkileri sarsabilecek bir soru işaretleri, yakın çevreyi şimdiden kaygılandıran bir şey, durgun suda bir devinim, iki balık arasında bir zıpkın, ufak bir yer sarsıntısı yakındaki herkesi kaygılandıran, düştüğü kadar yer yakan (kimi zaman bir politikacının kariyerini sona erdiren) kimi zaman büyük bir sanat eserini esinlendiren, büyük umutlar ve büyük yıkımlar armudu, o kaşıkçı elması, dibe düşmüştür artık.

Bir kadın ve bir erkeğin ilk karşılaşmasıdır bu.

Yağmurun içinde seviyorlardı. Yağmurun içinde, yataktaki birlikteydi. Kadın adamın sırtında dolaştırdı parmaklarını. Duru bir ten karşılaşması. Duru bir ten karşılaşmasının üstüne düşen seyrek yağmur eğrileri. Adam kadının tam beklediğiydı. Kadın da adamın... Ve yağmur ve karşılaşma...

- Yağmur yağıyor, dedi kadın.
- Hâlâ tasvirin içinde misin? diye sordu adam.
- Hangi tasvir, yazdığım yazındaki mi?
- Hayır, şu anki tasvir.

Kadın derin bir mutluluğa gömüldü. Adam anlamıştı. Neyin içinde olduğunu, hayatı nasıl baktığını, yağmurun nasıl olması gereken bir anda bir ilişkiye yaşıdığını anlamıştı.

Duru bir an, diye düşündü kadın.

O, diye düşündü.

O... O... O...

Adam kadının tam beklediğiydı.

Ve yağmur...

Sevgilim, sevgilim, sevgilim, sevgilim, sevgilim, Mistik Çarım benim, beni niçin yalnız bıraktın?

O da öyle bakıyordu...

Bir gün yanımda Mistik Çar uzanırken bana tuhaf bir şeyler oldu. Çok acayıp bir olaya giriyyorum, deyip koptum. Uçuyordum. Klasik olarak uçuyordum. Uçuş çok güzeldi. Ve uzun sürdü. Geceden sabaha kadar sürdü sanırken Mistik Çar on da kika falan söylediğini söyledi, zaman farkı olur o kadar, dedi.

Ben döndüğümde çok üzülüyordum. Her şey o kadar güzelindi ki. İşte şimdi ilk gördüğüm vizyon:

Uzay kovboyu giysileriyle
Bacaklarını önüne uzatmış
Oturuyordu ters bir iskemlede.
Oturuyor muydu?
Her şeyin üzerinde bir bakışla baktı bana.
Yoksa bakmadı mı?
Gerçekte kendi yüzlerimizi tanımayız
Kendimi onun çizmelerine tırmanan bir örümcek gibi his-
settim.

Ve akabinde aklımdan tek bir şey geçti –aşk.
Aklımın yaratamayacağı bir güzellikteydi
İnsana ağlama duygusu veren bir güzellik
Âşık oldum tabii umarsızca
Onu yeniden görmek
İstenebilecek bir şey mi bu?
Beyaz beyaz bir günde
Mistik J. C. ne olur bana yeniden bak
Kısa bir an
Bak ve Aztekler gibi yüreğimi söküp çıkart
Onu iki kez gördüm.
Platin saçlarını
Geride at kuyruğu gibi bağlamıştı
Başka bir kez uzun ve
Örülüp bırakılmış saçlarıyla
Gözkapaklarımın içinde belirdi
Platina!
Çelik pırıltılı zarif bir bıçak!
Kendinden varoluyordu ve yanındaki
İkizi hiç aykırı durmuyordu.
Düşsel bir Tarkovski filminde
Negatif bir görüntü gibiydi.
Beş uzun yıldır ona âşığım ben
Ve zaman hiç geçmek bilmiyor
Birisi zamanın artık hiç olmayacağı ilan etti.
Platin saçlı İsa bana hiç acımıyor
Ve gözükmüyor artık bana
Elimde bir Kudüs bayrağını sıkıyorum

Platin saçlı İsa vizyonum Yuhanna'ninkiyle ve –selam onun üzerine olsun– Elçi'ninkisiyle birleşiyor. Yuhanna onu ak saçlı, Elçiyse beyaz saçlı olarak tarif ediyor. Ayrıca Elçi miracında onun yanında ona benzer bir adam da görmüş.

Vaftizci Yahya olduğu sanılan bu kişi ile benim ikiz İsa vizyonumun hemen hemen aynı olması ne tuhaf...

Hemen ardından Elçi'yi görmesem, şeytan bana göründü, diyeceğim ama hiçbir şey Elçi'nin kılığına giremez. Elçi'yi burada anlatmak bana yakışmaz. O da çok güzel bir adam ama uzak değil çok dost. Hiyeroglif bir kapının önünde bana bir saksi uzatıyor. Ayçıçeği mi, bilemiyorum. Beni kurtardı sanıyorum. Bilincimin kırılma ânında en çok O'nu seviyorum ama yüreğimin çarı mistik J. C. suyun altında parıldayan bir altın para gibi belleğimde uzanıyor.

Mistik J. C ne olur bana yeniden bak.

Soğuk bir an

Uzay ışığı saçlarını yana yatar

Ve lazer bakışını bir heykel gibi bana uzat.

Ona dokunmak istemiyordum ki. Korkuyordum bundan. Güneşli bir kiş sabahiydi ve ben her şeyden ürküyordum. 1999. Gelecek mi dersiniz? Bana ne, ben kaçarım yine uzaklara, sevgiden öteye çok öteye. Edessa'ya sevgilerle. Edessa'da beni bekleyen biri var. Kim o? Seviyorum ama henüz bilmiyorum. Sabahları üst üste sigara-kahve içip sonra çıkartıyorum. Heyecandan mı yoksa korkudan, derin bir korkudan mı? Gelecek mi, gelecek mi o? Ufff, öteye, çok öteye, korkudan diz üstü kapaklanarak, sevgiden çok öteye... Edessa'ya sevgilerle... Harran'a yerleşen İsrailoğulları. Mezopotamya kentlerine. Abraham da oraya gelmiş. Sirius ve Orion takımıydızına bağlı olan mistik bir gelenek. Ona dokunmak istemiyordum ki. Korkuyordum bundan.

İkinci olarak Hz Muhammed'i gördüm sanıyorum. Siyah saçlı beyaz tenli güzel bir adamdı. Onun için kullanacağım tek kelime DOST'tu. Bana bir kapının önünde bir saksi uzattı. Ondan sonra kendimi gördüm. Hiçbir figürüm, açım değişmeden kendimin milyonlarca kat güzeliydi. Bir şeyh "Cemalini görmüşsun" dedi. Ama çok çok uzundu.

Ama yine de hikâye Bethlehem'le başlıyor. Azize Veronika'nın peçesi... Logos olarak İsa Mesih. Asur'un ve Arabistan'ın bütün sınırları ve aynalar, bütün aynalar. Ne görüyorlardı ki? Her şeyin üstü kesif bir sisle örtülüydü. Neyi bekliyorduk ki? Kışın donup kalan Fırat. Urfa'ya çıkışip gelen misyonerler. Otları bağlamak. Orion'la Ursa Majör ayrılıyor. Orion kültü. Kutsal avcı. Mezopotamya. Kaynaklar yeri. Kadim Mısır'dan da eski olan Fırat uygarlıklar. Nehir sistemleri. Haça benzeyen dört cennet nehri. Bu nehirlerin kaynağı olan Doğu Türkiye dağlık platosu. Küçük Asya'nın en uzun nehri. Kızılırmak. Ararat Dağı. Nuh oraya...

Bana ne bütün bunlardan. Düşünmek düşünmek bile istemiyordum ki. Kendini asan Yahuda gibi bir şeydim ben. Kızıl bir öpüş. Al işte, tak orana burana: Kızıl bir öpüş. Saçma! Ve onlar hepsi ona tapındılar ve büyük bir mutlulukla Kudüs'e geri döndüler. Ve o, onlardan ayrıldı ve onlardan uzaklaştırıldı. Kollarını yukarı kaldırıp onları kutsadı.

Galile erkekleri, niye göğe bakar durursunuz? Bu İsa, sizden alınıp cennete çekilen, aynı yoldan geri gelecek. Yahudi ayı Nisan'da yenen son akşam yemeği. Hermetik bir motto: "Yukarı da ne varsa aşağıda da o..." Orion'a çekilen Nasıralı. Olabilir mi, hiç olabilir mi böyle bir şey? Bir yıldız kapısı açılmak üzere mi? Güneş tanrısı Ra, güneşsel Logos. Bırakın bana yapılsın bu. Sizin sözlerinizle yapılsın. İsa ve Vaftizci Yahya: Kutsal İkizler.

Kim oluyor o zaman bu Cebrail ve neyi sembolize ediyor? Güzel, kanatlı bir şey deniyor. Meryem'e bir nişan olarak saflığı sembolize eden beyaz bir zambak veriyor. Bekâretten daha öte bir anlamı var elbet bu zambağın. Avrupa mistisizminin kalbinde yatan bir şey Ortaçağ'lardan beri. Kraliçe'nin odasında yatan bir şey, Ortaçağ'lardan beri. Güneşin bizi ısrığı o antik zamanlardan beri. Bakire Meryem, Melek Cebrail ve beyaz Zambak. Alde Baran yıldızı. Al işte sana bir nişan: kızıl öpücüklerden oluşan bir nişan. Dindarlık, ölümlü, yatıyor işte orada. Osiris gibi bin parçaaya ayrılmış. Göliver'in karşılaşışı gizli topluluk ve Kleopatra'nın büyüsüne düşen Mark Anthony. Üstelik durumundan hiç emin olmayan ve teker teker

akrabalarından kurtulan Mısır kraliçesi Kleopatra'ya olan tutkusundan yıkık düşen Antony, arzusunun esiri olarak ve Kleopatra yabancıların kanını içen. Kleopatra tam olarak ne yaptı; bunu Josephus kayda geçmiyor. Kimi durumlarda aşk yoğun bir kıskançlığa dönüşür. Bunu biliyordum, biliyordum bilmesine ama yine de... Çok güzel olduğu söyleniyor ve... Bir şey... bu bir şeyin yıldız olduğu söyleniyor. İşte bu bir şey hermetik yolcuları peşi sıra sürüklüyor. Tam, "7 peçenin dansı"ndan bana ne, diyordum ki sürüklendim. Korkunç bir lanet: Köpekler tarafından yenecek. Arketip bütün bunlar, bana ne diyordum ki sürüklendim. Dans et şimdi ve iç ve bu laneti gör. Ve İsa kabalığa Yahya'dan söz ediyor. Ne görmek için yabana gittiniz? Rüzgârda sallanan bir kamışı mı? Neden çıktınız o zaman? Bir peygamber görmek için mi? Evet, diyorum size ve bir peygamberden daha çok. Kulakları olan, bırakın duysun.

Bir Yaban adama gittim ben de. Ama dokunmak dokunmak bile istemiyordum ki. Kan tüküren bir yaban adam. Babilyona'ya gidiyordum işte ben de, güneş gözlerimde. Elimde çarşaflarla gizlenen bir şey... Bir bayrak belki, belki bir kılıç, bir kedi belki de. Kızıl atlarla ateş arabalarıyla bir şey. Yenilen tüm Baal peygamberleri, çıkış saklandığınız yerden! İşte bir çıkış! İçinde ateş gözlü bir yaratık. Sınırınız bu sizin. Baba, baba benni hatırla. Kızındım ben senin, beni hatırla. Gırtlağıma soğuk su dayıyorlardı. Oysa ben. Bütün bunlardan öylesine uzaktım ki. Cebimde leblebi şekerleri, öylesine uzak kaygısız. Alaydan başka bir şey gelmezdi elimden ama işte bir erkek arketipi yıkımım olmuştu benim. Seslendim ona: "Çık saklandığın yerden, dön Fırat'a! Yıka tüm elbiselerini orada, kanlı ellerini ve buna benzer daha birçok şeyi!"

Eğer burası Nasira ise, bırakın Nasıralı cevap versin size ama siz hepiniz!

Sağları kesildiği için gücünü kaybeden Samson! Delilah yıkımı olmadı mı onun. Bunu okuyarak ve sezerek daha da derin bir gizemin peşinde olduğumuzu. İşte köpek yıldızına tapanlar. Mar(i), Köpeklerin Lordu!

Mezopotamya'da gökler genellikle açıktır ve geceleyin seyahat edilebilir.

Sirius en parlak yıldız. İsis'in yıldızı, Meryem'in yıldızına dönüşür. Stella Maris: Deniz yıldızı, Meryem'in titri. Ama buradaki deniz, yukarıdaki okyanus, gökyüzü anlamında. Siruis: İsa'nın doğumunda bilgelere yol gösteren yıldız. Mezopotamya'da aktif olan gizli bir okulun yoldaşları olan bilgeler...

"O zaman gittiler firavunincirine, şimdi Matarea denen; ve Matarea'da İsa bir kaynak meydana getirdi ki orada azize Meryem onun mantosunu yıkadı; ve bir pelesenk ya da belsem oluştu ve büyüdü orada dökülen terlerden."

İşte ayin eski Shems Heliopolis'in eski Arapça ismi buradan kaynaklıyor: "Güneşin çeşmesi" anlamında. Commagene Kralları, bana hayata nasıl gireceğimi anlatın. Bunun için Delphi'ye ya da Edassa'ya mı gitmek lazım. Edassa: Urfa bir zamanlar güzel bir kentti, "Mezopotamya'nın gözü". Urfa: Hıristiyanlığın ve Mandylion'un kutsal kenti olarak da meşhurdu. İsa Galile'deyken Urfa kralı Abgar hastaydı ve İsa'nın herkesi nasıl iyileştirdiğini duymuştu. Bunun üzerine İsa'ya mektup yazıp onu Edassa'ya davet etti ve ekledi: "Şehir ikimize yetecek kadar büyük". İsa ise cevabında yapılacak işleri olduğunu ancak göge çekildikten sonra onu iyileştirmek üzere birisini göndereceğini açıkladı. Nitekim sonradan Thaddaeus gelmiş ve onu iyileştirmiştir. Bu arada Hannan Abgar'ın ressami İsa'nın bir portresini çizmiştir ya da mucizevi bir biçimde İsa kendi portresini çizmiştir. Başörtüsü ya da mendil anlamına gelen Mandylion İsa'nın kullandığı bir havluydu. Belki de Azize Veronica'nın peçesi efsanesinin arkasında da bu öykü vardır. Haşa gerilme yolunda ilerleyen İsa'nın yüzünü peçesiyle silen Veronica; onun imajının mucizevi bir biçimde peçeye transfer olduğunu görmüştü. Abgar'ın iyileşmesinden ve İsa'nın bu meşhur portresinden sonra Edessa dünyadaki ilk gerçek Hıristiyan kenti olmuştur. Bu sırada Edassa Bizans sınırları içerisindeydi ve gün geçmedi ki Bizans ya da Konstantinopolis bu meşhur hazineye sahip olmak istemesin. Konstantinopolis elinde kupa valesini sürekli gizliyordu. Bizansiyaya bana senin hayatına nasıl gireceğimi anlat. Sonra kalbine ve sonra... Sonra aklına ve sonra...

Bizansiyalılar bir Kaan'dı – yani Zen Budizmi'nde ustanın, tıni varlığın zincirinden kurtarmak için öğrenciye verdiği, mantık yoluyla çözümü olanaksız olan ödev...

“Şu sopaya sopa dersen, sözcüğün anlamına ayağın takılır, tökezlersin. Sopa değildir dersen, gerçeği çarptımiş olursun. Ne yapacaksın öyleyse?”

Bizansiyalıların kalbi yoktu ve herkes sürekli hastalanıyordu. “Bilmediğini bilmek büyülüktür, bildiğini bilmemek hastalık ancak hastalığını hastalanan kurtulur hastalıkta, kutlu kişisinin hastalanmaması, hastalığını hastalanmasındandır, ondan hasta değildir.”

Bizansiyalılar çıkışlarını kapatıp deliklerini tikayarak hastalıklarını hastalanıyorlardı. Bing-Bang! Eksigini eksilt!

Hastalığını hastalan!

Biri “eksigini eksiltmek, gidermek” adım adım eksiklerini tutkularını azaltarak onlardan kurtulmak.

Diğer “hastalığını hastalanmak” eksiklerini, tutkularını göz ardı etmeyip kabul ederek, onları bilinçli yaşayarak aşmakta. Bizansiyalıda doğru sözler güzel olmuyordu; güzel sözler de doğru olmuyordu.

Önceleri sutra ustası olan De Shan, Zen ustası Long Tan'ı ziyaret eder. Sohbete dalarlar. De Shan çok şeyler anlatmakta, çok şeyler sormaktadır. Long Tan çay ikram eder konuğuna. Fincanı doldurur, doldurur, fincan taşar... De Shan, “Aman ustा” der, “Dikkat taşıyor!”

Long Tan yanıt verir: “Sen de işte böyle ağızına kadar dolmuş taşıyorsun. Ben bu halde sana ne verebilirim? Bilgelige açık olmak istersen boşalmalısın!”

Bizansiyalılar birbirlerine habire sordukları “Ne var ne yok” cümlesiinde olduğu gibi, “Haber gelmedi daha” sözünde de bir kehanet, aşkin bir işaret bekliyorlardı. Burada her Bizansiyalının insan olarak yalnızlığı da ortaya çıkıyordu. Kendileğine unutmak: bu imkânsız bir projeysi.

“Sarı Hakan, çevreler ötesinde geziyordu. Yüksek bir tepe- den dünyadaki geliş gidişi seyre daldı; tılsımlı incisini getirdi. Bilgiyi gönderdi aramaya, bulamadı. Algıyı gönderdi aramaya, bulamadı. Usu gönderdi aramaya bulamadı. Benliği unutuşu gönderdi aramaya – benliği unutuş buldu tılsımlı inciyi...”

Polo karlı bir gün Brüksel'de bana Bob Dylan plagi ile gel- miştı. Şimdi o plagi dinliyorum ve senin sevdiğin o keki yapı- yorum. Bir şeylerin eksik olduğunu hissettim. Ve her şeyden habersiz bakkalı aradım. 5 paket senin sevdiğin sigaradan is- marladım. Bakkal 5 paket Camel ve 5 yumurta getirdi. Ne tu- haf eksik olan tek şey yumurtaydı. Telefonda yumurta deme- dim Polo. İnan bana.

Ben Türküm Polo, sizin gibi çldıramazdım. Onun için çldırdıdım Polo. Size kızdığım zamanlar oldu, beni affedin. Sizinle geçirdiğim yıllar boyunca beni İskandinav sananlar oldu. Bü- tün bunları Türküyü iyi temsil etmek anlamına yoruyordum. Bunun için on beş yıl sonra Cambridge'e başım örtülü gittim. Türküyü daha iyi temsil ettiğimi sanıyordum bu sefer. Perihan'la çok güldük. Perihan benden sıkılmadı çünkü o da Türk- leri çok iyi temsil ediyordu Polo. Orada herkesi çok etkiledik. Bu Türküyü temsil konusu ne kadar karmaşık bir şey Polo.

Beni evime bırakın bütün Rolls Royce'lulardan ben hep korktum Polo, biliyor musun? Fakir fakat soylu ruhların balo- sunda kayboldum ben Polo.

Odada Polo da vardı.

Polo, ya o psikiyatrin bana dedikleri? Ya o soğuk aristokrat bulduğun İngilizin bana söylediğleri, o da yalan mıydı? “Siz kelebeksiniz, hasta değilsiniz Ms. Müldür sizden ağaç kabuğu yapamam ben!”

Polo seni özlüyoruz ve ruhundan her gün bir damla esans şişeleri dolduruyoruz. Umarım sesimi duyuyorsundur. Uyu- yorsun sen, bir şeylerin farkında, bir şeylerin farkında değil.

Olacaklar kara kaplı bir defterin içinde, derinden seziyorum.
Yok elimde hiçbir şey benim uzaklara gitmemi engelleyen. Bir
şey var, bugün ayağa kalkıp yürüyemedim kuş sesi gibi. Çalan
zil kendi kendine uzun uzun öttü, o eski acı kendini duyur-
du. Hare Krişna diye yürüdüm içeriye, içerde Polo var. Müslüman
olmuş bir Belçikalı, bir ruha gebesin sen, dedi. Ben senden
uzaklaşamıyorum ki, sensiz olmaz bana inanmasan da.

Günceler

Yazarın Ebeveyninin Tuttuğu Günceden:

Doğum: 21. 02. 1956

İlk diş: 30. 08. 1956

6,5 aylıkken annen farkına vardı.

İlk sözler: Agu, bab ba

Hav hav, del del

Kime neler söyledi: Babana "del del, baş baş" yapardın.

İlk gülümseyişin: 06. 06. 1956

Kime? Annene 45 günlükken geceleyin saat 02.00'de bol seslerle gülmüş, annen de sevincinden babanı uyandırıp senin güzel nağmelerini dinletmişti. O gün bizi çok sevindirmiştir.

İlk oyuncak: Keman, bilhassa canlılar, kedi köpek.

İlk gülümseyişin ve ilk yürümen: 13 aylıkken adımlar atmaya başlamıştı. 14 aylık olunca Uğur kardeşin dünyaya gelmişti. Sen yürümeye başladın. Bazı çocuklara leylek ayak getirmiştir. Sana Uğur kardeşin getirmiştir.

İlk sokağa çıkışın: 4. 3. 1956. Komşulara çıkmışın. Sonraları arabana binip seni çok sevenleri ziyaret ediyordun. Seni araba koymak mesele idi. Önceleri hiç sevmemiştin. Fakat biraz büyüğünce araba çok hoşuna gitmişti.

İlk Arzular: Mama, dah, yani gezmek. Bir de canlı kedi, köpek, tavuk, civcivler.

Neler istedin: Yasak edilen tehlikeli bıçak, makas gibi şey-

leri şiddetle isterdin. Vermezsek saatlerce ağlar nihayet katılırdın. Hepimizi dehşetli korkuturdun.

İlk: 5 aylıktan itibaren lazımlığa oturtuyorduk. İkinirken farkına varırsak derhal lazımlığa yaptırıydı.

Emzikten çekilişin: 5,5 aylıkken anne sütünden kesilmiştir. Çeşitli mamalar yiyordun. Sabah: süt, çay, bisküvi; öğle: çeşitli çorbalar. Akşam: Tatlı mama. Geceleyin de yalnız su içerdin. Hoşuna giden tatlı mamalardı. Yalancı emzik ve biberonla hiç mama yemedin. Fakat sağ elinin işaret parmağını mama ile beraber ve uyumak için boyuna emdin. Sonraları sol elinin işaretparmağı ile de kirpiklerinle oynardın.

Sevdiğin oyuncaklar: İlk defa gördüğün her oyuncak önce hoşuna gider sonra hemen bikar atardin. Daha ziyade yasak edilen bıçak, makas, iğne bunlar çok hoşuna giderdi. Kedi köpek resimlerinden hoşlanırdın. Bir oyuncakla oynamak hiç işine gelmez atardin. Yenisini isterdin.

Canlı oyuncaklar: Kedi, köpek ve kuşları daima uzaktan severdin. Yanına getirilince dehşetli korkardın. Fakat sonraları korkmamaya başladın. Bilhassa kediyle çok oynardın. Benek ismindeki kedimizin hakkını ödeyemezsin. Biz kedi beslemezen senin hatırlın olsun diye kediyi besledik. İki yaşına yaklaşıyordun. Bir gün bahçemizdeki tavuktan ayrılmadın. Kucağına alıp bağırına bastın. Tavuk şaşırıldı. Allah korudu gözlerini gagasıyla bir gagalardı ki. Çok üzüldük. Senin canın acıldığı halde tavuğu hâlâ atmıyor, bırakmadın.

İlk saçlar: Doğduğun zaman saçların daha da siyahti. Yüzün küçük ve beyazdı.

Uydurduğun kelimeler: Hav hav, del del...

“Baba baba” diye çok güzel çağrılarından. Annen çok üzülürdü. Babansa sevinirdi, beni daha çok seviyor, diye. Nihayet bir gün “anne” diye söyleyebildin. 21 aylıkken “anne” kelimesini çok hoş söyledin.

İlk yıldönümün: 1957, 21 Şubat. Cumaya rastlayan güzel bir gündü. Hava gayet sakin güneşli ve ılıktı. Annen ve baban o gün çok heyecanlı idiler. Yeni, mavi organze elbiseni giymiş, tanındık ve dostlarına hoş geldin diyecekmişsin gibi bir halin vardı. Neşeliydim. Zayıftın fakat canlı ve çok hareketliydim. Yıl-

dönümün çok kalabalıktı. Davetliler arasında bulunan İsmet Sezgin bir ara büyük gözlerine baktı ve "Bu çocuk çok akıllı olacak" dedi.

Sevdiğin şarkısı: Valsler çok hoşuna gider babanla dans ederden. Alaturkadan ziyade alafrangadan hoşlanırdın.

Arkadaşların: Nursel, Levent, İlknur, Aynur'la oynamaktan hoşlanır bazen de istemezdin.

Seni sevenler: Doğmadan önce Nevriye Teyzen, Hafize Halan senin için boyna hazırlık yapıyorlardı. Battaniye içinde sallanmak senin en hoşuna giden şeydi. Baban da sallardı ama çok çabuk yorulur ve sıkılırdı. Baban yalnız "Lale, La... le... ci, La... le... cik" diye sever ve okşar, kucağında hızlı hızlı gider ve gelirdi. Annen, "Kızım benim, Lalem, Lalegülüm, geyiğim, biricik tatlı kızım, nonoşum" der boyuna küçük karnını doyurmak isterdi. Sen ise emmek istemezdin. Bunun için bilmezsin ne mücadele ederdi; sütünü kaşıkla ağızına dökerdi. Baban senin için adeta deli olacaktı. Bunlara karşılık sen bize gülümsüyorsun, "Agu" diye konuşuveriyordun. İşte her şeye değerdi bu güllerin.

Sevdiğin masalları: Kuş, kedi, köpek, melek, peri masalları hoşuna giderdi.

Serumlar: Bodrum'da bebeğinle dans ederken akrep sokmuştu. At serumu yapıldı.

Yazarın Gündesinden:

İngiltere öğrencilik günlerinden, yaşı 23.

10 Şubat 1979

Ökaliptus (Ökaliptus'u regl kelimesi yerine kullanırdım.
Hâlâ da öyle kullanırmı)

Konjuktivit yok, baş ağrısı yok.

20 Şubat 1979

Sürekli baş ağrısı.

21 Şubat 1979: doğum günüm
[Yazılıları karalamışım. Yalnızca Kafka ve baş ağrısı okuyor.]

22 Şubat 1979

Çok sinirli ve hallerdeyim. Graham'la Hint restoranına körili sebze yemeye gidince biraz açıldım. Graham daha sonra Andre Gundar Frank'in seminerine gitti. Akademikleri görmek canım istemedi – baş ağrısı...

19 Nisan 1979

Gece hafif baş ağrısı
NOBİS

Barış yapıp kendi evime döndüm.

20 Nisan 1979

Sokak baş ağrısı
NOBİS
Yalnızlığı seviyorum

10 Mayıs 1979

Çatı katı için haftada 13 pound kira. Her ay Polonyalı ev sahibi benden hem 13 poundu hem de zorla öpücükle alıyor.

12 Mayıs 1979

50. 4=200
11— otobüs
10— öğle yemeği
30— akşam yemeği

Not: 1979 yılında tutulan başka bir not. Günce İngilizce, Fransızca ve uyduruk Latince ile tutulmuş, annem babam anlaşmasın diye.

10 Şubat 1980

R. D Laing'in *Bölünmüş Benlik* kitabından şimdi burada Türkçeye çevirmekten üşendiğim uzunca bir bölüm alınmış.

Bir tek sonunu çeviriyorum: "Onlar içeri giremiyor ve ben dışarı çıkmıyorum."

1 Yaratıcılık ve üretkenlik güçlerini boş harcama,
2 Heteroseksüel ilişkilerden çekinme,
3 Ötekilerle ilişkilerden geri çekilme,
4 İçeri herhangi bir şey almaktan dehşetli korkmak (yiyecek dahil),
Eğer ölüysem öldürülemem.

Büyük dönüşüm listesi
Kendini yalnız kendin kurtarabilirsın,
Kim olduğunu olmak için cesaret sahibi ol ve olmak istedigin için de,
Kendini sevmeyen başkalarını sevemez,
Kendini çok seven de başkalarını sevemez,
Sinik ol ve kuşkulu ama her zaman da ihanet bekleme,
Saldırmak gerektiği zaman saldırır.

Bir Reklam

Sizin reklamınızı kimler görüyor?

Zaman herkesin özel mülkiyetidir. Trenler kitle ulaşım araçlarıdır. Ama artık onları özel mülkiyetinize geçirmek sizin elinizde!

Zamana, harekete gerçek kullanım değerini vermek –reklama bir başka boyut kazandırmak– hızı hareketi, modern temposunu, metropollerin soluk alıp verişini...

Bugün tüm dünyada reklamlar metropollerin nabız noktalarda atıyor – metrolarda, tren istasyonlarında, yeraltı geçitlerinde... Her gün milyonlarca kişinin geçtiği yerlerde. Her gün milyonlarca kişinin zamanı durdurup bir an bir yere baktığı yerde...

O yeri görebiliyor musunuz?

Kendi treninizi görebiliyor musunuz?

Ona bir Orient Express / Trans-Siberya / Trans Europa / Trans-Labrador'un çağrışım zenginliğini yükleyip yüklemek sizin elinizde.

Düşlediğiniz trenler şimdi sizin olabilir.

İstanbul'un Fethi

Bizanslılar Konstantinopolis'te Katolik Latinleri görmektense, Türklerin türbanını görmeyi tercih ediyorlardı. Hatta Pera-Galata'da bir koloni halinde yaşayan Cenevizliler, İstanbul kuşatması sırasında Bizanslılarla Türkler arasında nötr kaldı. Hristiyan dünyası içinde geniş çatlaklar vardı. İmparator Konstantin Macar Jean Hunyadi ve Venedik Cumhuriyeti'nden çaresizce yardım istedi. Fakat bunlar yardımında geciktiler. Son Bizanslıları Avrupa kendi haline terk etmişti. Hristiyan dönekler Fatih'e top yapımında yardım etmişlerdi. İstanbul'un önüne getirilen ve herkesi korkutan o dev topun patlayarak mühendisini öldürmesi gibi boşça çıkmıştı. 140 Türk yelkenli denizden kuşattı. Karadan 150.000 - 265.000 adamdan oluşan ordu.

Konstantinopolis'in azalmış nüfusu 150.000 ruh kadardı. Cenevizliler nötr kaldı. Ama geceleri şehrın savunmasına yardım ediyorlardı. Fatih buna göz yumuyordu. Haliç'e gerilen meşhur zincir Fatih'in gemilerinin Haliç'e girmesini önlüyordu. Muhteşem bir çalışmayla gemiler yere çekildi ve yağlanmış tahtalar üstünde Pera'nın arkasından, Kabataş'la Dolmabahçe arasında bir noktadan Haliç'e kadar kaydırıldı. 22 Nisan gecesi bir günlük ve bir gecelik çalışmadan sonra. Blakhernai (Tekfur) Sarayı'nın önünde Osmanlı donanması duruyordu. Şehir halkın şaşkınlığını ve korkusunu tahmin etmek mümkün.

24 Nisan günü Bizanslılar bir konsey topladılar. Jacomo Coco isimli bir İtalyan, gemileri gece yakmayı teklif etti. Ama Cenevizliler Fatih'e haber verdi. Türkler Jacomo Coco'nun gemisini işe kalkışıkları 28 Nisan gecesi batırdılar.

Kimbilir, ben de bütün gemilerimi yakabilseydim belki de kurtulurdum. Muharebeyi kaybederdim ama savaşı kaybetmezdim. Tıpkı yardıma gelen Venediklileri ters rüzgârin engellemesi gibi ben de savrulmuştum rüzgârin önünde. 28 Mayıs günü iki taraf da dini hazırlık yaptı. Türkler chat yapıyor. Konstantin Dragees bütün çevresi ve rakiplerle son bir kez Ayasofya'ya gelir. 29 Mayıs gece saat 02.00'de hücuma geçer.

Her şey kaybedilince Konstantin mükemmel bir biçimde kendini öldürür.

II. Mehmet Ayasofya'ya muhteşem bir giriş yapar. Mermere kilise mihrabının önünde Mekke'ye dönerek ilk namazını kılar. 24 yaşındaydı.

İbn-i Sina'nın Kanun ve Davudu Antaki'nin tezkeresinden ilaç terkipleri:

Zeytinyağı ile portakal kabukları bir şişe içine konarak iki hafta güneşte asılı bırakılır. Elde edilen bu yağıdan ağrıyan yer üzerine sürülsürse biizzillah şifaya kavuşur.

Nasat bozukluğu: Kuru üzüm yenir veya soğuk suya bırakılır. Tadı çıktıığında su yerine içilir, içilen miktar kadar su ilave edilip, karabaş otu ile kaynatılır. Üzüm ile bir bardak içilir. 10 gr. özerklik tohumu ikişer kaşık bal ile yutulur.

Aşka yakalanan kimsenin ilaç terkipleri:

Malihulya babındaki tarif edilen ilaçlardan kullanılır.

İlim tıhsili yapar ve faydalı kitaplar okumakla istigal eder.

Aybaşı sancısını azaltmak: Bol tereyağı.

Anne sütünü çoğaltmak: Ağaç yosunu süte karıştırılıp içilir, taze üzüm, pekmez, menekşe ve hünnap şerbetleri, sarışabır, kızağacı kozalakları, incir yaprağının damarları, turuncuk kabuğu şurubu.

Romatizma, baş ağrısı: Defne tohumu 5 gr. bal yenirse geçer. Sinameki+bal+anason+mesleki macun yapılır yenir.

Can sıkıntısı: Karabaş otu, papatyा, nane kaynatılır içilir. 5'er gr. Özerklik tohumu, bal, macun... Can sıkıcı işlerden uzak kalınır, kırlarda dolaşılır, kalabalığa girilmez.

Ciltteki lekeler üzerine bal ile nişa karıştırılarak leke olan yere sürülsür.

Cinsel gücü artırma: Süt ile bal, süt ile tarçın içilir. Zencefil, karabiber, fındık, fistık...

Çiban: Sarı sabır sürmek.

Çocuk yatağı işerse: Bal, incir, zeytinyağı.

Delilik: Özerklik tohumu pekmezle kaynatılır içilir. Karabaş otu kaynatılır içilir.

Cilt yarası: Taze zeytinyağı yaprakları dövülerek yara üzerine konur.

Gözleri karaması ve ilacı: Siyah camlı gözlük takılır ve yesile bakılır.

Güzelleşmek için: Zeytinyağınından yüze maske yapılır. Sabahları aç karnına ipek şerbeti ve anason şerbeti içilir.

Vinaigrette: Enginarlarla avokadoları koy. Sarmisakları tuzla döv. Sirke ve yağ karıştır. Aromatize yağ. Yağı çatalla karıştır. Maydanoz, tuz, karabiber, bir kahve kaşığı limon suyu ekle. Alüminyum kâğıtta bir saat dolaba koy. Maydanoz yerine sarmisak da koyabilirsin.

Mantarlı patates: Patatesleri yuvarlak kes. Mantarı kes. Soğanı küçük doğra. Fırına girecek kabı yağıla. Sebzelerin yarısını koy. Sütle ıslat. Hardal sosu: Bir kahve kaşığı Dijon hardalı ve iki kahve kaşığı limon suyu koy.

İstanbul mimarisi görünmez Bizansiyaya imparatorluğunun kendisine benzıyordu. Şüphesiz bu bir günde olmadı. Bu tuhaf incinin böyle sade kendi kör edici ışık külcesi olarak teşekkür edebilmesi için ilk Bizans'ın marazi mirası Müslüman imparatorluğun üzerine kapandı. Yeni kayserler şehirde yürüdüler. Şehrin kapılarını kendilerine açmasını bekliyorlardı. Ele geçirilmez bir şey, belki büyük dini bir sir onları bekliyordu. "Bu gece bir şey olacak, hiç beklenmedik bir şey olacak" dedi her biri. Hepsini önemli bir telefon konuşması bekliyordu. Yeni kayserler fethedilmemiş kentlerinde düşündüler. Kiyasiya bir savaş başlamıştı. Birbirlerini yok etmek için bir savaş. Herkes tuhaf bir biçimde birbirini kiyasiya tanıyor gibiydi. Hiçbir şey gizli kalmıyordu. Her an herkes olan biten her şeyi biliyor gibiydi. Bizansiyaya imparatorluğunun görünmez iletişim ağları kitlendi. Beyazıt külliyelarının üzerine güvercin sürüleri yıkıldı. Birisi, birisi daha kente tutsak düşmüştü. Herkesin bildiği tanıdığı bir köleydi artık. Kleopat-

ra'nın adam atacağına birisi daha bırakılıyordu, Bizansiyâ'nın o can yakıcı çıldırtıcı yalnızlığını. Yeni kayserler şehirde yürüdüler. Birisinin daha, kapıları kendilerine açmasını bekliyorlardı. Kapılar açılır açılmaz yeni av topuklarından yakalanacak.

Namaz kıldığı halde harama uckur çözen erkekler gördüm. Tersi de doğru. Kalbi neyse odur. Ben bir şey tespit ettim. Elmacık kemiklerimin içi tikalıydı. Sinüslerim açıldı ters yüzümü yıkarken. Namazda tepetaklak durunca demek ki sinüsler açılıyor. Ama namaz kilacak vakit bulamıyorum.

Mehmet Akif üç boyutlu bir şair: Millet, ümmet, insanlık...

Türkiye'den kaçan kaçana. Halide Edip Avrupa'ya, Mehmet Akif Mısır'a, Nâzım Hikmet Moskova'ya kaçtı. Bunlar kimin şerrinden kaçıyor. Bohem bir ressam var Taksim'de. O da bağımsız milletvekili oldu. İslamiyeti din olarak görüyorlar kardeşim İslamiyeti ilim olarak görmek lazım. Kuvay-i Milliye gezici başmüfettişiyim. Devletin valisinden hızlıyım. Hakkari'yi validen önce teftiş ettim. Siyasi parti başkanlarında megalomani var. Konferanslarda işin püf noktasını söylerim. Fikir teatisinde bulunurum. İstanbul'un her tarafında otururum.

Sahip çıkmayasin diye

Sahip çıkmayasin diye

Uyan milletim uyan

Bosna Hersek gibi olmadan uyan

Milletvekilinin de ırzına geçilir

Sırp milletinin Boşnak milletinin ırzına geçtiği gibi

Uyan milletim uyan çok geç olmadan uyan

Uyan milletim uyan ırzına geçilmeden uyan

Uyan milletim uyan seni futbolla uyutuyorlar

Aşk iki ruhun sessiz konuşmasıdır.

Belagat gelmediği vakit güzel yazı yazamıyorum.

Rüya: İki göl görmüştüm. Biri yüksekte biri alçakta. İkisinde de balıklar var. Şanlıurfa'ya gittiğimde aynısını gördüm. *İncil*'de *Tevrat*'ta, *Zebur*'da, *Kuran*'da tekrar ruh dirilecek diyor. Bu kadar peygamberler deli mi? Uzaydaki kara delikler din kitaplarında geçiyor. Atom zerre olarak geçiyor. Demek ki peygamberler yalan söylememiştir.

Bizans

Batiyi raydan çıkmış ve dejenere görmek hastalığı bize olduğunu kadar Ruslara da Bizans'tan kalma bir mirastır. Bunun gibi kendini İsrail'in seçkinleri gibi seçilmiş insanlar gibi görme iptilası da çok Bizans bir durumdur. Moskova da kendini üçüncü Roma, yeni Roma olarak görür. İstanbul Patriği bütün Ortodoks kiliselerinin şefidir. Dolayısıyla bu insanlar Belçikalılar gibi alçakgönüllü bir yaşayışla yetinemezler.

Özal'ın mitos olması da bu insanlara ufuk vaat etmesi yüzünden olmuştur. Bizans ne olursa olsun daima haklıdır. Bir Yunanlıya kim olduğunu sorarsanız okulda öğretildiği gibi 'Hellene' demez Rum der, Rum Yunanca konuşan ve başkenti Konstantinopolis olan doğu Roma imparatorluğunun vatandaşı bir Ortodoks Hıristiyan demektir. Tarihte ilk ırkçılar Greklerdi.

Zamanların Sonunun Şehri. Türk efsanelerine göre başsız akbabalar sona yaklaştığımızı gösteriyor İstanbul'un fethinde. Son 7000 yıldır kıyametler kıyameti "Kıyametul kıyama"nın yaklaştığına işaret ediyor. Oracle de Sibylle... Daniel'in Apocalypses'lerinde yedi tepeli şehirde inananlar ve doğrular yeterince acı çektiğten sonra son gelecek ve insanlar yedi tepeye bakıp "Bu bir şehir miydi?" diyecekler. Tabii Roma mı İstanbul mu? Büyük bir savaştan sonra gelecek Armegeton gibi sonra gelecek son. Mahşerin Arap atlıları: 667-669'da Araplar Kostantinopolis'i kuşatır. Karşı kuşatma Medine'ye kadar ulaşır. Araplar Aksaray'a kadar gelince, 'fakir kral' ortaya çıkacak. İ-

tanbul'un fethi sırasında herkes niye kilisede toplandı. Sonunda duran adama Melek Krallığı verilecek diye.

Bizans Mahşerinde Son Nokta: Yalnız Ağaç

Ekstreme limit: Yalnız ağaç ya da kuru ağaç Ayasofya'da. Fakir kral uyanacak ve Türkleri yalnız ağaca kadar kovalayacak. 'Yalnız ağaç' yerini 'Pommier Rouge'a bırakır. Bizans'ın toprakları içinde Kudüs de var. Dünyanın en güzel kilisesi Ayasofya. Ayasofya'nın önünde Justinyen'in atlı heykeli var. Bir eli Orient'teki kötüleri gösteriyor. Diğerinde altın elma var. Kaybettiği topraklar dünyayı simgeliyor. Altın elma: Kenti koruyan tilsim. Türkler de efsanenin esiri oluyorlar. Sultan I. Mehmet onu yerinden kaldırıyor çünkü Romalılar 'At orada oldukça kent bize geri gelecek' diyorlar. Kırmızı elma: Konstantinopolis'in sembolü. Kırmızı elma ağaç: Türklerin görüleceği son nokta. Bir Helen rüyası. Aynı zamanda pantürkizmde kırmızı elma Turan, Türklerin efsane vatanı demek. O halde Türkler dünyanın sonuna yakın, Büyük Harp'te tekrar vatanları Orta Asya steplerine mi sürülecekler?

Büyük Harp o zaman Kurtuluş Savaşı ve Yunan askeri her tepenin ardında kırmızı elma ağaç göreceğini sanıyor. Fakat kurtuluştan sonra yalnızca bazı aydınlanmış ve hayalperest Yunanlı turistler Ayasofya'da gizli geçitler arıyor. Ama İstanbul bugün kalabalık nüfusuyla daha güzel. Kiyametlere gebe.

Süleymaniye Camii: Yere kadar kandiller. Kırmızı mavi hâllar... Kandillerin içinde eskiden yağ yanarmış. Kandillerin alçak oluşu güzel. 16. yüzyılda Mimar Sinan yapmış. Etrafında eskiden kütüphaneler, mutfaklar, aşevleri, okullar varmış. Buların geliriyile caminin bakımı karşılaşmış. Balkonlar (yandağı) kadınlar için ayrılmış. Depremlere dayanmış dayanıklı bina. Halilar daha sonra konmuş ama hepsi el yapımı. Üstünde ayak izleri var. Onlara basınca Mekke'ye dönüyorsun. Suret olmadığı için daha az mistik hava var sanki; daha çok huzur, ferahlık.

Süleymaniye evleri çok güzel. Botanik bahçelerindeki seralar, bulanık suda yüzen bitkiler. Süleymaniye evlerinin orada kuyruğu kesilmiş bir siyam kedisi yolda oturuyordu. Haliç'i kayıkla geçtik. Yeşil bir fes aldım Süleymaniye'nin avlusundan.

Yağmurlardı. Evden dışarı çıkışlamadığı günlerdi. Çelik meltem geçti üstümden. 'Barış içinde olun' diye fisildiyordum, yatağımın kenarında diz çökmüş arkadaşlarımı. Ellerimi hareket ettiremiyor ve çok halsizdim. Çelik meltem gözkapaklarımı yarı açık bırakmıştı. 'Barış içinde olun' diye fisildiyordum habire. Tanrı'nın bana layık gördüğü bir eziyetti bu belki. "Steel Breeze" diye ürperdi bir arkadaşım! Buna layık mıydım? Hediye edilen ilhamı? O gün barış içinde oldum, sonraki günler de...

Bir enerji bulutuymuş çelik meltem. Benaslında 2000'li yıldara hazırlık ya da üstümden geçen sevgi silindiri diye bir şeyler de düşünüyordum. Akşama spontan çelik meltem toplantısı oldu. Diğer çelik meltem tutsakları geldiler. Bana onların selamından sonra çelik bir vida çıktı. Artık kesinlikle doğruydu bu olgu, benim için tartışma ötesiydi. Eziyet ve ilham! İşte yol arkadaşlarım. Tanrı sana şükrediyorum diyerek yere kapandım. Sözümü tuttuğum için de belki de çelik bir tabaka alıylardı bana.

Çelik meltemden önceki günlerdi. Kapımın önünde anahtarlarımı çıkarırken bir gün bozuk paralar yere döküldü. Kaydetmeyip içeri girdim. Televizyonu açtım. Bir parçayı anons ediyorlardı ki tam kapımın önünden geçen bir yabancı bozuk paralarını yere düşürdü. Parça 'Three coins in a fountain'dı. Çeşmede üç bozuk para. İki gün sonra çeşmeden alınmış bir su içme taşı bana hediye edildi içinde üç eski para ile. İşte Çeşmeden üç bozuk para olmuştu. Ve sonraki çelik meltem günü çeliğe su verildi diye konuşulmuştu. Bu küçük öyküdeki şeyler de hep madeni şeylerdi ve maden ocağında doğmuş çok güzel bir kızla tanışmistim.

Yeni ekilen çiçeklerin de çiçek çeliği varmış. Evet bütün bunları birbirine bağlıyorum ben. Görünmez ilişkiler kuruyorum. Her gün rastgele ya da şansa parlak çelik bir eğri görüyorum.

Beni deli olarak görmek mümkün. Ama işin biraz kolayına kaçmak olur bu. Bana bütün bu bağlantıların doğru olduğunu kim açıklayacak?

Not: Daha sonraki bir gün sinemada insanların üstünden çelik kalas uçtu. 20 metre uzunluğundaki bir şey gelip benim ayağıma çarptı. Herkesin merakla bağırılmamı beklediği o anın

zevkini çıkardım. Hayır bağırmadım. Hiç canım yanmamıştı ki. İşte yine bir melek korumuştu beni.

Metallerin evliliği... Evreni eritip onu dönüştürmek... Metal-lerin cinselliği var gibi. Altın yang ise, metal yin. Metal batı'ya, beyaz renge ve sonbahara tekabül ediyor. Metallerle gezegenler arasında da bir ilişki kotarılmış:

Kurşun = Satürn

Demir = Mars

Bakır = Venüs

Civa = Merkür

Gümüş = Ay

Altın = Güneş

Metaller sağlamlaştırılmış ve yoğunlaştırılmış kozmik enerjileri sembolize ediyorlar. Çelik meltem için kozmik bombardıman diyorlar. Masonlar da ritüellerinde bütün metallerinden, paraları, saatleri, yüzükleri, zincirlerinden soyunmak zorunda kalıyorlar. Bütün konforlarından bütün maddiyat olayından soyutlanıp orijinal saflığa dönmek için.

AYASOFYA

Ayasofya – Tanrı'nın kralı

Ve halkın durdurduğu yerde

*Tanıklara bakılırsa kubbesi
Bir zincirle asılıymış göğe
Efesli Artemis bile izin verdi
Etkilenip Justinianus'un zamanından*

Yedi yeşil süitun alınmasına

*Yabancı tanrılar için, tapınağından
Ruhuyla, düşüncesiyle yüce
Neyi amaçlar o gözü pek mimar
Tonozlar, mihraplar dikip
Doğuyla batıyı birbirine bağlar?
Camlarda aydınlığın yetkisi*

*Evrenle işiyor şimdü tapınak
Ve eteklerine kubbenin
O dört göz alıcı başmelek
İnsanlardan, yüzyıllardan uzun*

*Yaşayacak bu değil mi, bilge yapı
Meleklerin içli yakarısıyla bile
Kısmayacak gölgeli yıldızları*

(Ossip Mandelstam)

Süleymaniye: Yandan secde etmiş bir dev insan görünümünde.

Kuşbakışi (helikopterle): Seccadeye benzer.

Kapı / mihrap: Gayba açılan kapı

Süleymaniye Camii yeri mi göğü mü süslemek için yapılmıştır? Bir yapının %30'u yerde, %70'i gökteyse göğü süslemek için yapılmıştır.

Timurlenk (1400'de): Daha o zaman Anadolu'ya geldiği zaman "Bunlar Türküklerini kaybetmiş" diyor. "Çünkü ot yiyorlar." Daha önce Türkler et ve hamur, sebze olarak soğan yiyor. Sebzeleri İtalyanlardan, diğerleri Yahudi Araplardan alınmış. Felsefesi: "Al alabildiğin kadar kendini kaybetmeden". Bir Alman diyor ki "Bursa'daki Yeşil Türbe'nin kubbesindeki tezyinata yere yatarak bakılırsa ilk önce durgun gözükür sonra raksetmeye başlar". Adeta hareket geçiyor içinden.

Arkadaşım Tatı'nın Asit Tribi. Tatı, ben asit tripteydim. Pat diye ihtilal olmuş. Kolunda gökkuşağı bilezikler. Saçlar afro, sırtı kadar. Pantolon zebra, İspanyol paşa. Ben 68'den daha güzel bir dönem tanımadım. Her kötülükten de onun sayesinde sıyrıldım. Çünkü tatminsiz değildim. Kendinize güvenin ve görmüş geçirmiş olun. Güven hafif kalıyor. Yaşamayı tam anlayımla bilmek... (iliklerinde). Arkadaşlar "Eve gidiyoruz!" dedi. Benim yanında kız arkadaşım var. Evde babam telefonda konuşuyor.

Biz o sırada hiçbir şey takılmıyorduk. Yani Dev Genç falan takılmıyorduk. Yalnız Joint takılıyorduk. Kitapları kayıkhaneye sakladık. Mustafa Sahr'ın oğlu vardı. Nâzım Hikmet'in şiirleri kadar Santana da bizi heyecanlandıryordu (Black Magic Woman). Ama bizim bir tek farkımız vardı. Biz istediğimizi yapıyorduk. Seks, açlık, aşk evi sorunlarımız yoktu. Fakat en kötüsü

bizim içimizde bir tane kız vardı. Bizim gibi bu kız. Kızın hiçbir şeyden haberi yok dans etmekten başka... Mekânda oturuyoruz biz, joint takılıyor. Dev Genç eylem planlıyor. Dev Genç'in kelle kesen kel Hasan adamları kızı "Ya şu paket sende dursun" diyorlar. Kız da "Olur" diyor. İçine açıp bakmıyor bile. Teksir manusı. Kız üç yıl kayıp. Dans yoluna gitti kız.

Gizli Leopar. Leoparın çok çekingin olması gizemini artırmış, anlaşılması, izlenmesini neredeyse olanaksız kılmıştır. *The Secret Leopar* filmi belgesel. Yalnız olmalarına rağmen leoparlar sesle yahut ağaçla ya da çalışmaları iletişim kurarlar, konuşurlar, mesaj bırakırlar. Böylece onların territorisine başka leopar girmez. Leopar yalnızca çiftleşmek için yalnızlığını fedakârlık eder. Mükemmel bir avcının sabrı sonsuzdur. Saatler boyunca azar azar yaklaşır. (Soğuk yemek) İmpala yerini belli ederse sonu çok hızlı gelir. Bütün avlama yeteneğine rağmen leopar tüm kedigiller gibi yakaladığından daha fazlasını kaçırır. Sırtlan kemik kırar ve hiçbir leopardan çekinmez. Sırtlan uzaklaştığında leopar ailesi ağaçtan aşağı iner. Anne araya girmiyor, onun yerine sırtlanlar uzaklaşırken dikkatlice etrafi gözetler. Öğleye doğru hava ısınır ve aile suya yaklaşır.

Aralık'ın sonu... Antiloplar arası görkemli bir kur vakti başlar. Afrika savan hayvanları için yeni bir yıl başlıyor. Saldırı antiloplari dağıtır. Leopar boğucu bir tutuş yapmak için uğraşıyor. Savaş ve değişim. Belki bir başka zaman için bir başka yer. Yaralanmış ve tükenmiş olan leopar takip etmeye çalışmaz bile. Çok kötü yaralanmış görünmüyor. Bir leoparın ciddi yaralanmasının başlica işaretüarti hiç görünmemesidir. Üç gün sonra leoparlar ortaya çıkar. Kismetine iyi bir av çıkışlı disi bir impala. Ocak gününe coğrafyayı kurutuyor. Kedi balıkları son sığınaklarında. Hava çok ısındığında bir başka benekçil av arıyor. Çita. Yüksek hızda çita kesinlikle rakipsizdir. Yavruları işgüdüsel hamleyi mükemmelleştiriyor.

Leoparların aksine çitler yavruları için kavga etmez. Ögle vakti. Tepede leopar titi sineklerinin varlığına rağmen meltemlerin hoşluğununda dinlenir. Tüyülerini yalayarak güneşte oluşan

D vitaminini alır. Kuyruğu çeşitli moodlarını belli eder. Leopar durmak bilmez bir gezgindir.

Deve – Leopar = Zürafa

Kuyruğu havadaysa pasif. Zürafanın yanından geçer. Zürafa oralı bile olmaz. Grekler zürafayı deve ve leoparin karışımı zannederek ona deve-leopar anlamına gelen bir isim takmışlardır. Bir ağaçta yan gelip yatmış (serilmiş) bir leopar bulmaları zordur. Yavruları çalılıkta daha az görünür. Pusu kurulmuştur ama leopar o gün av için çok istekli değil. Aslanlar leoparları rakip olarak görürler ve yapabilirlerse onları öldürürler. Aslanların ağaçlara tırmandıkları biliniyor. Bu gece leopar ailesi bir eksik uyuyacak.

Mart'a doğru Masa İmara düzliklerine yağmur düşmeye başlar. Oldukça puslu ve sislidir. Yağmur yeni otların büyümeyiğini sağlar. Yavrular bir yerde bir günden fazla durmazlar. İlk yağmurlarla birlikte zebra sürüleri yeni otlardan yemeye gelir. Su birikintisi azdır. Zebra yavruları sabırla sırasını bekler. Leopar sakin sakin dinleniyor ama kulakları tetiktedir. 270 kiloluk zebralalar ilgisini çeker ama gözü bir yavrudadır. Ani saldırısı leoparin en büyük silahıdır. Bir annenin kaybı diğer annenin kazancı. Ancak yavru onun kadar ağır ve les yiyciler şimdiden onun kokusunu aldı. Yavruyu saklayacak yer yok.

Nisan uzun yağmurlar mevsimini başlatır. Leopar ailesi her zamanki gibi beraberdir. Ve yemek arasında yavrular oyuncudur. Burada bir yavrunun av sırasında edindiği hızlı ve vahşi hamle deneyimleri sabırlı bir anne üzerinde ölesiye denenmektedir. Anne birden garip bir davranış biçimine geçer. Yavruları yok olmuş gibi bir taşın üstünde hüznülü sesler çıkarıkmaya başlar. Oysa yavruları orada, yanı başındadır. Onca rekabete ve tehlikeye karşın anne onları inanılmaz bir süre korumayı başarmıştır. Leopar adını buradan alır. (Bu yüzden veya gerçekten gizemli bir leopardır bu.)

Not: Nipel X'in mükemmel anlatımına yaptığım küçük katkıların yanı sıra ilave bir hipotez: Belki de gizemli leoparin garip davranışının hiç de garip değildir. Yani belki de yavrularını gerçekten yitirmiştir. Evrende canlı cansız her şeyin bir tinsel dünyası olduğunu göze alırsak belki de leopar yavrularına

yeni bir isim vererek onları daha bağımsız daha zor ama daha parlak bir evrene sokmuştur. Ağlamıyor dur aslında, için için seviniyor dur. Çünkü artık annelikten çıktıgı için kendi çlgın özgürlüğü yeniden başlıyor.

Bir Bizans imparatorunun (Konstantin) kızı kâhin öngördü ki kız muhakkak ölecekti. O yüzden kız kulesine hapsedildi korunması için. Bir gün kuleye bir üzüm sepeti geldi. İçinde yılan vardı. Bütün alınan bu önlemlere rağmen kız yılan tarafından ısırıldı.

“Malheur a toi, Babylone aux sept collines, quand une veuve regnera sur toi.” Saint Jean’ın Apokalips’indeki fahişeye karışıyor. Kötü günleri, sarışın ırkın yedi tepeli kentteki kılısceleri yıkmasıyla başlayan şehir Meryem’e ait olduğu için alınamaz görüşü var. Son günlerde fakir kral iyi hüküm sürer. Herkes zenginleşir. Ondan sonra bir kadın çıkar. Onun zamanında Massacre’ler çıkar. Ve her evde oğul babaya, baba oğula, arkadaş arkadaşa ihanet edecek ve öldürecek. Serkeşlik, aile içi yasak ilişkiler, lüks ve eğlence devri olacak. Kudüs’ün hazinelerini ele geçiren Konstantinopolis mağrur ve küstah oluyor. “Kibirli” ismini alıyor. Arap kehanetlerinde Allah’ın bir kentten intikamını alacağını (küükürt yağıdıracağını), güzelliği güneş çekilmesi yaratan kızlara saldıracagını söylüyor. Araplar için de Konstantinopolis, dünyanın, zamanın sonunu imleyen kent niteliğinde. Bizans mahşerleri İslami geleneğin içine sızıyor.

Hadislerde 9. yüzyıl ana temalar göze çarpıyor: Büyük Harp, İstanbul’un Fethi, Antichrist, sahte Mesih’in ortaya çıķısı... İsa’nın yeniden geleceği de hadislerde yazılmıştır.

Gâvur filozof: Katalog dini. Her aleti kullanmak için katalog lazımdır. İmamlar için de lazımdır. Katalog: *Kuran*. Namaz kılıyor ama dilenci gibi dua etmiyor. Yeni bir din diyor. Görünmez kitaptan bilgiler aldığı söylüyor. “Yeni bir din mevsimi gelince vezir olacağım gelmezse rezil olacağım” diyor. Mustafa Topaloğlu bir şey gördü diyor Müslümanlara karşı. Aziz Nesin’le

telefonda konuşmuş. Camiye gidiyor ama onu kovuyorlar. Müritleri var. "Biz gâvurdan da gâvur, gâvur ötesiyiz" diyorlar. Ancak kibleyi değiştirmeye kalkınca bazı müritlerini kaybetmiş. O zamana kadar iyiydi sonra kibleyi değiştirince biz vazgeçik diyorlar.

Kierkegaard, *Baştan Çıkarıcının Günlüğü*. Baştan çıkarıcılar manevralar yaparlar. Ruhu işgal etmek. Düşüncelerini, duygularını yönetmek. Aşkı, nefreti sonra yine aşkı şırınga etmek. Gerçek niyeti onun arzusuna sahip olmak değildir, onun ruhunun kendi denetimi dışında bir hareket yapmasına engel olmaktadır. Modern totaliterler ruhun gizleri önünde olacaklardır. Bir başkasını kısa sürede büyülemek zevki. Bir hiç için baştan çıkarıcılık. Aşk nesneyi ele geçirir.

Bir Bizansiyya Radyosu FM99 Pazar Gece 01.30- 02.00

Spiker: Selamunaleyküm

Dinleyici: Aleykümselam

— Onlar Tağut'un dostları. %99 doğruya söylüyorlar. %1 kaçırıyorlar yani dini.

— Arafat'ın katil dostları mevzuatı çok önemli...

— Ben geçen yıl bir kızâ aşık oldum. Bir arkadaşım bir hocayı tavsiye etti falan. Bu durumlara muska yaparmış falan. Kız bana yüz vermiyordu falan. Neyse gittik falan. Hoca namaz kılıyordu falan. Neyse durumu anlattık falan. Bana altı çikolata getir ben ona okuyup muska yazacağım. Sen çikolatayı kızâ yedirirsin. Yedirdik bir şey değişmedi. Bu sefer tuz getir tuza okuyacağım falan dedi. Tuzu yedirmek zor ama yedirdim falan. Ama gene olmadı. Tuzu yedirdiğime de pişman oldum falan.

Spiker: Hah bu şimdi çok yanlış. Bu tür işleri Allah'ın adını kullanarak yapmak yani dua dışında şırtır. Bunlar Tağut'un ajanlarıdır. Yüzlerinde domuz şekli vardır.

Başka biri: Ben Âl-i İmran 102'yi okumak istiyorum şimdi. (Okur.) Ben diyorum ki müslüman gâvurun dostu olmaz gâvurdan müslümana dost olmaz.

— Evet sayın dinleyenler, ben biraz ara vereceğim şimdi çünkü çok üzüldüm. İnşallah kısa bir aradan sonra birlikte ola-cağız. Bir ashab-ı uhudut olayının çeşitli pozisyonlarını anlamaya kadir değiliz. Ben şimdi bu laiklik düzeni hakkında, tağut düzen hakkında konuşmak istiyorum.

— Ama lütfen geçen seferki namus meselesi hakkındaki tartışmaya benzemesin lütfen. Yani müstehcen kelimeler falan kullanıyorsunuz. Zor durumda kalıyoruz.

— Aklanmamız gelmiştir. Artık zaman geldi. Dedemin şehit kemikleri üzerinde bu kadar isyan olmaz. Sırtına kadar çiplak fahişeler sokaklarda doldu. Şu anda cihat bize farz oldu. Onun için rica ediyorum şu radyoda konuşsunlar, açık konuşsunlar, muammali konuşmasınlar.

— Yani sizin geçen sefer açık konuştuğunuz kadar mı açık konuşsunlar.

Başka biri: Şimdi o amca çok kötü laflar etti. Yani bunlar edep çerçevesi içinde olmalı. Yani düşünün ki o an Boğaz'dan geçmekte olan Türkçe bilen bir kaptan bunları dinliyor olabilir. Yani bu yayına bunun için girmemeli. Ben şimdi sizi eleştiriyyorum, mademki özelestiri istiyorsunuz. Siz o amcaya dediniz ki programımıza renk kattınız. Bunu o gavat-ı kirama, zat-ı kiram demiyorum dememeliydiniz.

— Eleştirinizi haklı buluyorum. Teşekkür ederim. Müstehrih olun, size kalbimde hiçbir kırıkkılık duymuyorum ama siz de gavat-ı kiram dememeliydiniz.

— Bakın o zamandan beri hanım dinleyicileriniz azaldı değil mi?

— İlahi tahakkuka bakın ki tam da Mehmet amcayı dinlerken elektrikler kesildi.

Bir kızın delirme anı. Anadolu toprağı bir anlamda da cennet için mikro laboratuar fakat bir anlamda çöle gidiyor. Hayrettin Karaca araştırmalar yapıyor bu konuda. Fotoğrafçım "Senin bu fotoğrafları Hayrettin Karaca'ya götürürelim" dedi. Bak bu hazırladığım likörün adı abihayat. Masa düzenler. Su dolu kabin içinde kristal mumluk, mumluğun üzerinde yumurta. Darının üzerine maydanoz, maydanozun üzerine bir obje. Maşanın etrafında bir dönemler der, tören giysileri. Düşen kayışları ezip geçeceksin. Ancak başına düşenleri yiyeceksin. Kuşun gagasında bir fosfor var. Kayısının bir yüzü kızarıyor. O zaman ona zerdali denir. Yumurtanın sarısı yere düştü yarısı... kozmik yumurta

Yuki faktörü. X — İşte orada ayı yogi (yuki faktörü) unsuru çıkıyor. Babamda ayı yogi hard disk var. (Hard disk yerine biyolojik/genetik programlama. Yani sallan yuvarlan. İşte orada babamda kötülük yok. Ayı yogi yazılımı televizyonda Alf dizisine bağlanıyor. Babam diyor ki "Alf bizim eve gelsin". Zaman da çok önemli. Tam Sezen Aksu'nun "Hadi bakalım" şarkısının çıktıgı yaz.

Y. O sırada kötülüğe duruyor, evil duruşunda, evil stalking'inde. There's instant bübü abi. X'le ben Türkiye'ye geri döñüyoruz çünkü biliyoruz ki dananın kuyruğu orada kopacak.

Fakat x kıvrılıp uyuyor. Uykuya kıvrılıyor. Anadolu topragının üzerindeki kara bübü kaldırmak lazım. Bizim doğudaki topraklar üzerinde lanet var ya da başka bir şey. Orada benim bilmeyi reddettiğim gizli bir bilgi var. Onun hard diskinde var benimkinde silinmiş. Babama gelince o sadece bir floppy disk. İnsanlar ileriye gitmiyor aslında yani biz aslında ilerlerken geri gidiyoruz, kaynaklara. Ben portakalımdır orda kalımdır. Bak şimdi oradan Esat çıktı ama onu sonra söyleyeceğim çünkü o daha karanlık bir nokta.

(Onun gönderdiği bitkinin üzerine kurdele koyar, kapı dışarı çıkarır. Fotografları yakıp bazı objeleri çöpe atar. İsa kavağa asılmış, bak Esat'ın bana gönderdiği bir bitki de kavak. Bak şimdi kavak kapının dışında ve titremektedir. Kavak ilahi enerjiyle titreşir çünkü miraç ve titreşen yaprak...)

Annemin kod adı İndra Gandhi. Benimki kuğulu Gandhi.

Ben: İndra gökkuşağı demek yani iris yani kereviz. Bahçelerde kereviz.

Ben: Karakolda ayna var, ayna var.

Yani burada hu faktörü. Ben: Hu, İsm-i Azam, bir de hay var, "diri olan" demek. Hay, huy, hayhuda... hayhuda, bir tür gemi; İncil'de geçmiş olması lazım.

Bir Cumhuriyet pornosu dinlemek istiyor musunuz? Necla Hanum'a gidelim, dedi. Özellikle kol kola durumu...

Annemizin ilk kocasından bir kızı vardı. İkimiz beraber büyüdüük. Kismetlerimiz çıkmaya başladı. Her gelen beni istiyor. Annem de, olmaz önce ötekini evlendiricem, diye çeviriyor kismetlerimi. Annemin bunu duyan samimi bir öğretmen arkadaşı başka görüşüler gelince anneme haber yollamış. Onlar ablamı istediler. Ablam da onla evlendi. Ordan da geliyor üç kişi. Annem de istemiyor. Mecburen tesadüf bir cuma günü pencerede oturuyorduk. Evimiz mevki yerdeydi. Trenden inenler bizim kapımızın önünden geçiyordu. Öğlen postası geldiği zaman koştum pencereye. Sıkı bir kafesimiz vardı, babam mutaassıptı. Kafesten bakarken geçen bir gözlüklü çocuk vardı. Tipik. Gayet güzel. Baktı defalarca, dedim ki Allah'a: Allah'ım mademki bu kadar bekledim bu evde, benim de kismetim şunun gibi olsun. Topal, şişman, kısa boylu bir adam olursa mesut olamayacağımı söylediğim Allah'a. Ertesi günü bir iş icabı kahve de oturuyormuş. Bu sefer beni görmüşler. Avukat, bu kızı sana alayım, demiş. O da hemen peki demiş. Bana bir bakan vurulurdu. Ertesi sabah avukat karısını yollamış bizim eve. Ben mutfakta iş yapıyordum. O beni isteyince annem mutfağa geldi. Ayşe, dedi, Naciye Hanım'ın kocasının arkadaşı varmış, seni istiyorlarmiş. Sor, dedim. Dün, cuma günü, kapının önünden geçen gözlüklü çocuk mu? O olursa varıcam, dedim. Şaşırıcı annem, nerden icap etti, dedi. Beni vereceğin kışmete şu tip üzerrinden ver, dedim. İlle ince uzun istiyorum. Annem söyledi onlara. On beş gün içinde söz kesildi. Üç beşibiryerde, altı bilezik, yüzük, küpe, oğlan da beraberinde, hiçbir yerde olmaz bu, o kadar mutaassıp baba, takları oğlan taktı. Üç ay sonra düğünümüz oldu. Düğünde bütün avukat aileleri, on beş taksi, kendi-

si de tek başına arabaya binmiş beni almak için. Askeri bando. Sanki o gün hava ayağa kalkmış. Kendisi arabadan inip kapının önünde bandolar oynuyorlar, aşağıda bütün gençler. Sonra alıp sokağa kadar kolumna girip arabaya bindirdi. Böylelikle Aydın'a girdik. Arabalar ayrı ötüyor gençler ayrı bağıriyor. Böylelikle evimize götürdü. Her Aydınlı tarafından, bu çocuğun annesi babası yok ama ne gelin bulmuş, diye hayran oldular. Kol kola girdiğimiz zaman. Bu sayede üç sene çok samimi, aramızdan su geçmedi. İki tane çocuğumuz olup herkesin imreneceği bir geçiniş oldu. Tek kusuru zayıf olmasiydi biraz. Bu yüzden askerlikte, yani üçüncü senede ayrılık başladı. O askere gitti. Gözyaşı, burun sümüğü. Ben de iki çocuğumla tekrar baba evime geri döndüm. Babam biraz titizdi. Her ay kocan gelmeyecek dedi. Ben söyledim. Nolur Nuri babam daralıyor, dedim. Ben seni kaybetmemek için geliyorum yavrum, sen onun dediklerini hiç kulağına koyma, dedi bana. Güle oynaya, kâh ağlamak, bu üç seneyi de atlattım. Sonra beyim geldi. Tekrar Aydın'dan ev tutup oraya taşındık. İki sene sonra hasta oldu. Bir gün kapıdan kucak dolusu ilaçla döndü. Gitti iki yorganla bir yastık koydu ortaya. Ayşe, ben Serpil'e gideyim. Sen yeniden evlen. Sen mahrum hayat yaşıyorsun. Bana kadınla ilişki yasaklandı. Ben çocukları alayım gideyim. Sen hareketli canlı kadınsın. Arzudan dönmeyecek kadınsın. Akıllı adam beceremiyor, becerse ölüm hazır olacak, hayır efendim ben bunu yapamam. Belediye salonunda imzamı atarken hâkim bağırdı, ölünceye kadar hastalıkta sağlıkta, diye, şimdi ben gâvur mu olayım? Git bi somya al gel, dedim. Karşılıklı somyaları kurduk. Ben gecenin bir yarısında rüyaya ağlayarak uyandım. Nuri'nin cenazesesi geçiyordu. Nuri yatağıma geldi. Ağlama, dedi. Sen sağ misin yine diye aynı yatağa yattık gene. Bu bir hafta beni böyle uyuttu gitti. Ben de alıştım artık yalnız yatmaya. Ondan sonra yaşamaya başladık keyifle. Kendisi o sırada muhasebeci oldu. Üç sene daha geçindik. Bu kavganın arasında, sen benim yatağımda derken üçüncü kızımız oldu. Nuri, dedim, ben on beşibir yerdeye bile gitmedim. Beş kişi kavga etti benim için. Zaten ayrı yatiyoruz, dedim. Böylece perhiz daha güzel olur, dedim. Kalktı gitti oraya. Gidinceye kadar bana iki katlı ev yapıverdi. Ayşe, dedi,

buraya gel yavrum, dedi. Ben gidiciyim. Sen artık başının çaresine bak dedi. Şimdi üç kızının arasında gelip gidiyorum. Bir daha gül koklamam, diyorum. Bir gün tesadüf ben yalnız kaldım. Aydın'da vapur iskelesinde güzel bir gazino vardı. Hoşuma gitti. Gel, dedim gönlüme, surdan da al tamahını, güzel bir masa boşalıverdi. Hemen atlardım, deniz kenarına oturdum. Beş dakika gitmedi, farkında değilim, önünden geçmişim değil Yarbayın. Atladı, o masaya oturdu. Parmağında yüzük göremeyince o masaya geçmiş, dönüp bana dedi ki: Başınıza güneş geçecek hanımefendi, buraya geçin. Sesimi çıkarmadım. Bir daha seslendi. Hasta olacaksınız, dedi. İçimden "Sen varsın ya bakarsın" dedim. Hemen atladı geldi masama oturdu. Sen gelmedin ben geldim, dedi. Bu cesareti nerden aldınız, dedim. Geçerken parmağınıza baktım, yüzüğünüz yoktu. Herkes beraber gezerken biz neden yalnız gezelim. Öğretmen misiniz? Hayır, ev hanımıyım. Bana adres ver, boğazdan ev aldım. Seni orda yaşatcam. Belki de nikâh yapicam. Ama ben İstanbul'u sevip de peki diyemedim. Tipi de işte o kadarlık, biraz kışaydı. Nuri gibi değildi. Böylelikle kendimi hayata bağlayamadım. Beyimin sözünü tutamadım. Komşumuzun oğlunu polisler tekmelemiş. Esrar satılmış. Denize yuvarlamışlar çocuğu. Deniz cesedi atmış ama balıklar çocuğun ağını yüzünü burnunu yemiş. Fikret Coşkuner de var. Nasılsa bir gün Aydın'a geldim. Vapura binmiştim. Birisi nazarı dikkatimi celbetti. Geldi, yer arıyordu. Karşıma geldi. Diz dize geldik. Vapur dururken ben indim aşağıya. O da arkamdan geliyormuş. Durmak zorunda kaldım. O onun fırsatı oldu. Adresini avucuma sıkıştırdı. Ben buralı değilim, dedi. Ben de İstanbulluyum, dedi. Ben evlenmiyorum, dedim. Emekli maaşım var, dedim. Ben iki mislini koymam, dedi. O sırada ben arıyorum. Gece oldu mu? Sabah kahvaltı ediyorduk. Çıkardım elimdeki adresi yeğenime verdim. Bakkalandan mektup kâğıdı aldı geldi. Teyze, dedi yazalım ama, dedi. Ne diyeyim elin adamina ben? Vapur arkadaşım Fikret Bey, dedim, senelerdir bu vapurda yolculuk yaparım. Sizin gibi beş on kişi karşıma geçip kaş göz kıpırdatırlardı. Ben yerimi değiştirmek zorunda kalırdım. Size gelince bu olmadı. Gözlüğümün altından gizlice sizi izliyordum. Asıl bir yüzünüz vardı. Yaşınız

ortalama. Boyu iyiydi. Hakikaten beni hayat arkadaşı seçiyor-
sanız düşünmekte hazırlım, dedim. Ümit veriyorum ama yok
bir şey varsa yolunuzu değiştirem, dedim. Teyze, dediler, nasıl
mektup yazdın, çok güzel oldu, dediler. Bu mektubun cevabını
yolladı. Senin için ev tuttum denize karşı, dedi. Çay içicez bal-
konda, dedim. Bu adam da bırakılır mı yüz üstü. Onu da bırak-
tim. Hiç kızlarım evlen demedi bana. Kepaze köpekler. Böyle
günler geçirdim.

Yüksek komiserin dosyası. Aliya İzzetbegoviç. İçeriye bir
adam girdi. Kazağının üzerinde "Himalaya" yazıyordu. Ben
iceriye Saraybosna'dan bir savaşçının girmesini isterdim. Bu-
gün ağladım. Karşımıza istedigimiz insanlar o kadar seyrek çı-
kiyor ki, insanın bazen çevresini kuşatan aptallıklardan ayak-
ları buz kesiyor. Çeçenler ilgimi çekiyor. Çeçen bir balerinle
karşılışmak. Nasıl olurdu bu? Dağın tepesinde buzların içinde
siyah bir orkide açıyordu. Ona "Himalaya" adını veriyorlardı.
Dağın tepesinde bir adam kendini Himalaya sanıyordu. Sağ-
ma bakıyorum: "Urfa Cesur".

Yves Saint Laurent. O öyle benimle hiç ilgilenmemiş gibi
yapıyor. Ben de onunla hiç ilgilenmemiş gibi yapıyorum. Ara-
mızda kırmızı bir telefon var. Bir gün birimiz o telefonu açacak.

Stalker. Biliyorum o da bir Stalker – haiku savaşçısı. Stal-
ker'lerin garip çocukları olur. Ama karısı onu seviyor. Saçının
üstünde tüy gibi bir beyazlık var. İşaret. Mutsuz bir bilinç değil
o, her şeye o karar veriyor. Zona bölgесine ancak bütün umu-
dunu yitirmişler kabul ediliyor. Gizli, sinsi adımlarla yürüyor.
Ardına sessizce yaklaşıyor. Kim o? Tanrı'ya yaklaşmaya çalışan
biri mi? Onlar için gökyüzü kapandığından beri onlara tam-
amen yabancı olmuştur.

Nemrut. "Dağ yaklaşıyor. Hava bozacak. Bir yüz dağın te-
pesinde ağlıyor, ermiş olsaydık... Ama hazır değiliz henüz...
Daha geniş yüreklerle dönüyoruz dağdan."

El İbriz. Allah sözünde parçalanma yoktur. Sonsuz olduğunu hissedersin. Ben edebiyattan iyi anladığım için *Kuran*'ın insan kelamı olmadığını sezebiliyorum. Nitekim nur parladığı zaman Hz. Muhammed bir tür kendinden gereken vahyi iletirmiştir. Ayrıca vesvese rüyet ile kesilir. Ben gördüğüm için inandım. Senin hiç vücudun ruhunla birleşti mi? Birleşince sanırlar kalkıyor. Hatıra da kalbin hareketine tabidir. Esrarı ilahi. Bu gece leyle-i kadir. (Leyle-i kadir daima dolaşır.)

Şimdi felsefecilerin ve buna dair ilimlerin hikâyesini benden dikkatlice dinle!

Vakta ki bu vesveseler içine doğdu ve kalbinde yer etti

Bu defa buna ilaç aramaya koyuldum.

İnsan uykuda gördüklerinin varlığına inanır. Bunun gibi akilla idrak edilen şeylerin de birtakım hayallerden ibaret olduğunu kavradım. Nitekim insanlar uyku halindedirler. Öldükleri zaman uyanırlar denmiştir. Hayatında uyanık ve gözleri keskin sadece bir iki kişi tanıdım.

Bazen bir hayvan evvelce geçen bir hayvanın izine basar. Aynı şeyleri düşünmek.

Muhabbetin nişanı

Ulemanın da ondan haber verdikleri şemaili şerifleri zati, vücudu şerifidir. Yoksa ruhu şerifi değildir.

Devlet işte! Leviathan denen o acımasız canavar. Bedenler ve bilinçler üzerindeki totaliter tiranlığı, devletin mutlakçı kavramını Thomas Hobbes ortaya atmıştır.

Aklımdan kayıp olduğum zamanlarvardı. Şiirde dünyası dürülmektedir.

El garip sırmakamındadır.

Nurani keşif – zulmani keşif

Zaman ve zaman tertibi

Bir kimseye fetih gelmezse sırlar gelirse de o kimsenin keşfi açılır.

Keşfi açılan kimseden keşfi açıldığı vakitte siyah bir soygun olur.

Bu bütün vücudu ihata eden bir zulmettir.

Utanid yıldızı... Ruh için aynanın arkasına yapışan kesif bir şey.

Ya rabbi, mekân ki ortadan kalktı. Yer mefhumu ki silindi.
Ayağımı nereye basayım?

Arabi: "İşte o anda dudaklarımı nereden geldiğini anlayamadığım bir damla düştü. Ama nasıl damla. Baldan çok daha tatlı. Kardan çok daha soğuk. Kaymaktan daha yumuşak. Miskten daha kokulu. İşte... Bu damla sebebi ile cümle evliya ve Resulden bilgin oldum."

Nitekim aynanın bir yüzü bir yoğun şeyle kararmadıkça onda şekiller aksedip suret görülmez.

Onun yeri sır'rus'sır (gizliliklerin gizlisidir).

Beyaz inci gibi bir feza: Sidretü'l-münteha. Cebraeil ile mleklerin yeri.

Hezekiel. Sen meshedilmiş gölge salan bir kerubi idin.

Senin yüreğin güzelliğinden ötürü yükseldi. Parmaklılarından ötürü hikmetini bozdun. Seni yere çaldım. Sende kötülük olduğu bulununcaya kadar. Ve seni murdar şey gibi Allah'ın dağından attım. Ve senin içinden ateş çıkardım. Seni o yiyp bitirdi. Ve bütün seni görenlerin yüzü önünde seni yer yüzünde kul ettim. Kavimler arasında seni tanıyanların hepsi sana şaşacaklar; sen bir dehşet oldun ve ebede kadar yok olacaksın.

O gün İsrail eLINE bir boyunu sürdüreceğim.

AH o gün diye uluyun. Çünkü o gün yakın, evet.

Ve kadını ölümden acı buldum. O kadın ki yüreği tuzak ve ağlar ve elliZ zincirlerdir. Allah'ın önünde iyi olan adam ondan kaçır kurtulur. Fakat suç işleyen ona tutulur.

Binde bir erkek buldum.

Herkesin başına her şey aynı surette geliyor. İyinin ve kötünün başına gelen şey birdir.

Ve sehpanın üzerine kül renkli bir bez yaydım.

Ve onun üzerine şamdan ve ayna koydum. Ve kül renkli bir örtüyü sehpanın üzerine yayacağım, aynayı ve şamdanı onun üzerine koyacağım. Ve kül renkli bir örtüyü geceye yayaçaklar. Şamdan ve aynayı... Sandıktan kül renkli bir bez çıkarıp sehpanın üzerine yayacağım. Ve mum üzerine küllerle şunu yazacağım: Ve kadını ölümden acı buldum.

Uzaklara bakan geçmişe bakar. En fazla uzak gören teleskop 10-15 milyar yıl ötesini görür, daha fazla göremez çünkü dünya o zamandan beri var.

Zaman nedir?

Mora kayma.

Senin oyuncak odan bir kuzey ülkesidir. Çamur ve bal kırışımı.

Babanın yerini babanın ismi almıştır. Psikanalizin kendisi bir ruh hastalığı halini almıştır. Psikanalistler yeni paganlar.

Monomanyak rejimi ise ihtiras veya hak iddia etme taşkınlığıdır.

Paranoyak rejimi yorumlama coşkunluğu!

Arzunun ne kadar basit bir şey olduğunu bilir misiniz?

Onun içinde kendisiyle kurşunu bir vazo karşı karşıya duyar. Kurşunu vazo odaktaysa görüntü sonsuzda meydana gelir. Cisim odakla merkez arasındaysa görüntü düz ve aynanın arkasında oluşur. Taralı üçgenlerin benzerliğinden, bir okun görünüşü hafif asimetrik olur. İç yüzü sırlanmış tümsek aynada zahiri görüntüleri araştıracağız.

Merkez doğrultusunda meydana gelen işinler aynı doğrultuda geri yansır. Datha, Damyata, Dhayavatam: Dağıl, ayrıl, birleş!

Bir ayna size bakıyor oysa siz beyaz ağırlıklısınız. Birbirinden ayrı iki yaratılıştaki birçok gariplik bunların çarpışmalarıyla açıklanabilir. Eskiden olduğu gibi değildi. Bütün bunlara karşı koyacak gücüm vardı. Salonlarda sıkıcı bir dikkatin üzerrime çevrildiğini görebiliyordum.

Le Monde gazetesinde Tansu Çiller'in zaferi üzerine Stella Ovadiya ve Nilüfer Göle'nin söylediklarını okudum. Güzel şeyler söylemişler ama Türk kadınının modernizasyonunu, liberasyonunu göstermiyor. Bu tablo aksine ne kadar ezildiğini, sömürüldüğünü gösteriyor. Çünkü erkeklerimiz tembel ve korkak. Tıpkı tarlada olduğu gibi mühendislik, avukatlık, doktorluk gibi meslekleri de karlarına bırakıyorlar. Türk erkeklerinin çoğu, evlenecekleri kadının kaç para kazandığına bakıborlarmış, bunu dehsetle duydum. Zaten bizde küçük kız çocukları para makinesi gibi yetiştirilirler. Yani feminen, dişil unsurların kızlara öğretildiğini görmedim makajaj dışında. Makyaj da zaten erkek avının bir parçasıdır, kadın duyarlılığının gelişmesine bir katkı değil. Kendilerine özgü bir evren yaratamazlar çoğu zaman. Erkeklerle düşman gibidirler (Her şeyi, tüm hayatlarını tek evlilik üzerine oynadıkları için), bu 'arzulanan hapishane', 'arzulanan zorunluluk'a düşman olmalarından daha doğal ne vardır. Suçluluk duygularıyla (belki cinsel) çocukların dünyasına inmekten çok, değişik yemekler öğrenmekten çok, yerleri, halıları yıkamaya gelirler. Tamam, temizlik imandan gelir ama galiba çocuk ruhu da, koca ruhu da ondan önce geliyor. Temiz, çok temiz evlerde yetiştirilen kadından korkan, kadına yabançı küçük canavarlar ne işe yarar, özel ve genel hayatı neyi çözümlerebilirler ki?

Anneler oğullarını şeffaf aşırı ilgiye boğarak, onların diğer kadınlara açılmasını engellerler. Bu ahlak din adına yapılır. Oysa İslamiyyette oğulların kadınlara anneleriymiş gibi bakmaları lanetlenmiştir. Bu yüzden gelin kaynana hikâyeleri bitip tükenmez, gizlidenden gizliye her türlü yasak ilişki yaşanır, bunnlar konuşulmaz, yokmuş gibi yapılır, yengeler, kayımbiraderler bırakılır. Sessiz çoğunluk bu hikâyelere bayılır. Okumanın

onları masum kıldığını sanırlar, tipki fala bakmanın ayıp fala baktırmanın günah olmadığı gibi. Büyü günahtır, büyü bozdurmak değil. Hayır öyle değil işte, her şeyi yarı yamalak öğrenen güruh! Fala bakmak da baktırmak da, büyü yapmak da bozdurmak da günahtır. Bir kitapçı, dükkânında en çok satılan kitabın yemek kitabı görünümü altında büyü kitabı olduğunu söylemişti bir gün. İşte buyurun müthiş bir Türk çorbası. Kutusal yemek ve büyü. Bizim son akşam yemeğimiz!

Evet Tansu Çiller bir rüya ama zamansız bir rüya. Türkler ne zaman zamanlı rüyaları da içine alabilecek, sorgulayıp analiz edebilecek kadar X sahibi ve 'gerçekten güclü' olabilecekler. Çocukların uykularından uyanıp hiç sormadıkları soruları sorabilecekler mi? Örneğin, acep Arap ya da uzakdoğu dünyası bizden ileri midir? Acep Atatürk'ün putlaştırılması doğru mudur? Acep adımızın tüm dünyada barbara çıkışının bir manası var mıdır? Acep Müslüman değil de şaman bir toplum muyuz hâlâ? (Kaç kişi *Kuran*'ın ne dediğini biliyor? İslamiyet hakkında bildikleri bir yiğin batıl itikadın ötesine geçmez çoğu zaman. Hatta batıl bir toplumdur bana göre, çünkü Hak gelmemiştir daha. "Hak geldi bâtil zail oldu" diyor *Kuran*. "Uğursuzluğunuz kendinizdendir, Tanrı'nın bilgisinin kuşatmadığı hiçbir şey yoktur."

Acep eski saray ya da halk giysilerimiz şimdiki döküntü batı taklidi (kötü taklit, iyi taklide diyeceğim yok bir zevk meselesi) giysilerimizden daha estetik daha kişilikli midir? Şu büyük hikâyesinin altında hangi fetișizm yatıyor? Sokaklarımıza göğüslerini kalçalarını saran dar etek, bluzlarıyla dolaşan tipik 'normal' ev kadınlarımız, annelerimiz, bol blucin ve kazaklarla dolaşan kızlarından daha mı erdemli? Okullarda niye hep yalan söyleyen? Hayatta en başarılı olacakların en doğru, en dürüst, en çalışkan öğrenciler arasından çıkacaklarına niçin inandırılır?

"Anadolu'da her yeni düşünceye ilkin gâvur gözüyle bakılır" diyor Ece Ayhan. Niçin Ece Ayhan, "Karaşın Papa" hak ettiği yeri bulmaz. Buna karşılık en önde gelen edebi isimlerimiz TV'de edebiyat programlarına çıktıklarında hâlâ niçin Birinci Yeni, İkinci Yeni diye sayıklayıp durmaktan, kafife

ve anlamsızlık kavramlarından öteye geçemezler. Ders kitaplarına geçmek istemiyorlarım, geçmesinler, cuk diye oraya oturuyorlar halbuki. Ve niçin niçin niçin bu kadar ikiyüzlülük var? Niçin kapıdan çıkan herkesin ardından konuşuyor? Ben niçin Levent'in uygar çarşısı içinde yani süper marketlerinde gözler üzerimde olmadan (çünkü yalnız geliyorum, üzerimde doğru düzgün kıyafetlerle geliyorum ve sağıma solluma bakmıyorum) alışveriş edemiyorum? Beni biraz tuhaf bulan bu toplum, göğüsleri ortada Türk şarkıcılarına Lat, Menat, Uzza gibi tapiro oysa. Bu dekolte yaşı geçmiş kokonalar Avrupa'da orospu muamelelerinden başka bir şey görmezlerdi. Yani diyeceğim odur ki, ben bu süper marketlere yanında sevgilim, üstümde daracık, minicik giysilerim, gözlerim herkesle hafif flört halinde girseydim acep daha mı normal bulunurdum? Hatta lezbiyen, eşcinsel olsam da mı daha normal bulunurdum. Bunlar benim korkularım, kabus sorularımdır. Türkiye de kendi için belki çok zararlı, belki çok kanatıcı bu rüyaları görmek zorundadır. (Türklerin, başkalarının kusurlarını, eksiklerini, hatalarını, kötülüklerini görmekte inanılmaz gelişmiş antenleri var ama ne yazık ki bu hassas antenler kendi iç dünyalarına çevrilmiyor.)

Dişarıda niçin Çinlilerin, zencilerin, Arapların yani bizim küçümsediğimiz herkesin daha çok itibarı var. Dazlaklara haklı olarak bozulurken, bizim dazlaklardan önemli bir farkımız var midir, düşünmek lazımdır. Türk halkı kendisinden doğuya kayan her halka karşı ırkıdır, en azından alaylıdır. Zencilere tuhaf bir yaratıkmiş gibi bakarlar, zenci bir arkadaşı olan kaç Türk düşünülebilir? Sarı saç/renkli göz isterisinin altındaki anguaz nedir? Tüm Türkiye bir Micheal Jackson sendromu içindeyken maalesef ortada bir şarkы bir dans yeteneği de yoktur. Avrupa sokaklarında dolaşan en sakil yaratıkların, korkutucu bıyıkları, bıçakları, topuğuna bastığı ayakkabıları ve güdük pantolonlarıyla erkeklerimiz, kaba saba hatları, koca götleriyle kadınlarımız olduğunu söylemek çok mu korkunç bir şey benim açımdan? Ama bu böyle, gördüğümü yazmak zorundayım. Kişisel ve milli dürüstlük adına. Buna karşın bizim hep küçümsediğimiz Hintli, Çinli, zenci, Arap kadınlar oldukça beğenili-

yor. III. Dünya'nın tek süper starı bir zenci: Bob Marley. Hint-Çin kültürü neredeyse bir kültür. Sabıkalarda, üçkâğıtlarda hangi taşı kaldırsan bir Türk çıkıyor, diyor yabancı polisler. Bu rüyaları, kâbusları önceden görmek zorundayız, onlardan uyanabilmek için. Bir bakıma İsa peygamberin dediği gibi:

*Soft as doves your are
Where are your serpent dreams*

(Güvercinler kadar yumuşakken
Nerede yılan rüyaların)

Bizde niçin kuğulu parklar yoktur örneğin. Kuğular estetik alfabelisinin A'sıdır. İlkiz bir A'dır. Kuğunun suya düşen yanısı ikiz bir A gibidir. İki büyük A arasında yüzen kuğudan söz ederken belirtmek istediğim şeylerden biri de buydu. Düşünürlürse başka içkin anlamları da vardır, başlangıç ve son anlama gelen iki büyük A gibi. Yani Türkiye Tansu Çiller'i seçip "Ya bakın biz aslında böyleyiz" diyemez. Diyebilir de. Milyonlarca hoş kadınımız, erkeğimiz var. Ama bu yeterli değildir. Nilüfer Göle'nin dediği gibi, zelzele değildir. Başını kuma gömmektir. Asıl zelzele başımızı kumdan çıkardığımız gün olacak. Osmanlı kuğu rüyalarımızı bırakıp, 'Turkey' hindi rüyalarımızı görmekte fayda var. Hindi soğumadan önce. Kavuniçi bir füg. Rüyada gördüğüm enerji biçimimin somutlaştırılmış şekliymiş meğer. Dünyadaki gösterilme şekli, Süleyman yıldızı. Bir bulutun üstünden bir bulut geçiyor sanki ve birbirinin içine geçmiş iki gönye. İşaret diyor bir ses, görmüyor musun bir işaret. Bir bulutun içinden yarı saydam bir ışık geçiyor sanki ve birbirinin içine geçmiş iki plastik renk – cetvel yeşili ve sarısı. Bir bulutun üstünden bir bulut geçiyor sanki ve şimdi artık hatırlayamadığım bir şey, kesin bir işaret. Kutsal bir şeyin yüzü belki. Bir bulutun üzerinden görünmez bir melek geçiyor sanki ve uzun saydam etekleriyle bir melek. Neon tellerden geçen tuhaf bir ışık gibi kanatları sonradan çiziliyor. Sudan geçirilen akım gibi sanki, idare edilebilen bir şimşeğin çizdiği bir çift kanat. Mistik çar anımsıyor musun hâlâ, Haliç'in sularında sürüklenen bir yaprak.

Bir Hint esansından yayılan ağaç kokusu ansızın aramızda. İşte bak demir bir kol kırmızı toprakları ve belirsiz bir hastalıktan yeni kalkmışları işaretliyor... Dinle Mistik Çar... Geceleyin bakışları birleştiren o ark aramızda gerildiğinde, bakır eritildiğinde, kan pihtilaştığında, insanlara sanki son bir kez uzak bir mesafeden seslenildiğinde, bordo bir yelken üzerimizde boydan boyan gerildiğinde, geceleyin geniş yaprakların üzerinde kristalleşen su damlacıkları teninde belirdiğinde, böyle bağışlanmış anlarda ancak, yaban bir atı soluksuz sürdüğünde, yılların üzerlerine sürdüğü belirsiz bir kötülükten yenik düşmüşleri anımsıyor musun? Bizansiyada Rokoko bir kral Marienbad elejilerini söyledi. Bizansiyada herkes birbirini terk etti. Hayvanlar daha çok ve daha geniş avladı birbirini. Bizansiyada herkes cinayet işlemek isted. Bizansiyada herkes ihaneti niçin bu kadar çok seviyordu. Kırmızı barok. Kırmızı tebeşir kırintılarının yüzeyinde beliren pas renkli bir hiyeroglif gibi kendini belirsiz kiliyorsun. Datta! Damyata! Kristalize ol, dağıl, birleş! Kırmızı barok bir rüyanın ortasında dağılan ışını bir ok gibi bedenim oksijen arıyor. Uno. Kendi oksijen alanını yaratmak. Kırmızı tebeşir kırintılarının yüzeyinde beliren pas renkli bir hiyeroglif kendini belirsiz kiliyorsun. Due. Buğulu bir kavanozda samlar gibi, sıcak çok sıcak geçmiş bir yazı... Bir ayrılishi... Dolcissima morte... Kırmızı bir rüyanın tersinde oluşan yakut rengi bir mühür gibi satır kolların kürek kemiklerine kızıl harfini basıyor. Tre. Kendi kaynaklarıyla birleşme. Farkına varmadan geçiyorsun binlerce nişanlı melek arasından. Farkına varmadan geçiyorsun kırmızıyla. Pas rengi yıkıntılarından kurtarıp kendini dışarı çıkıyorsun. Rubi, camdan bir kâse gibi kendi üzerine geçiyorsun. Sarvajnata! Yekpare. Som bir bütün gibi. Ve koruyorsun kendini. Kırmızı bir rüyada bir ses "This is a baroque table with rococo chairs" diyor ve bir yaprağın ortasından yürüyen yeşil bir suyu, sedefli bir çizgiyi, bedenim klorofili, klorofili arıyor.

Yeşil bir yaprağın ortasından ayrılan koyu yeşil damarlar gibi ruhum oksijeni arıyor. Kendi oksijen alanını yaratmak. Bu koyu yeşil yollardan biri aşksa diğer bir pencere önünde dingen saatlerce oturmak. Bir evin en büyük zenginliği herhangi

bir pencereden görülen bir yeşil bölge olabilir. Bu yeşil bölgenin dört ana mevsim boyunca çizeceği çizebileceği yaşam desenleri, iri sık yaprakların arasında dolanan bir helikopter böceği ya da bahçede unutulmuş bir sarmaşık. Böyle bir sarmaşığa bakıldığı anda belki bir çocukluk resmi hatırlanacak. Hiçbir çıkış yolu gözetilmediği anlarda pencerenizin önünde bir koltuğa oturup, rüzgârda kapanacakmış gibi sallanan gülleri gözleyin. Bir şey koruyor onları, o kavuniçi yaprakları rüzgârda dağılmaktan. Bütün yüksek ruhlar yatıldır doğaya yoksa bütün bunlar bir koyu yeşil kaçip gitmek midir?

Kırmızı değişim: Bir yıldızın ışık çizgisi, yıldız bizden uzaklaşıkça kırmızıya, yakınlaşıkça maviye kayar. Yıldız büzülüp küçülür, akkor olur. Sonra beyaz bir renk alır, karanlık bir nokta görünmez olur. Suçlu İstanbul üzerine siyiriniz/siyiriniz mantonuzu ve tasarlamaya çalışalım sessizliğin neye benzediğini?

Çar: Spirituel öngörü, sürnaturel ajan, aile çözülüyör. Theorema'daki gibi.

Rüya: This is a baroque table with rokoko rokoko armchairs.

Rüya: Did you have French summers?

Rüya: Her şey hatırlı her şey emanet.

Ben: Bu çok cool bir görüş.

Hava: Yabani otları tutmaya yarayan ucu ilmekli iplerle yaklaşıyordum sana (dünyaya).

Saraybosna'da geceliyor, kara ormanlardan geçiyor, deniz rezenesi içiyordum. Zuhal yıldızının altında doğmuştum ve eski iskarpinlerin uğuruna inanıyorum hâlâ. Kara su hummasına tutulmuş melez bir dünyada yaşıyor; havaciva otları, ağaç çilekleri, Latin yelkenleri, oksijen arıyorum.

Yağmur kuşuna benzeyen bir kuş avuturdu beni böyle tara la kuşlarının hiç ötmediği günlerde. Mavi yapraklı çan çiçekleri arasında dolaştığımı sanırdım hep ve onların mavi sinekler olduğunu anlatmaktan başka bir şey yapmadı dünya. Her şey hep bir astardı ve tersine çevrileceği günü bekliyordu. Altında yarı tanrıların uyuduğu kuzey çamları bile devrilince kar yağdırılan şişeler gibiydi ve nefes alamıyordum. Ve gidiyordum işte aşağıya... O yosunlu, küflü kıyıyla... Kanayan gelincik-

ler... Limon küfleri... Limon kamışları, limon kamışları, limon kamışları... Bir zamanlar koşuyordum özgürce yanında limon kamışları... Kuvartz gelincikler sıkıştırıyor yüregimi... Kuvarts gelincikler aklımdan aşağı... Mistik Çar... Mistik Çar... İki karanlık ülkeyi birbirine bağlayan bir trendeyim şimdi... Biri Mistik Çar'a aitti... Günler boyu kudurmuş atlar gibi koşturuyor sonra bitkin düşüyordum mor renkli deniz atlarının arasında belki birkaç hava kabarcığı bulabilmek için... Afyon ruhu koklatıyorlardı bana kendime gelebilmem için. İyileştiğten sonra gene atılırdım çlgınlar gibi, havayla sarhoş, ileriye, ileriye, kement! Satırler! Saturnalia! Bazen bulurdum da dalgaların arasında sıkışık kalmış birkaç hava kabarcığı. Sabun köpüğüdü... Supertramp: Bana radikal, liberal, sabıkalı, fanatik diyorlar. Sense saygın, prezentalable, sebze olmak istiyorsun. Ben şatosuz bir kral, kanatsız bir melek gibiyim.

Ghafür=1285=büyükbağışlayıcı=dost=iyileşme/reke-hat=toprak=karanfil baharatı=balık=Ay=Nukha'ıl

A, Wali=46=dost=sevilesi=Aşk=hava=campagne=ikizler=civa=Raufma'ıl

Dinle beni Key Kavus of Konya, babil kulesi bile göge dokunmak ister. Benim odam beyaz badana kuşlarının havalandı kalktığı bir meydandır. Diğer elementlerden daha üstün olan 'esir' ether elementinden meydana gelen semavi bölge: Melekler Meclisi... 68'li değilim ama hep büyük arkadaşlarım oldu. Bir şeylerin değişeceğine inanıyorduk. 1968 ruhu işgaller, çatıkatı tartışmaları, İngiliz şoförleri, benim parti Tommy Ducks, Squat: Aziz Nesin, evlilikler. Belçika müzik seansları, polo one-night standlar, kuzuların cinselliği... Her gece bir aktivite, partiye dans ederek giriş, gecelikli partiler, Bartolomeo'nun damat adayı fotoğrafı, babam, motosiklet için Graham, politeknik, anarsizm... O dönemlerde şiir benim için iki kuğunun birbirinin içine geçtiği yerdeydi. Parklarda kuğuları gördüm. Bir de kırmızı barokla bozmuşustum o günlerde, 68'lerde her şey normaldi aslında. Hayati değiştirmek isteyenlerle, buna itiraz eden bundan korkanlar normaldi. 80'lerde her şey anomalleşti çünkü laissez-faire, laissez-passé ideolojisi bir daha geri dönmek üzere yerleştı.

"Zamanın Ruhu İnsanın Ruhunu Döver mi?" başlıklı yazısında Erol Göka söyle diyor: "Psikiyatrlar zamanın ruhunu saptamanın ne denli zor bir iş olduğunu bildiklerinden olsa gerek, daha ziyade rahatsızlıkların kökeninde şu veya bu şekilde beyinin işleyişinde bir bozulmanın bulunduğu düşünmektedirler."

Durum böyle olunca, yaşanan zamanla, ruh sağlığı arasındaki ilişki konusunda varolan bilimsel bilgi boşluğu, sanatçılar, deneme yazarları ve amatör sosyologlar tarafından doldurulmaktadır. Dinsel aşkinlığa bağlı arzu düzenlemesi olan mistik aşk. Bu düzenlemenin koordinatlarını, özel isimlerini, fiillerini, vakalarını vermek tarih yapmak demektir. Megalo-ideanın kendisi bu kenti boydan boya geçen bir vakaydı. Bu kendi kendisini doyuran aşkin içkin sürecidir. Şiddetlerin sürekliliği... Arzu erotik ve misyoner akımların kesişmesinde ortaya çıkıyordu. Yorum ve paranojak taşkınlık, göstergelerin tümünü merkezi bir imleyene, bir göstergeyi başka bir göstergeye göndererek her yöne yayar. Adına delilik denen rejim: O beni seviyor, o bana işaret etti, kendimi bir anlatım öznesi olarak oluşturuyorum (yüksek gerilim, gurur akımı); yeniden söylenenin öznesi durumuna düşüyorum. O benden şüpheleniyor, bu bir haindir (alçak gerilim). Ve ardından kara delikten bir başka kara deliğe giden bu kaçış çizgisinde azap çeken ve batmaya başladığı ölçüde yeni bir 'dava' yeniden başlamaktadır. Arzu hep orada düzenlenmektedir. İstanbul: paranojak bedenlerin başkenti. Buradaki çılgınlık kişisel veya ailevi değildi. Tarihiydi. (Ben bir üçüncü dünyadayım, bir imparatorluk kalıntıyıym, haçlı seferleri, şizofren cumhuriyetler, kıtalardan fethi düşünüyordum. Tarih çılgınlığa bir giriş teşkil ediyordu. Doğru yorumlayıcı paranojak bir düzenlemede ve bir imparatorcu despotik bir düzenlemede kendisini gerçekleştirdiği varsayılan imleyen rejimi...) Arkadaşılıklarsa hak iddia eden veya ihtiraslı bir monomanyak bir düzenlemede kırılıyordu. Salt bir çılgın yalnız değildi daima bir paranojak eşlik ediyordu. Bizansiyaya varolan bir karmayı oluşturmaktadır ve kişiler İsa ile ihtirasvari bir ilişkiye girmektedir. İsa olunamayacaksın, İsa mutlaka namaz kılmalıdır sendromu. Kalıtsımsal kodlama arzunun düzenlemelerini bir megalο idea sabitleştiriyordu. Gilles Deleuze (diyaloglar) Claire Parnet ya-

bancı kelimeler kullanarak Deleuze'un kullandığı anlamda yer-siz yurtsuzlaşmanın en uzak noktalarına itildim.

Üç akım ile sözlerin kesişmesi: Hırsızlık, eşcinsellik, oyun.

Arzu düzenlemeleri bir iktidar ekseninin etrafında oluşuyordu. Bir Bizansiyaya: Bir uygarlık hastalığı.

Bu yorum çıldırıları, toplumda görülen kaçış hareketleri-ydi. Cumhuriyete siğamayan imparatorluk düşlerine kaçış hareketi... Türklerin büyük coğrafi serüvenleri hep kaçış çizgileridir... Orta Asya'dan atla veya yürüyerek yapılan uzun göçebe-lik hareketleri... Daha sonra dünyanın dört bir tarafına yapılan işçi kaçış eylemleri... Bir düş kuruluyor ve gidiliyor.

Erasmus'un Tezi: Üstün tinsel güçler tamamen melankolik manyaklara aittir.

Virgina Woolf'un dediği gibi, "Burada en iyi tanıdığım in-sanlar arasında sis gibi yayılıyorum".

Babil

Bu yorum cıldırısı ilk kez Babil'de başladı sevgilim, aramızdaki sözcükler o zaman bölündü, bu bir Babil karmaşası sevgilim. Ben seni bir Babil karmaşasında sevdim. Ziggurat gecelerinde amansız aşk duyguları içinde ağladım. Katastrof teorileri okudum seni anlamak için. Seni ben Bizansiyaya denen sosyal yıkımın içinde sevdim. Bu sosyal yıkımın içinde Yehova'nın eli bile bize çarptı. Kutsal müdahale! Totaliter organizasyon! Bu firavun ruhların kurduğu Babil kentinde sevgilim, Yehova'nın eli yalnız bize çarptı. Bu Kabala koridorlarında, övgüler ve beddualar arasında gecelerce aşk duyguları içinde ağladım. En iyi tanıdığım insanlar arasında bir sis gibi dağıldım. Herodot'un anlattığı o eşsiz şehir, Babil gibi yıkılmakta bu şehir, çünkü görünmez asma bahçeleri gibi her şey, ölçüsüzlük üzerine inşa edilmekte, güzelliği onu mahkûm etmekte... Kentin bir dekonstrüksiyon metni gibi çözüldüğünü göremiyor musun sevgilim? Diyonizyak kadınların içine her gün daha garip bir pagan-tanrı yerleşmekte... Leopardi'nin masum genç kızları artık Medusa bakışlarını birbirine çevirmekte. Seninle havai fişeklerle kutlanan bir İstanbul fethi gecesinde bir yıkımı kutladık. Altın yağmurları gibi yıldız yağmurları sur içine, Bizans'ın üstüne düşüyordu. Bu yıkım şölenine baktıkça, Sodom'un üzerine düşen kükürt yağmuruna bakan Lut'un karısı gibi tuzdan bir heykele dönüşüydum. O gün orada yıkımın bir parçası olmamak için tuzdan bir heykele dönüşmeye karar verdim. Hayır, sevginin bir akım gibi bedenimden geçmesine izin vermeyecektim artık. Dostlarımdan yumuşak bir iki sözü bile esirgeyecektim. İhanet kente gözlerle

iniyordu. İhaneti ilkin Bizansiyali gözlerde çarpık bir bakışta okuyordum. Mall Occhio! Felaketlerin formüllerini bilmiyorduk. Alfabeler yetersizdi ama karanlığın elçisi SEFİRA ilkin gözlere şimşek gibi indi. Sefira'nın işin yağmuru altında kalan kentin üzerindeki bilgelik, akıl, güç, zarafet ve zafer takları birer birer devrildi. Doğu Roma kalıtlarının üzerinde Sefira bir kötülük burcu gibi yerleşti. Doğu Roma'dan bu yana vaat edilen bir taç MUTLAK İKTİDAR TACI kentin üzerine boydan boya gerildi. Artık şehirde arzu düzenlemeleri bir iktidar ekseninin etrafında oluşuyordu. Tacin üzerinde Erasmus'un tezi yazıyordu: ÜSTÜN TİNSEL GÜÇLER TAMAMEN MELANKOLİK MANYAKLARA AİTTİR. Sefira gözlerden yedi dalga olarak geçti. Saraf (yakıcı) işyerlerini boydan boya katetti, dudaklarına dokundu, bedenleri tutuşturdu. Babalar kızlarının, oğullar analarının üstüne çöktüler. Genital organların üzerinden Sefira yedi dalga olarak kaydı. Havai fişekleri Bizansiyaya'nın üzerine kanatlı yılanlar gibi döküldü. Bu bir Babil karmaşası sevgilim. Ziggurat gecelerinde ateşle vaftiz edildim. Yakıcı beni ateşle arındırdı. Karnımın üzerrinde duran o yanık çizgisi her şeyi açıklıyor. Kurşun döken kadınlar başının üstünde alev alev Sefira'yı okuyorlar. Bu şehrin aşkları boğa kanyla yazılı. Bu şehrin insanlarında biraz yılan, yılanlarında biraz insan var. Bütün ilişkilerinde metamorfoz, bütün metamorfozlarında ilişki var. İnsanların başının üzerinde dolaşan soyut bir çizgi var. İnsanlar bu çizginin ancak başını ya da kuyruğunu görebiliyorlar ama takip edildiklerini biliyorlar. Tipki çöldeki yılan gibi, kumların altından başını ya da kuyruğunu görebiliyorlar ancak ama takip edildiklerini de anlıyorlar. Epi topu somut bir çizgi ama davranışmazlarsa fena gideceklerini biliyorlar. Leton, simgesel kötülük burada başlıyor işte. Sayılır zamanın arasından kayıp gittiği gibi parmaklarının arasından kayıyor o dijital yılan ve ikili sorular başlıyor: Kadın misin erkek mi, fakir misin zengin mi, beyaz misin zenci mi, sarışın misin esmer mi, güclü müsün gücsüz mü, yılan sonsuza dönmeden önce ağızlarımızdaki zehri tüketiyor. Bazen yılan erkek görüntüsünü bırakıp kendini dişi yapıyor. Bu dişi yılan bilincin ve kentin alt katmanlarında yatan görünmez bir prensip oluyor. Hem dişi hem erkek olan bu prensip bütün yaralara birden vuruyor. Nitelim Kaldelilerde hayat ve yılan aynı sözcük oluyor. El-hayyah ve

el-hayat. Bizansiyâ'da bu yılana dokunmadan yaşamak. Bak Bi-zansiyâ'nın monomanyak rejimi bu ihtiras yılani ya da hak iddia etme taşkınlığıdır. Paranoyak rejimiye yorumlama coşkuluğudur. BİR-ÇİFTSEXLİ YILAN-AYAĞININ ALTINDA-GÜN VE YASTIĞININ ALTINDA—GECE. Nefretin ne kadar basit bir şey olduğunu bilir misiniz? BİR-ZEHİR YORGANININ ALTINDA UYUMAK—GÜN VE GECE. Arzu hep orada düzenlenmektedir.

İstanbul: Paranoyak bedenlerin başkenti. Buradaki çılgınlık kişisel veya ailevi değildi, tarihseldi. BEN BİR ÜÇÜNCÜ DÜNYALIYIM —BİR İMPARATORLUK KALINTISIYIM— HAÇLI SEFERLERİ —ŞİZOFREN CUMHURİYETLER— KITALARIN FETHİ DÜŞÜNÜ GÖRÜYORDUM.

Tarih çılgınlığa bir giriş teşkil ediyordu. Yorumlayıcı paranoyak bir düzenlemede ve imparatorlukçu despotik bir düzenlemede, aşk dinsel aşkinlığa bağlı bir arzu düzenlemesi oluyordu. Arkadaşıklarsa hak iddia eden veya ihtiraslı monomanyak bir düzenlemede kırılıyordu. Salt bir çılgın yalnız dolaşmıyordu, ona daima bir paranoyak eşlik ediyordu. Bizansiyâ varolan bir karmayı oluşturmaktadır ve kişiler tanrı ile, İsa ile ya da Mehdi ile tamamen ihtirasvari bir ilişkiye girmektedir. St. Pierre'de namaz kılınamayacaksı, İsa'nın kendisi namaz kılacaktır sendromu. İmparatorluk ve kalıtsal kodlama, arzunun düzenlemelerini bir 'megalo-idea'da sabitleştiriyordu.

Mistik Çar'la düslere son verdik
Öpüstük ve ayrıldık
Yine karşılaşacağız
Düşler gibi
Çöller... Çöller geçiyoruz...
Psikodelik tripler...
Nasıl istersen öyle olsun
O kız olmak istiyordum
Senin istediğin o kız
'Kâtibimin setresi uzun eteği çamur...'
Peki sen ne dersen o olsun
O kız olmak istiyordum o kız
Annemin gölgesi o kız
— Olur öyleyse devam edelim

— Olur ama bana bir bardak suyla on diazem getir
Kâtibimin setresi uzun olmalı eteği varsa çamur
Leyla olmak istiyordum
Sen Mecnun
Leyla olmak istersem eğer sen kaçışyorsun
Senin Mecnunluğunuşa bana fazla geliyor
Deliriyor sevgilim, deliriyor
O olacağım başkası değil
O kız olacağım
Başkasının kızı değil
O kız ben olacağım
Başkası değil
Başkası ben olacağım ben başkası değil
O kız olacağım bir zamanlarki o kız

Bana tanıştır o başkasını. Her sabah bir kapı açıyorum tanıdik bir ülkeye. Telefonu açıp kapatıyorum. Seni aramak. Bizansiyaya'yı aramak. Her sabah bir kapı açıyorum sana. Telefonun sesi yokluk. Telefonun sinyal sesi yokluğun binlerce kapısını açıyor. Pencereden bakan yüz kimsenin değil. Saydam bir yıkım yerleşiyor bu odaya, camları kaplayan büğü gibi. Bana tanıştır o başkasını. Sendeki göksel çarı. Arzu, dayanılmaz başkalık. Bir insanı başkalığında kavramak onu sevmektir. Bana tanıştır o başkasını. Seni başkası yapan o yabancıyı. Bu yüzden bir kapı açıyorum sana. Kurtar beni senden. Bırak beni toprağa. Kimse nin geçmediği bir yola. Ve dedim ki her şey boştur ve geçer zamanla... Bizansiyaya sinsi bir jigolo gibi uzandi yanima... Dedi ki:

Non c'e nulla da vedere
Il n'y a rien a voir
There is nothing to see
Görülecek HİÇBİR ŞEY YOK
Ben hiçbir şeyim aslında
Kafanda sen büyütüyorsun yalnızca
Bizansiyaya'da gördüğün bir *Blow-up* filmi bu
Görecek bir şey yok aslında
Bana tanıştır o başkasını

SENDEKİ O YABANCIYI

NEHİR ADAM

Ve sen uykunda rüyalarından söz ettiğinde
Omzunun üzerinden duman gibi kayıp giden
bir otoyol olduğunu fark ettim

Bir şairin kelimesinin ölüşünü ya da
değişişini dinledim

Artık kendisinin olmayan başka bir sese

Çünkü sen benim aklımdaki
mükemmel imgeye dokundun
aklımda başka imajlar toplayan
bir imaja dokundun

Bir yusufçuğa dönüşen

bir deniz kabuğu gördüm

Likit bir inciye dönüşen

bir yusufçuk gördüm

Deniz yosunu

ve bir kadeh şarap gördüm

Nasıl söylemeliyim

Camçığırdaması, içkibuharı ve imajyorganıdır.

Katlama beni, bükmeye ve iğme beni

Sadece kristalize ol ayrıl ve birleş

Nasıl söylemeliyim

Bilmiyorum

Gideceğim gideceğim ve yüzümü bir kıyıya saklayacağım

Beynin derin hamile

En başlangıcında fertilize edilmiş bir üzünlü

Nedir

Bilmiyorum

Belki de sadece bir gölgelerdir

Gideceğim gideceğim ve yüzümü

senin hüznüne yaslayacağım

Bırak bileyim ve süreyim

Bedeninin tehlikeli akımlarını

Aklının imajları arasında bir dalga olayım

Nehrim
Nehir adamım
Yazmak istedigim şiir gibi

Özde vahşi
Biçimde şiirsel
Nehrim
Nehir adamım

Sonra avuç içinde yazılarla geldi. Biri bileklerini kesiyor. Ben hiçbir şey demedim. Zor durumlar içinde kalmak. Cornelia gibi. Ben bileklerini kesiyor trajik kahramanlar gibi. Sonra bir sigara içtim. Bir telefon geldi. Sonra ağızımı kapadım. Sustum bütün gün. Akşama doğru hava açıldı. Sıradan bir gün intihar gibi.

Yeşil bir toprak bekliyordum ben, benim için. "Merak etme" diye bir ses. Benim için. Tiner kokuyor her taraf. Beni merak eden kimse yok. "Yahudiler, Yahudi kalır" diyor bir ses. Merak edecek bir şey yok. Sonra yeşil bir elbise giyiyorum. Telefonu kapatıyorum. Beni merak eden kimse yok.

Herkes beni düşündürüyor.

Herkes beni uzun uzun düşündürüyor.

Kimseyi çözemiyorum. Şaşırıyor beni bütün yaptıkları.

Bir yaprağı avuç içimde tuttum bütün gün.

Mona Rosa'yı okudum. Sessizlikte bir aşk büyüyor, bir aşk ölüyor.

Ama hangisi bilemiyorum.

Sen kayıtsızsan, kayıtsızlık çıldırtabilir bir insanı, diyorlar bana. Ben bütün gün avuçlarımda bir yaprağı tutuyorum.

"Bütün istediği başka bir bebek" diye bir şarkısı. Bebek istemiyorum. Gözkapaklarımı boyamak istiyorum. Hiç kimseye uzun bir ilişki istemiyorum. Saçlarımı yandan örmek istiyorum. Annem beni elimden tutsun gezdirsin istiyorum. Hastaneden çıktıktan sonra beni otellere götürülerdi. Kimsenin bana yaklaşmasına izin vermiyorum. Ağlıyorum yaklaştıklarında... Çünkü Mayıs ayında Macellan'la buluşacağım.

Gümüşlük

Gümüşlük... Gizli ayın, erotik mistisizm'lerin yeri... Sultanahmet gibi doğunun batının buluştuğu yerlerden biri. Myndos'ta mistik deneyler ve kişilik değişimleri... Tao kavramının ardından Hsüan metaforu gibi karanlığı. Bu, gecenin karanlığı ya da beyazın karşısındaki siyah bir karanlık değildi. Ama aklın doğum öncesine dönüşmeye çalıştığı zaman veya kendi derinliklerine inmeye çalıştığı zaman karşılaşlığı bir karanlığı. Gümüşlük'te rüzgâr bir tür nirvana etkisi yapardı. Eğer nirvana dönüşlerin (vritti) bitmesi (nir-) anlamında kullanılıyorsa, aklın dönüşlerinin bitmesi olarak tanımlanan, yapanın başlıca amacıyla eşanlamlı olarak karşımıza çıkıyordu. Bu akılda evrilip çevrilen şeyler, dünyayı ve kendini anlamaya yönelik düşüncelerdi. İşte Gümüşlük'te rüzgâr ilkin zaman kavramını yok eder daha sonra aklın evrilip çevrilmelerine son vererek bu tür bir nirvana etkisi yapardı. Dile getirilmedikleri zaman nesneler varolmaktan vazgeçiyorlardı.

Gümüşlük'te çiçeklerin düzenlenmiş şeklinde, taşların üzerrinde de sanki hep aynı heksogram görülmüyordu. Gümüşlük'e gelen kişilerin içgüdüleri doğruysa, yani Tao'daysa, bu heksogramı doğru okuyabilir ve artık bir Gümüşlüklü olur. Başka bir şey anlamadan uzaklaşıp gider. Gümüşlük'ün yerlileri bunu "Gümüşlük'e bir gelen bir daha geliyor" diye ifade ediyorlar. Arabistanlı Lawrence'in dediği gibi "Herkes ayrı ayrı rüya görür. Kimi yataktı kimi mağarada. Ama gündüz rüya görenler en tehlikelidir". Bu formül Gümüşlük için de geçerlidir. Bir şey-

ler geçiyor burada... Bir meta kurmaca... Belki Zen rahiplerinin EEG'lerinin çekilmesi gerekir. Gümüşlük'te bir şeye 'penetre' denir ama tam neye bilinmez.

Kentte uzak fırtınalar esiyordu. Asimptotlar gibi düşündü İksir, taksinin bir ucuna kurulmuş, ilk defa bir takside kendi evindeymiş gibi rahat hissediyordu kendini. Çünkü İstanbul'u artık 'tuhaf bir aşkla' seviyordu. Taksi şoförü de tenha yollarda bile çok yavaş gidiyordu. Kenti İksir'e tanıtmak ister gibi. İksir'in canı o gün taksiciyle konuşmak istemedi zaten hâlâ geçirdiği gecenin etkisindeydi.

Şoför radyonun düğmesini çevirdi. Genç bir erkek sesi "Bu sana son dönüşüm olsun İstanbul" gibi bir şeyler söylüyordu. Sürekli bir takside yaşamak güzel olabilir diye düşündü İksir. Şair Nedim Sokağı'ndan geçerlerken dün gece olanları düşündü. Ona şöyle demişti:

— Sen benimle sevişmek isterken bana koordinat yapmak istiyorsun oysa benim koordinatlarım yok ki. Varolmakta güçlük çekiyorum ben.

— Hayır, ben sana sadece dokunmak istiyorum.

— Hayır, sen beni yitirmek istiyorsun. Çünkü artık arkadaş kalamayız. Birbirimizi aramak güçleşecek.

— Niçin öyle olsun?

— Çünkü hep böyle oluyor.

— Peki yalnızca benimle uyu o zaman.

— Yok yapamam.

— Niçin?

— İşte kendime verdiğim bir söz var.

Roma konsülü: T. Çiller Türklerin kraliçesi, Semra Özal buna, Hürrem Sultan'a oynadı ama gönülleri Tansu Çiller fethetti. Teodora ve Justinyen'de olduğu gibi dünyanın sonunu getiriyor. Yıkım geliyor. İstanbul'un gizli tarihi. Clinton'la buluşturuluyor. İki rüya bir araya geliyor. Süper güç Amerika'nın genç, çapkin, karizmatik lideri ile Modern Türkiye'nin Teodora'sı.

Türklerin bilinçaltı desiliyor. Mutlak iktidar arzusu. M. Ali Ağca'da beliren bu. Türkler bilinçaltında neyi öldürmenin suç-

luluğunu çekiyordu? Barbar imajının etkisi miydi bu? Büyük bir imparatorlukken, düşme, çökme, geri kalma, mutlak bir iktidar arzusuna dönüşüyor, bu da reel dünyada gerçekleşmediğine göre ezoterik mistik planda cisimleşiyordu. Barbar imajının tam tersi barışçıl İsa imajında bu kompleks taşlanıyordu. Türkler eski kişiliklerini, doğuyu, Orient'i öldürmüştelerdi. Lacan'ın deyimiyle "Baba'nın ismi"ni öldürmüştelerdi. Konstantinopolis'in fethiyle başlayan bir batının sonunu getirme, batıyi fethetme projesi tuhaf bir eklentiyle kendi sonunu getirme, asıl doğuyu öldürme projesine ulaşıyordu. Paranoid şizofrenlere özgü bir yüz değiştirme, çehre, kişilik değiştirme arzusu Türklerin alfabelerini, dillerini değiştirmesinden Tanzimat'a kadar her sosyal olayda kendini gösteriyordu. Osmanlı İmparatorluğu Voltaire'in dediği mutlak iktidardı. Her şey yoğun bir Ödip kompleksinden kaynaklanıyor gibiydi. Babasını öldüren 'perso-na' yeni konsülüne 'Atatürk', Türklerin Atası, babası adını veriyordu. Osmanlı megalomanisinin kendine her türlü bilinçaltında yeni bir yer bulması gerekiyordu. Fatih'in dâhiyane stratejisi günümüz boşluğunundaki bir Türkün bilinçaltının anti tezine dönüshüyor ama aynı dozda megalomaniyi kapsıyordu. Fatih gemilerinin karadan yürümesine imkân olmadığını ispatlamak için yıllarını veren haritalar, topografyalar içinde kaybolan o Türk gibi.

Bir Bizansiyalı Kaktüs Kafe'ye oturdu. Bir kahve, bir bira ya da bir viski istedti. Sanki Hong Kong limanında bir denizciydi. Hayalinde eski Bizans duvarlarına dokundu. Aklında sisli bir metropolisin kalıntıları etrafına bakındı: Kendisi gibi Bizansiyalı vampirler birbirinin kanını içen, geceleri yastığının altında bir molotof kokteyliyle uyuyan, hesabı Bizans sikkeleriyle ödeyen Bizansiyalı kalıntıları...

Herkes bu kadar birbirine benzerken bu macera duygusu nereden geliyordu peki. Sanki herkes Hong Kong limanında bir denizciydi. Biraz sonra içeri beklenen kişiler gelecek ve herkesin hayatı sonsuza kadar değişecekti. Ama kimse kendisi gibi birini ya da mütevazı birini beklemiyordu.

Kurtarıcıyı bekliyordu herkes ya da bir megalο projeyi... Bir görme ve görülmeye arzusu... Herkes başlı başına bir başka proje imiş gibi... Ama yine hiç kimse birbirini beğenmedi... Herkes bildik arkadaşlarıyla çevrelenmiş ama yalnız oturuyordu. Yazın bu aynı kalabalık Gümüşlük'e göç ediyordu. Her şey beş metrekarenin içinde cereyan ediyordu. Bütün maceralar bu beş metrekarede başlıyor ve bitiyordu. Bunaltı ve büyük Bizansiyalı projesi bu kapana kışılmuşlıktan kaynaklanıyordu. Herkes hayalinde eski Bizans duvarlarına dokundu ve kapıya baktı. Beklenen kişi gelmiyordu. Saatler geçti, masalar birbirine karıştı, gizli aşklar ve gizli düşmanlıklar oluştu ve dağıldı. Ortada yine elle tutulur bir şey kalmadı. O garip duygudan başka. Bizansiyalı vampirler evlerine dağıldı...

"O benden korkuyor. Çünkü ben onun zihnine girdim. O bana karşı savunmasız kalıyor çünkü ben onun kentinin eski duvarlarına dokundum. Bundan sonra nasıl bir arada yaşayacağımız birbirimizin kanını böyle emdikten sonra" demek istiyor du her biri.

Leylaklar, mantarlar, şimşekler, kuşular, J sesi, şatolar, V biçimimi, kırlangıçlar, yaylar, ebemkuşakları, gökkuşakları, yakut rengi camlar, turkuaz rengi, zümrüt gözyaşları, ölü deniz yazmaları, gözkapakları, konyak rengi, üzüm salkımları, lucy in the sky with diamonds, astronomi tabloları, lame pabuçlar, lame saçlar, yedi kollu şamdanlar, tuhaf nazar boncukları, bazilik, leda ve kuğu, turuncu mantarlar, kader rahimleri, zümrüt armutlar, armudi, underground üzümler, yazın fırtınaları, beyza kutup beyazları, Atina kış şölenleri, kırmızı ve kara taşlar, Hermes, gazelle, yalnız şimşeğin çarptığı yerlerde bulunan kırmızı ve kara taşlar, Damaskus, cennetten düştüğü için kutsal sayılan meteor, Kronos'un yuttuğu taş, yürekte uyuyan kristal anahtar, doğudan gurular, batıdan gurular, cennetin sınırlarının akasyaları, belladerna, yeni bir mucize oluştukça isimlenen melekler, altın başak tabloları, uçsuz bucaksız gelincik tarlaları, Büyük Doğu haşhaşı, mor laleler, dikenli taç, Zeus'tan kaçan Europa'nın ulaştığı Haliç, devenin daha yüksek olan hörгücü, ancak büyük yağmurlarla ortaya çıkan semender, kılıçla çizilen daireler, gülleri budamadan önce bir duayla doğu yönüne bakmak, tarçınlı kanatlar, gelinlik giymiş gece kelebekleri, cam yapmak için formüller, çam kozalakları, çamların altında uyuyakalan yeşil tanrılar, çiftleşirken gözlerinden kan dökülen balıkçıl kuşlar, eşarplar, üçgen kanun tabletleri, Kelt müsikisi, Kibebe'nin papazları, Frigya çılgınları, gözü açık uyuyan tavşanlar, kocalarının soyadlarını erdemle taşıyan kadınlar, kadının şanı olan saçları, kızıl saçlı kadınlar, kısır kadınların gizlice devirdikleri büyülü içkiler, loğusa şerbetleri, Zekeriya'nın rüyası, Targ İsa, mor kan, saydam derili otlar... Afrodizyaklar, Ishtar gibi ana tanrıçalar, yeşil ağaç tanrıçaları, adamotu keserken aşkin sırları üzerine mümkün olduğunca çok şey söylemek, aşk taşı tılsımları, kadınların gözlerine çektileri yağlı sürmeler, Babil kralları, sabah yıldızı: Messiah, içbükey yüzlü bitkiler, mantarların yedi günlük ömrü, en büyük oğulların düğünü, Hermes'in panterleri, Ezekiel'in cadıları, alevli tırtıllar, aşka düşen kadınların yüzünde oluşan taş, takunyalarını çıkarılan Musa (kutsal vadide), rüzgâr çiçeği anemon, papirüse yazılmış mektuplar, gazelle denilen Misir'in yabanıl hayvanı... Turuncu bir

yaz gelecek herkes birbirini arayacak... Napolyon, benim güzel porselenim! Ya aşk ile an beni ya aklından sil beni. Stepler ve bozkırlar, ilkbahar çiçekleri. Berlin Jerusalem. "Rabbena atina fid-dünya". Vatanım benim güzel porselenim; belli ki bir Napolyon eksikliği var. İstanbul, porselen kent, al işte sana çiçeklerden bir haç. Beyaz lalelerden, margaritlerden ve beyaz mumlardan oluşan kent İstanbul, porselen başkent. Yeşil yesil ve beyaz. Semtler ve melekler. Eyüp'te lapa lapa inen kar. Levent'ten geçen bir yabancı. Balık pazarına inen İsa. Gri gri gri ve kara kara kara. İstanbul "Rabbena atina fid-dünya ve fi'l ahireti haseneten". Cumba. Cumba ve gözlük. Ve gazete ve şarap şişesi. Ve tıg. Benim bir kız kardeşe ihtiyacım var ya sen? Geceleri uyuyup kalmadan önce seninle konuşmaya ihtiyacım var. Sabahları seninle kahvaltı, akşamüstüleri ekmek ve çay, akşamları reçelli sohbetler, Pazar sabahları iki başına yürümek, ilk baharlarda uçurtma, sonbaharlarda geniş bulvarlar ve kestane, yazın boş otoyollarda motosikletle gezinmek, kışın sobanın yanında bir koltukta birisinin benimle uzun uzun konuşmasına ihtiyacım var, ya senin?

İstanbul, porselen başkent... Seni unutuyor terk edemiyorum. İstanbul, sıcak metropol, yeni bir mevsime giriyor. Elinde bir bardak süt, Napolyon'u bekliyor. İstanbul terasta saçlarını kurutan bir kız şimdî. Biraz sonra kapının önünde biri park edecek, akşam sinemaya gidecekler ya sen. Napolyon benim ahmak sevgilim. Eyüp'e inen karla inen sıra sıra melekle inen yabancıyla inen göksel bir şarkıyla biri diğerine digeri birine sevdiğini söyleyecek ya sen? Benim hiçbir şeyden anlamayan âmâ sevgilim, başka semtlerin meleği ya sen? Sultanahmet'te bir ağacın altında bir araya gelmiş, kutsal bir ateşin etrafında toplanmış dört adam. Tüm doğadan daha güçlü gibi gözüken neyi konuşmaktadır? Doğa statiktir. Kendileri de statik ama sanki onları kuvvetli bir akit bağlamaktadır. Rabbin İslailogullarıyla kestiği akite benzer bir akit. Ağaç sanki lüzumsuz bir detaydır, bu adamların yürekliliği ve kararlılığı karşısında. Bu resimde en trajik olansa, en geride en görünmez bir yerde gizlenmektedir. Sanki bir yaralılar koğuşu, donuk atların çektiği Cihat treni. Bir yağmur kuşu, seyrek, siyahçıl, tedirgin. Buz gi-

bi bir şafağın içinden geçen tren, tek boynuzlu bir at içinde. Dökülen kurşun sesleri belki de. Kulaklarımda bir ses:

İslambol: İslam ol!

Çobanları yakalarındaki o tuhaf ışıkla konuşan dört adam, dört mürit. Hallac-ı Mansur'a "Mürit kimdir?" diye sormuşlar. Cevap vermiş: "Mürit odur ki, ilk baştan yüce Tanrı'nın yoluna yönlemek dileğini gütsün. Ona ulaşamadıkça hiçbir yerde durmak ve dinlenmek bilmesin. Başka hiç kimseyle düzen bulmasın."

Şüphe yok ki müritlere çeşitli bakış yolları vardır. Ben böyle gördüm o tedirgin edici trenle birlikte. O trene onlarla binecek güç ve kararlılık bende yoktu, başkalarına karşı çalıştırılacak yargı mekanizmalarım da. Ama Tanrı'dan başka hiç kimseyle düzen bulamayan biri olarak ben de onlarla aynı trendeydim. Yalnız kalan ruhumun acısı çok derindir. Odaların, odaların içinde oturuyoruz. Ne yapıyoruz? (Ben de bir insanım. Bir insana böylesine arka arkaya haksızlık işlenmemeliidir. Ece Ayhan) Benim bir annem olsaydı Tuna'ya benzerdi. Akardı bir şehrin kalbini ikiye bölgerek. Sokak kedileri çok özgür Ayşe. Onları içeri almamak lazım. Sokak kedileri dedikodu yapıp arkadan vurmuyorlar Ayşe. Geceyi yırtan bir çığlık o kadar. Yeter yeter artık! Kırılan onur nasıl unutulur Ayşe. (Bu gerçek, bu tüyler ürpertici gerçek bizim bu topluluğun çok açık bir biçimde ve kesinkes insan toplumu olmadığını gösteriyor. Ece Ayhan) Artık şiir yazamıyorum Ayşe. Dünyada şiirsel bir şey kalmadı artık. Sanat gerçeklikten daha üstündür. Bunun için bize bu kadar kızgınlar Ayşe. Çok üzgün ve çok kırgınum Ayşe. Eskiden olsa onlarla düello yapardım. Bunun yerine buz dolabına gidip buzluktan buzları çıkarıp ayaklarımın altına koyuyorum. Beklediğim bir tek şey şehit olmak. Şehit nasıl olunur Ayşe? Günde yedi hap veriyorlar bana. Unutturulmam için. Kırılan onur nasıl unutulur Ayşe? İşte bunun için geniş vadilerde traktör sürmek istiyorum. Gözlerine yanık gazla kuyruk çekip tüm lirik şairleri betonladınız. Gözlerine beyaz tebeşir çekip tüm lirik şairler uykulandılar. Gözlerine beyaz tebeşir çekip, İstanbul'un tüm lirik şairleri uzun uyku imparatorluklarına katıldılar. Gece birde hamburgerci. Paris'te yüksek bir balkondan aşağı bakıyorum. Asfaltta naylon parçacıkları,

gazlı pamuklar, kuğu, yanık kuğum benim, hep bu saatte mi ağlarsın sen?

Dodododolalalalasilasilasi siis siiiiis sis!!!! Yatağında yan dönen bir deli gözlerini tebeşirle boyuyor. Bir kızın baktığını görünce yan dönüp sarsılarak güliyor. İstanbul, delim benim. Hep bu saatte mi ağlıyorsun sen? Şaşı bakma, dedi anne-si. Bütün İstanbullular şaşı baktılar. Ooooo metris metris. Göz kenarlarına yanık gaz çekip hep bu saatte mi ağlarsın sen? Bir İstanbullu köpeği dövmüş. Polisler çöp çuvalından çıkarmış-ler. Gözlerinden kan akiyormuş, beyni açık kalp gibi atıormuş. İki kırmızı gözle gidip evini bulmuş ve o halde bile evini korumuş... İşte nihayet seni kendimden parçalayarak atıyorum Mistik Çar. Ben seni İsa sanmıştım. Ne büyük bir aldanma. Oysa ben hastanede komadayken yanındaki arkadaşa en son çap-kinlik hikâyelerini anlatıyordu. Benim duymam önemsizdi. İşte bu kadar Mistik Çar. Sana ancak sağ elimi kaldırdım ve şeytana bir tokat fırlattım. Mistik dilenci bile olmazdın artık. Şeytandin çunkü. Sana "Şeytan!" diye bağırdım. Bu son görüşmemiz oldu. Senin ne yapacağını bilmiyorum artık ama ben Brüksel'e doneceğim. Tatlı kocamın yanına. Yıllar sonra İsviç-reli bir kadın arkadaşının bana yaklaşıp iflas ettiğini söylemeye çalışırken hiç aldırmamamıştım. Neden sonra kavradım trajedini ama yine de ona şöyle söylediğim: Firtinalı bir gecede balık çiftliğinin yok olduğunu öğrenince ona de ki dedim: "Lâle de bir balıktı."

İnsanlığın gnostik vizyonu. Belçika'ya dönme kararı alır. İlişkinin bitmesi gerekiyordu. Aramızdaki ilişki Varlık'ın ışığını yansıtan bir ayna oyunundan kaynaklandıysa da sonunda dünyevi ışığı deformе eden parçalanmış aynalara dönüştü. Aynadaki ilk parçalanmış bakış hızla aynaya yapıştırılmış mumdan tasvirin kara büyüşel dejenerasyonuna dönüştü. Bu dönüşüm bende müthiş bir metafizik sarsıntı başlattı ve beneki modernist mutsuz bilinç perspektiflerinin tamamen altüst olmasına yol açtı ya da Paracelcius'un deyimiyle "içsel gök" ile "dişsal gök" arasında kontak alanları belirdi. Ontolojik bir yıkımın yol açtığı bir iç arınma: Evin sahibine elektrik verilecek ve içi temizlenecek.

Dinsel ışığın demistifikasyonu ile geçen son beş yüzyılın biriktirdiği tüm değerleri süpürme arzusu. Mistik bir devrim, bir aydınlanma dönemi ya da arkaik düşünce tarzlarına bir geri dönüş, bir depresyon... Doğuda geçen Faustyen bir macera. MelekSEL akıl âlemine giriş. Bir yirminci yüzyıl şamanıyla son tango. Teknik-bilimsel çağın insanlıkta başlattığı ikinci mutasyonun farkına varış. Buna karşılık bu mutasyona uğramamış, dolayısıyla son beş yüzyılın tarihine katkıda bulunmamış geleneksel dini dünya görüşünden 20. yüzyılın sonuna doğru tarihi olanca canlılığıyla yaratma arzusunun doğurduğu kuşkular... Belki de bu yüzden hibrit bir üçüncü dünya özlemi. Hermeneutik bir çalışma olmaksızın her iki dünya arasında gerçek bir sentezin olamayacağını anlamak. Her iki dünyayı da içine alan yeni bir yörunge tespiti. Galileyen ve Kartezyen ışıkla spiritüel ışığın birleştiği olanaksız noktanın aranışı ve bunun yol açtığı ontolojik yıkım tipki bir büyütecin yol açtığı yanım gibi. Vizyoner bir coğrafyada yapılan gece yolculuğu... Mistik bir optikle beraber gelen sırların sırrının farkında oluş ya da bunun da bir ideoloji, bir başka yanlış bilinç olduğuna uyanmanın yarattığı nihilistik yanın.

Son ütopyanın da yitirilmesiyle varılan o kayboluş noktası. Her iki dünyayı da yitiren bireyinvardığı o sonsuz yalnızlık noktası. Yırtılan bireyin kapanmayan yarası: Bizansiyaya.

Uzak bir gölge gibi o bende belirdi. Sibirya sembolizminde ay ve güneş evreni yansitan iki ayna gibiydi. Bu akislere de da-ha sonra "Şaman ve Aynası" dedim kendi kendime ve aynanın uyuyan suyu gibi soğuk bir akıntı geçti üzerinden. Bir güneş yarığı gibi. Bir aynanın yol açtığı bir yangın gibi, bir güneş yanğını gibi.

Ayrılık ayna parçacıkları gibi, kırılan ayna tekrar yansıtmaZ.

İnsan insanın aynasıydı. Teselya büyüticileri geleceği görmek için büyülü bir ayna kullanırlardı. Şaman, aynalı giysi giyerdi. Nişanlıların aynası Ayn-ı bibi Maryam halen İran, Afganistan ve Pakistan'da kullanılır. Nişanlılar ilk kez birbirlerini aynada görürler ve böylece ilk kez cenneteymiş gibi karşılaşırlar.

İnsan insanın aynası: İyi parlatılmış bir ayna karşısındakini sadık kılacak en gizli düşüncelerini bile yansıtır. Perizad'la Bo-ro'nun söyleşisi... Bir yandan yeşil çay içiyorlar bir yandan da so-banın üzerinde kaynayan kestanelere bakıyorlardı.

Boro: Ama Jön Türk dedin ya işte bu bir moda kavramı olmuş. Hâlâ "Young Turks" diye şarkilar yapıyorlar. Ya da eski-den İstanbullin adlı ceketler moda olmuştu. Şimdi moda bir ya-na, bu işin gerisinde yani tabii ki moda da olsa bu bir başarı göstergesidir, bu işin ardındaki tılsım nedir? Yani Jön Türk kav-ramında kimliğimizin öne çıkan olumlu yönü nedir? Kimlige girme, o çok derin bir konu ama aklimın erdiği kadariyla söyle-yeşim ki kimlik her şeyin ötesinde bir dil sorunudur.

Perizad: Yani biz yarın İngilizce konuşmaya başlasak kim-liğimiz değişecek mi?

Boro: Evet değişecek. Ama insanın kişiliği değişmez ki.

Perizad: Bireylerin kişilikleri değişmez tabii ama süreç içinde toplumların kimlikleri değişimdir. Yani yarın bir başka dil konuşmaya başlasak.

Boro: Evet melankolimiz ortadan kalkabilir. Melankoli Türk-çenin yapısıyla ilgili bir şeydir.

Şimdi bir İstanbulun ceket modası olmamasına gelince şimdidi batılılardan farklı mı giyiniyoruz ki farklı bir moda olsun dışında? Ben şahsen Osmanlı giyim tarzını çok beğeniyorum. Kişiliği var bir kere. Ama birader nerde şimdi o elbiseleri diktirecek para? Ayrıca sırf ekonomik nedenle konfeksiyon alıp başını yürümedi mi? Orası öyle, hayat zor, dedi ve bir kahkaha attı.

Perizad: Askere bazı insanlar niçin gider biliyor musun? Adam öldürmek için.

Boro: Türkiye dini bir devlet olsa Doğu Roma imparatorluğu olur yeniden.

Boro: Petersburg, değişimler şehri! Rusya bir şeytanı başka bir şeytanla kovmaya çalışıyor; kendi komünizm şeytanını batının kâr şeytaniyla... Adak yaparak kurtulabiliyoruz ancak, Tarkovski'nin dediği gibi. Bir söyletiye göre Tolstoy bir Hintliye mektup diye bir şey yazmış. Bu Gandhi'nin eline geçmiş. Gandhi oradan esinlenmiş.

Perizad: Korkunç bir şey bu dediğin. Yine mi batı?

Boro: Hayır, yine Tolstoy.

Geceyarısı mutfakta iki başına yenen her yemek Bizans yemeğidir. (Barbunya'yı kaşıklarken bu aslında Bizans yemeğidir.)

Perizad: Almanya'da çıplak kampındaki herkes yaşılı ve çirkin bunu biliyor muydu?

Boro: Gorbaçov "Tanrı'yı onlara geri verin" demiş. Çünkü Tanrı olmazsa içiyorlar, işlerine gitmiyorlar, hiçbir şey onları düzeltmemiyor. Batıda tüm akrabalar TV önünde barışıyorlar artık. Dünyada başka tür savaşlar var artık. Örneğin Meksika'daki Coca-Cola-Pepsi savaşını duymuş muydunuz? Operasyonlarına Irak savaşı gibi 'Çöl Fırtınası' adını veriyorlar. Coca-Cola'nın şişesinin değişmesine devrim adını veriyorlar ve Meksika'da dinî ayinlerinde içilen içki Pepsi oluyor. Bütün bunları aklın alıyor mu senin? Her şey bir vehimden ibaret miydi? Denizin üstünde gök ufkun bir ucundan diğer ucuna siyahti. Kemikleri dondurucu küçük bir yağmur düşmeye başlamıştı. Rıhtımları ve kenti hüzün ve yasla sararak. Prens Adaları'na doğru yol alıyordu. İçinde kendisine göre çok büyük bir krallığın geçisi, egemenliği... Yorgun bir udun seslerinin ölüşü gibi akşam çöktü.

Perizad: İstanbul bir dükalık mı olacak? Bizansı yeniden getirmek istiyorlar. Avrupa ile ilişkideliler. Vatikan gibi 'megaloida'ya bağlılar.

Boro: İçinde en çok şiddet barındıranlar, büyük bir ego ile birlikte kendini çok küçük görenlerdir. Bu en tehlikeli bileşimdir. En büyük suçlular ve en büyük polislerde bu ikisi vardır.

Freud, Marx, Dostoyevski... diye sayarak kitapları yere fırlatır.

Düşmanlar, komplolar, darbe hazırlıkları...

Bu tuhaf geceden sonra İstanbul kana uyandı.

Aura, İslamcı yuppy, Haiti, Ruanda, Küba, Afganlar, Vietnam ve Laos'un, botlarda yaşayan insanları, Irak Kürtleri, herkes büyük bir göç ve sürgün halinde yaşıyor. Modern insan gizli yasaklı bir yolcuya dönüşür. Yerinden yurdundan edilmiş insanlar, bütün eşyalarını kafalarında taşıyan siyah kadınlar, Hannah Arendt 1930'larda bu durumu öngörmüştü. Global bir uygarlık kendi bağlarından barbarlarını çıkaracaktı. Çünkü devletler milyonlarca insana ancak vahşilere yakışır bir şekilde hayat tarzı empoze ediyordu. İşte şimdi buradayız! Üstelik televizyonda eşitsizlikleri daha bir ortaya çıkıyor. Ekranda göründükleri İtalya imajından yola çıkan Arnavutlar gibi. Aynı şekilde Clinton'u kaygilandıracak kadar Amerikan rüyasına koşan Latin Amerikalılar, Karayıpliler var. Hiç şüphesiz yeni göç olayları da ufukta görülüyor. Kahire'deki nüfus planlamasına ilişkin Birleşmiş Milletler toplantısı Müslümanlar tarafından İslamiyeti daraltma çabaları olarak görülmeye oysa peygamber gebelik öncesi bazı önlemlere karşı değildi. Aynı zamanda İslamiyet içinde modernizme karşı şiddetli bir istek var. Evet bu göç oyunının ilk kurucusu da muhakkak Mısır'dan çıkış oyununu yaratan Musa peygamberdi. Firavun'un baskısından ezilen İsrailoğullarını Mısır'dan denizi yararak çıkarttı. Yahudiler Almanya'dan ve İspanya'dan da kaçtılar.

Sonuç olarak şu an dünyada yakında ikiye katlanacak 18 milyon sığınmacı var ve çağ sonu güçlü fakir ülkelerle egoist ülkeleri karşı karşıya getiriyor. Bir de Ruslar ve Çinliler memleketlerini terk etmeye başlarsa sen seyreyle o zaman dünyayı. Bir de işsizliklerin yürümeye başladığını düşünelim.

Perizad: İnsanların yer değiştirme hakkı olmayacak mı peki? Paris'e gidilmeyecek mi yani?

Boro: Paris başka, Paris artık bir tarih müzesi.

Perizad: Sen öyle san. Paris bitti artık. Paris bir gösteri kenti artık. Orada hiç kimse yani Parizyen diyebileceğimiz hiç kimse yaşamıyor. Ortalıkta sadece turistler ve büroda çalışanlar vardı. Paris'in zanaatçıları, şairleri hatta orospuları bitti. Entelektüellerin Paris'i yok oldu. O kafelere ayak basan aydın kalmadı artık. Simone de Beauvoir'ın analarında anlattığı o egzistansiyalist cafe-leri tarihe karıştı. Kişiler kente başka türlü yayılıyor artık. İnsanların yaşadığı, yaşadığı, sosyalize olduğu yerler birbirinden farklı.

Bu arada kestaneleri pişirip yediler. Çok güzeldi kestaneler.

Boro: Sen ne dersen de, Paris'i Paris yapan havasında bir şeydir ve bu hâlâ var. Gönülçelen kentidir orası. İnsanlar dik-kat çekmek için kendilerine acayıp bir şekilde bakarlar. Oranın havasını bir soluyan ısrırmış demektir. Fellini "Dünyanın so-nunu beklemek için güzel bir kent" demiş.

Boro: Ama feminism ve AIDS korkusundan insanların bir-birine takılamadıklarını söylüyorlar. Yok canım, adamlar cafe-lerde yanlarındaki kadınları unutup yan masalara iş vereceğim taktiğiyle sarkıyorlar. Ama AIDS fena gidiyor o doğru. Geçen-lerde okuduğum bir yazda Paris'teki kerhanelere gün geçikçe daha da çatlak tiplerin geldiğini, bunların seks yapmak değil yalnızca aşağılanmak istediklerini okudum.

Perizad: Hayır canım, o AIDS'ten değil insanlar çoktan ci-ber-seks çağına girdiler. Etsel kontak artık onları ilgilendirmi-yor. Batıda insanlar artık yalnız yaşıyor. Çiftler tarihe karıştı.

Boro: Sen de çok snopsun. Sana göre Paris bir mit, Londra bir varoş, New York bir çöp.

Perizad: Yoo. Snop senin sandığın gibi bir şey değil. Asıl snoplar taşralılar arasından çıkar. Snopluk aşağılık kompleksin-den doğar. Eğer her şeyin varsa, ispat etmek zorunda olacağı bir şey yok demektir.

Boro: Biliyorum biliyorum sana göre yaratıcılık da ispatlanması gereken bir şey değildir. Sen ispat etmek için değil elinden gelen başka bir şey olmadığı için sanat yapıyorsun. İyi bir sanatçı olduğunu biliyorsun çünkü. Peki, New York sık değil mi?

Perizad: New York kendini sık sanıyor. İlk bir snobizm. Herkes Armani'den giyinmeli. Jean'lerini Calvin Clain'den almalı. Karton kupalarдан ılık şampanya içmek, yani sahiden.

Boro: Şu anda en sık olan ne?

Perizad: Kahire'de yılbaşı geçirmek. Entegristlerin eline geçmeden tabii.

Boro: İşte şimdi tam sana göre bir şey söyledin. Çünkü entegrizm Kafkaesk bir hal aldı. Herkes birbirine karşı. Bütün İslamcılar kendi aralarında dahi bölünüyorlar. Diyalog mümkün değil. Onu bilmiyorum da İran modelinin iflas ettiğini söyleyiyorlar. Kitleler "Rejime ölüm, Rafsancaniye ölüm!" diye slogan atıborlarmış. Tahrانlı binlerce yeniyetme her hafta sonu bir yerde flört etmek, çalışıkların arkasında sevişmek için toplanmış. Ekmeğin fiyatı bir yılda iki misline çıkmış. İşsizlik, enflasyon diz boyu. Bazı mollalar da dini yaşama geri dönüyormuş. Devletin kayırdığı bütün kurumlar Nomenclatura'nın elinde. Rafsancani kelimesi kulağa ne kadar hoş geliyor değil mi? Farsça güzel bir dil. Türklerin barbar imajını değiştirmesi çok zor. Knut Hamsun'un İstanbul anılarını okudum. Adam "Beni tebrik etmeliler, benden başka buraya gelecek cesareti hangi yazar gösterebilirdi" diyor. "Türk adam yemekten vazgeçeli beri" diye konuşuyor. Hamsun da Andersen de daha çok İslamiyetten etkilenmişse benziyorlar, onu yazmışlar. Batılılaşma heveslilerinin anlamadığı bu zaten. Adamlar farklı bir şey görmek istiyorlar. Dikenli taç, orijinal haçın tahta parçaları Ayasofya'da bulunuyordu. Meryem'in kutsal elbisesi kenti barbarlardan koruyordu. Boğaz'ın kiliselerinde Nuh'un kulantığı baltanın ve Vaftizci Yahya'nın eli olduğu söyleniyordu. Bizans'ın tarihinde kendini 13. havarı ilan eden imparatorlar var. Figüratif sanata karşı olan İslamdan da etkilenerek 726'da Bizans imparatoru bütün ikonların kırılmasını, yok edilmesini emretmişti ama bütün Bizanslı kadınlar buna karşı çıktılar. Sen ne diyorsun o konuda? Ressamlar lanetli mi yani?

Perizad: Hayır, tapınma gayesiyle resim ya da heykel yapılmadıkça caiz olmayan bir şey yok. İçeride çiplakken dışarıda şarkı söyleşirler. Merak eden dışarı çıkar. Hepsinin siyah giysili olduğunu görür. Ben hiçbir ülkenin vatandaşlığı değilim. Göğün

vatandaşiyım. Bazı kadınların güzelliği gökkuşağı kadar geçiciydi. İlk gençliklerinde bir mevvayı andıran çiçek kadınlar birden soluveriyorlardı. Ayakkabıları mor, altın kartal işlemeli, redingot giymiş çizmelerle... Brezilya sokak dansçıları, en çekici karizmatik erkek tipiydi. Ne zenci ne Avrupalı ne doğulu ne batılı müzikleri de öyle tam bir sentezdi. Yarı çıplak, bazıları şalvara benzeyen pantolonlarla danslar yapıyordu. Kadınları da söylendiği kadar güzel. Ama bu Latin rüyasından uyananlar da oluyordu, Hindistan rüyasından uyananlar olduğu gibi. Evlerinde böcekten, zehirli hayvanlardan uyuyamamak, mutlaka mikrobi hastalıkları kapıp dönmemek gibi.

Boro: Suç enternasyonal planda organize oluyor, devletlerin baş edemediği uluslararası bir güç haline geliyordu. Kara para aklama kartelleri kuruluyordu. Bunlar dakikada (dünyanın çeşitli bankalarında) milyonlarca dolarlık kara para aklama işlemi gerçekleştiriyor. Polis ya da devletler uluslararası planda bu kadar hızlı örgütlenemediği için bunlarla başa çıkamıyordu. Bankalar, kişiler her gün değişiyordu. Kartel hesabına çalışanlar karşı çıktıları takdirde öldürülüyorlardı. Mafya ile de bireleşiliyordu. Bunlar daha çok kokain eroinden elde edilen parayı aklıyorlardı. Donmuş balıkların ağızına eroin yerleştiriyorlardı. Çifte ticaret yapıyorlardı. Otellerde danslı yemeklerde buluşup iş konuşuyorlardı. Uyuşturucuya savaş dernekleri bunların arasına kendi ajanlarını sokuyorlardı. Kolombiyalı kaçakçının kızı rolünde ajan kadın büyük para akılların gizlice filme çekiliyorlardı.

Perizad elinde bir mum tutarak içeri girdi. Tütsü/Mum yakmak. Bronz avize... İşte bir kez daha maviler ve yeşiller hortlamıştı. Sandığında mor bir tül ve düğmecikler saç tokaları saklar. Fener Patrikhanesi'nde cüppeli paganlar ellerindeki tütsü kaplarını terazi gibi sağa sola sallıyorlardı. Aşağıda İstanbul sarayları ve hisarlarıyla yavaş yavaş karanlığa gömülüyordu. Saray yıkıntıları arasında. Ona bir filmde sürekli siyah bir eldiven giyen kadını düşündürdü.

Boro: Ben eşleri ayırmaya bayılırım. Belki de anne ve baba-mı ayırma dürtüsünden geliyordur bu. Bilmiyorum ama bu zevkin bedelini de ödemiyorum değil. Bir kez bir Kore filmi görüştüm. BODHY-DHARMA niçin doğaya gitti. Orada küçük bir

çocuk isteyerek bir kuşu öldürüyor. Kuşun yalnız kalan eşi artık hep çocuğu kovalayacaktır. Böyle bir duyguya işte. Aura!

Fosforlu bir hali vardı. Etrafindaki herkes karısı dostları silik gölgelere dönüştüyordu. Odada Satyajit Ray sineması gibi bir atmosfer vardı. Kara gözlükler takip Hint sarısına benzer bir şeyler giymiş Amerikalı bir kadın, sınırlı sınırlı hareket eden birtakım erkekler. İçinden "Ormanda günler ve geceler" dedi. "Ormanda günler ve geceler." Yoğun kıvılcımlı hava odayı yeni dalga türü bir kriz odasına dönüştürüyordu. Yusuf hemen kadının önünde eğildi: Merhaba Kalküta'nın sakin kontesi!

Steplerin şiirini dünyanın başlangıcının şiirini düşün, dedi.
Savaşın bukleleri, turkuaz gözleri... Bir Tatar güzeli...

Pagan aşk işaretleri... Yaban incir ağaçları.

Topaz kolye... *Kuran*'dan ayetlerin sarıldığı muska. Allah'ım sen bu kenti koru. Senin olan bu şehri bütün felaketlerinden, uğursuzluklardan, düşmanlarından koru. Bağışla bizi ve bizi kurtar. Bu kentin günahlarından bizi kurtar. Şeytanın amansız çekiciliğinden ve tehlikelerinden bizi koru. Amin.

Hermes Trismegiste'in kitaplarını okurken deprem oluyor. Hep kendime sormuşumdur. Osmanlı Viyana'da yenik düşmeseydi ne olurdu diye. Tipki Ayasofya'nın camileri etkilemesi gibi gotik kiliseler de camileri etkiler miydi? Veya İslam sanatının batı sanatı üzerinde etkisi ne olurdu, diye.

Elektronik kitaplar, multimedya kitaplar, resim ses film müzik hepsi var, bir disk üzerinde. Aynı şekilde tüm bir sözlükte bir disk interaktif haline gelebiliyor.

İmaj papazları kitabı sonunu mu getirecek. Böyle ileri teknolojinin nimetlerini görünce batıya düşman olmak mümkün mü? Ya TV? Örneğin Leonardo'nun resimlerini eksenlerini çizerek gösteriyor. Bu izleyicinin aktif ve enteraktif olmasını sağlıyor ve müzeleri insanın salonuna getiriyor. On parmağında üstünde mistik işaretleri olan yüzükler takmıştı. Kurşun kolye. Sümer rakiplerinin geliştirdiği geomance...

Abracadabra: Büyüülü sözcükler.

Bunlar abracadabralardan başka bir şey değil, dedi. İbranice dabar-göksel söz.

Perizad: Medyuma, çok melankoliğim, dedi. Medyum, senin de kanına cinler sızmış. İnciler melankoliye iyi gelir. Pazar tesilere pırlanta uğursuzluk getirir. Perşembeleri ametist günüdür. Burcunun taşını sürekli üzerinde taşı. Güvercin kanı renginde. Bizans imparatoru Leon'u İskenderiyeli bir falcı onun kıymetli taşlarını toz haline getirip içirerek iyileştirmeye çalışıyordu. Korkutucu bir şekilde inleyerek ağlıyordu.

Boro: Kim bir an yükselirse aşağı çekiyorlardı. Boğaz'dan geçenken burada birisi boğulmuş der ve öyledir gerçekten. Yusuf bir leopar gibi sevişir. Bir Havva kızı tarafından yönetilmek istemiyorlar. Ülkede o kadar adam kalmamıştı ki kimse bir Havva kızı tarafından yönetilmek istemiyorum bile demiyordu. Alternatif yoktu. Doğunun ve batının imparatoriçelerinin gezindiği topraklarda düşünürlerle dolu olarak hipodromda üç saatini nasıl geçirdiğini anımsamıyordu. Aklında kalan tek şey Mısır'dan gelen dikilitaşın önünde saatlerce kaldığıdır. Hiyeroglifler sanki bu kentin ve orada yaşadıklarının sırrını verecek gibiydiler ona. *Kuran*'ın ona yukardan indiğine dair hiçbir şahit yok. Oysa Musa'nın şahitleri vardır. On emri aldığı zaman. Büttün peygamberler ölüp yeniden dirilecek bir Mesih'in geleceğini öngörüyorlardı. Hiçbir peygamber sizin Muhammed'inizin geleceğini bildirmemiş. Taşıdığı hiçbir işaret de yoktu. Yusuf Ahmed isminde bir peygamber göndereceğim demiş İsa ama bunu İncil'den silmişler. Üstelik o bir putperest. Kâbeye tapınıyor. O ruhsuz taş Afrodit için yapılmış eski bir puttan başka bir şey değil. Siz de haça ekmeğe şaraba tayıyorsunuz. Üstelik biz sizin peygamberinizi kabul ediyoruz. Siz niye bizimkileri etmiyorsunuz. Siz şarabı yasaklıyorsunuz ama cennette şarap irmakları olacağını söylüyor peygamberiniz. Evet ama baş ağrısı verme-yen, kişilere ailelere topluma zarar vermeyen türden bir şarap o. Tarihi boyunca rihtımlarına Hindistan'ın baharatlarının, Çin ipeklerinin, İran halılarının yiğildiğini gören bu kent şimdi eski Sovyet ordusundan kalanların hücumuna uğruyordu. Eskiden at yarışlarının oynandığı meydan da eski bir deyişle "Ayasofya Tanrı'ya, saray imparatora, at meydanı halka aittir". Kenti tekrar bir maviler ve yeşiller kavgası sarmıştı. Maviler göğün yeşiller toprağın simgesiydiler. Defne yaprakları gümüş yedi tepe-

nin üzerinde yükseldi. Nereye gidersem gideyim Bizansiyaya'yı yüreğimde bir yara gibi taşıyacağım. Sodom ve Gomore, Bizans Roması'nda yeniden yaşamıştı, onun tiyatrolarında, hipodromlarda, heykellerinde ve orospularında... şimdi de İstanbul'da yaşıyordu. Sodom ve Gomore gibi II. Roma da lanetlenmişti.

Perizad: Pax romanam sona ermişti. Artık kendimi bilmediğim yeni bir dünyanın kadim doğunun sonsuz gizleri arasında kaybolmuş bulacaktım.

Bizansiyaya: Kanlı trajediler, entrikalar ve frenlenmemiş ihtarlaslar ülkesi...

Bir mürit ve modern bir şeyhin hikâyesi. Ben kendim gibi bir adam isterim. Ben bir gümüş tenli isterim ve paranın çırkinliğinden artık bıktım.

Hemen hemen her kültürde mumlar, adaklar, çerağlar ve buhurlardan bir şey umulur. Özellikle buhurlar bütün cin ve insin rahatı için muciptir. Faydaları pek çoktur.

Şöhret afettir, rahat şöhretsizliktedir. Seni şöhretten kurtarmaları için kendini inleyen bir hasta yap. Sema vaktinde aşk mutribi kulluk bağdır, efendilik baş ağrısıdır, dedi. İlahi bir dost da rebap çalışıyor ve bu çalgıda marifetler gösteriyordu.

Müritlerden biri aceleyle içeri girdi. Rebabı durdur bakan hazretleri geliyor, dedi. Bunu duyan şeyh de hiddetle, seni duyan da Ruhulkudüs indi sanır, dedi. Niye böyle ortalığı velveleye veriyorsun, isteyen gelir, isteyen de gider, buyurdu. Bunun üzerine rebap çalan, öküz gelmiş eşek gitmiş bize ne, şimdi va kit hoştur, diye bir güfteye başladı. Bunun üzerine erenler ağlayarak yüzlerini örttüler. Ortalıkta genç güzel kızlar hizmet ediyorlardı. Şeyh onlara "Kibebe Kızları" diyordu. Aralarında opera eğitimi görmüş bir kadın mürit vardı. Bunlar ilahi konuşmalarдан sonra sık sık göğüs geçiriyor, bazıları ah ah çekiyordu. Sonra hep bir ağızdan ilahilere başlıyorlar, özellikle operacı titreşimi artırdıkça şarkları kesip, işte enerji yükseliyor yükseliyor, diye bağırsıç kendi dillerini daha da bir heyecana getiriyorlardı. İnsan bu enerji yükselmeleri kelamından sonra dehşetengiz bir şey olacağını sanıyor, en azından Cebrail-i Emin'in inceğini sanıyor fakat gözle görülür hiçbir şey olmuyordu.

Müritlerden özellikle yaşlı bir kadın iyice sinirime dokunmuştı. Çünkü bu kadın ilahi terennümlerin maskesi altında gecikmiş ve gizli kalmış bir cinsellik sergiliyordu. Tamamen yuvarlaklıklardan ve dairesel hareket ve çalımlardan oluşan bir konuşma tarzı vardı ve konuşurken ali al moru mor bir edayla her şeyi aşırı büyütüp yükseltiyor gereksiz heyecanlar gösteriyordu. Kadındaki eros fişkirması onun suçu değildi tabii ama bu üstü örtülü erotizmi mistik bir heyecanmış gibi sunması sinir bozucuydu. Kibebe Kızı Ayşin aşırı abartılmış kaba saba bir güzellik içinde oradan oraya koşuşturuyor, herkesin istedğini yapmaya çalışıyordu. Şeyhin onu Kibebe Kızı olarak yüceltmesine karşılık o tam da rolüne ısnamamış, bir tanrıça gibi davranışmakla içinden geldiği biraz tutucu ortamın uysal, itatkar kadın rolü arasında bocalayıp kalmak onda o çıplak gözle görülebilen tutukluğa, kaba sabalığı yol açmıştı.

Ayşin'in kocası Hikmet kendini sonradan tasavvufa vermiş eski bir solcu idi. Heyecanlı heyecanlı konuşmalar yapıyor, mistik deneyimlerden dem vuruyordu. Anlattığına göre radioskopik bir bakışı vardı. Baktığı anda karşısındakinin ne gibi bir rahatsızlığı olduğunu görebiliyor, iyileştirme gücü olmasa bile yine de yüze yakın bir kesinlikle hastalığı teşhis edebiliyordu. Onun bu yetilerinin bizim çevrelerde farkına varmışlar, onu birtakım testlere tabii tutmuşlardı. O bundan çok şikayetçiyoğdi. Kendi deyimiyle onu kobay olarak kullanmışlardır. Üstelik bu testlerden umut verici hiçbir sonuç da alamamışlardı çünkü laboratuar koşullarında onun doğaüstü yetenekleri ortaya çıkmıyordu. Buna karşılık batı da MIT'de sonradan lanetlenen bir profösörün bu tip araştırmalarda başarılı olduğunu biliyordu. Katılanlar irade güçleri ile topları yerinden oynatabiliyorlardı. Yusuf ile aralarında iktidar çatışması vardır. Yusuf'un kutb olduğunu söyleyen diğer müritlere karşılık onun kara büyү yaplığını söyler. Bunu söylediğinde onun getirdiği papatyɑ çiçekleri saksısı devrilir. Şeyh'e bir gün ilahi varlıklar görünmüþ. Ne isterse seçmesini bütün dileklerinin olacağını bildirmiþler. Fakat o parayı ve dünya nimetlerini elinin tersiyle bir kerede itmiştir. Müritlerine, vallahı ben bir ev olsun alamadım ve hiç para da biriktirmedim, demiştir. Bütün velilerin bu dünya ile ilgili az

bir malları vardır. Müritlerden bu konuda ona sual soran birine, şu İstanbul şehrine bak, kaç ileri gelenin, büyüğün köşkü sarayı vardır. Fakat o saraylar karşısında göklerin ihtişamı daha büyütür. İşte bizim mekanizmaların nispeti göklerin o saraylara nispeti gibidir. Yüce Mevlana hazretlerimizin buyurduğu gibi “Tanrı dileğine hesapsız rizik verir” ayeti bize aittir. Biz her surette Peygamberin (salat ve selam onun üzerine olsun) nuru-nun vârisiyiz, buyurdu. Şeyhin hediyelik eşyalar yapıp sattığı bir dükkân vardı. Biz, kendi dostlarımıza dilencilik kapılarını kapadık. Dostlarımızın ticaret, kitabet veya herhangi bir el emeği ile geçinmelerini sağladık. Peygamber efendimiz, “güçün yetikçe istemekten sakın” buyurmuşlardır.

Biliyor musun İmago, artık daha az uyumaya bakmalıyız. Daha çok yaşamaya çalışmalı...

Daha çok nasıl yaşanır İmago? Çok büyük hazlar çok büyük acılardır aslında.

Bak afrikamenekşeleri de ölüyor her gün sürekli okşanmazsa. Ama insanlar hoşlanmıyor sürekli okşanmaktan. Döşekler gibi silkip atıyor birbirini insanlar...

Biliyor musun İmago, artık içmeye başlamalıyız. Barlarda krallığı olmayan ayyaşlara rastlamalıyız. Ayyaşlardan daha çok nasıl ölüner İmago?

İmago

Küllerden bir ev yapacağım sana İmago.

Elini uzattığın her kapıda...

Yanık el izleri olacak anılarımдан...

Aynalar arasında uyumuştuk İmago...

Okyanuslarda...

Doğal ışıklara göre konuş İmago...

Yıldız kümelerini anlat bir kez daha...

Dumandan bir yüz yapacağım sana İmago...

Yaklaştığın her kadının yüzünde...

Yanık el izleri olacak anılarımdan...

Bu kadar söylüyorum işte

Yalnız bu kadar...

Gerisi kara bir yürekte

Pırlanta yansısı bir şimşek!

Bir sözcük bir isim belki
Aynalar tüneli İmago!

İmago
Doğal ışıklara göre konuş İmago...

Yıldız kümelerini anlat bir kez daha...
Git o zaman, yok ol bu yoğun siste...
Hayvanın ölmesi için insanın da ölmesi gerektiğine göre...
Sislerin altındaysa ne olduğu bilinmiyor...
Bu camdan kentte karşılaşıyoruz...
Bizansiyda
Köpekbalıkları koridorunda
İsimsiz kentler
Anoreksia Nervosa

Güneş tutulmalarına tutkun güneş tanrısı...
Uyanan okyanuslara...
Deniz belirsiz bir korku gibi uzandı yanımıma...
KORKU! KORKU! KORKU!
ŞİMDİ BAKMA!
'DON'T LOOK NOW'
İmago
Ölen anlamlar değil...
Anlam fazlalıkları...
Ölmedi onlar!
Başka bir şeye dönüştüler.
Başka bir şey...
Bu tipiye kesen kar kuşu değil...
Başka bir şey...
Pencerelerde oluşan buz gülleri değil...
Pus... Bir bellek yalımı...
Bir düş suyu... Avuçlarda beliren zaman...
Başka bir şey... Başka bir şey...
Gölde uzaklaşan biri gibi...
Bir elinde geri dönmeyecek anların korkunç yansısı...
Bir yıldız tozu gibi serpiler sonsuzluklara...

Aynalardan aynalara kaçan imgelerin sessiz yankısı...
O İmago'nun sessiz harfleri!
Bir siste yazdım ben bütün bunları, bir sınır yıkımında...
Ve geçmişten sonra tüm ölü ırmakları...
Yoğun bir pusta ilerlemeye çalışan avcılar gibi...
O unutamayış!
Ey kendilerine benzemeyenler...
Ey sınır noktaları...
Ey pus avcları...
Buğulu aynalarınıza bakın!
Bir sıra bir sıra!

Limonlu kek: 3 adet yumurta + bir buçuk bardak toz şeker + bir bardak yoğurt + yarı bardak süt + bir limon + un + bir tatlı kaşığı karbonat + bir paket kabartma tozu + 125 gr. yağı (margarin) + 3 adet yumurta ile bir buçuk bardak şekeri iyice karıştır. Sonra bir bardak yoğurt. Yarım bardak süt. Yarım margarin ekle karıştır. Mikserde olabilir. Bir limonun kabuğuunu rendele onu da ekle. Kabartma tozu olmasa da olur. Bir tatlı kaşığı karbonat yarı limon suyu sık ekle karıştır. Sonra katıca bir kıvama gelinceye kadar un ekle karıştır. Bıçak sokup çıkart. Bulaşmayacak. Cam kaba veya fırın tepsisine koyabilirsın.

Rus Ruleti
Seninle birbirimizin son şansı gibi tanışık...
Kötülük, yıkım, sarmıştı her yanımızı...
Bu yüzden muskalar takındık...
KÖTÜLÜK gelmedi daha bizi görmeye...

Dinle toprak kaymalarını sevinin mağrur kuğusu geçerken... Yaban bir yas giysisinden başka bir şey değil sevgi... Sonunda kötülük bize de yansdı... Fırtına yaklaştı... BELLEĞİMİZİN TESELLİ EDİLMEZ BİR KARA DELİĞİ İLE AYRILDIK... İstanbul'dan çok uzaklarda kuzeyde, hiçbir yerdeyim. Sisin içinde kayboluyorum. Ve kafamın içinde onun bana söylediği tüm o kötücül sözler. O benim Preveze deniz savaşımı. Onu düşününce aklıma İspanyol ressamı Zorbaran geliyor. Bir tür İspanyol Caravaggio'su. Renkleri gri kahve, siyah. Manastır ha-

yatı renkleri. Keşişlerin elbise dokuları onu ilgilendiriyor. Sana olduğum kadar iyi Bartolomeo bana yalnız yaşamak istedığını söylediğim zaman o kadar hasta ve yabancılasmış hissettim ki kendimi onun yerine milyonlarca başka tür insan gördüm. Kapıyı açan bir aşçı, yanında yatan bir madenci ve bunun gibi, ultra-şizofreni... Zamanı bir cam kutuda saklayabilseydik her günden 12 dakika koymak isterdim oraya. İnsanın gerçek tek dostu sanatçıdır. Bana gel. Beni sev. Benden özür dile. Başka olmayacak büyük geniş yapraklar. Sallanıp duruyor başının üzerinde.

Doğduğum Kent

Doğduğum kent, nasıl bulacağım onu?
Bizansiy'a'nın zehrini takip ederek
Eve dönüyorum
Peki, nerede o?
Marihuana bitkisinin önünde kımıltısız duran o...
Birlikte yaşadığım adam beni nasıl kabul edecek?
Benden önce zehir gidiyor
Ölümcul bir duman benim sana dönüşümü anons ediyor...
Birbirlerini sevdikleri için
Delirdiler
Çok ötelere gidebileceklerini
Düşünmekte hata ettiler
Çünkü sevgileri
Tanrı kadar sonsuzdu...
Doğduğum kente iner inmez
BARTOLEMEO
Bir kupa valesi karşıladı beni
Sokakta yürürken
Adımlarımı duyarken
Başkalarının çünkü kendimin
Gömmek zorunda kaldığı
Yok yok yok
Sus sus sus
Anlatma ona
Onun seni ne kadar büyülediğini

Sokakta yürüken
Adımlarımı duyarken
Barto'nun bordo kadife pantolonu
Çok hoşuma gitti

OYSA MİSTİK ÇAR NE KADAR BÜYÜLEMİŞTİ BENİ

- Çantada ne var?
- Bir bebek. Kimin sigarası var, lütfen?
- Sen, senin var bir paket sigaran.
- Ya senin, senin elinde ne var?
- Hiçbir şey yok.
- Ben konuşuyorum.
- Sen konuşuyorsun.
- O konuşuyor.
- Biz konuşuyoruz.
- Siz konuşuyorsunuz.
- Onlar konuşuyorlar.
- Ya senin, senin elinde ne var?
- Elimde bir sinek valesi ve bir kupa valesi var.
- Elimizde ne kaldı şimdi?
- Hiçbir şey...

İsim: Jülyet

İsim: Leyla

İsim: Romeo

İsim: Mecnun

Mistik Çar, bir zamanlar kimdin hatırlıyor musun?

Gölge yelde kırılıyor bazen. Başakların yelde eğilmesi. Hava'da yaklaşan balonlar. Huufff. Gaz verip gidiyorlar. Toprağın kıvrılması. Yelin, göğün, havanın ve zamanın öyküsü. Bir kurduñ bir dağın başında kırılışı gibi. Mısır tarlalarının, başakların arasında yüreme. Felemenk gökleri altında yüreme. Bunuel'in bir filminde olduğu gibi: Birkaç adam ve kadın boş asfalt bir yolda parlak bir güneşin altında hızlı hızlı yürürlер. Şimdi tam olarak anımsayamadığım tuhaf bir etki bırakır bu. Bugün de Barto ile Felemenk yollarında yürüken buna benzer bir şey oldu. Hayatın içinde de onunla öyle yan yana yürüyordum sanki.

Yok oluş noktasında kaybolmuş gibi geniş bir perspektifin içinde dingin yürümek. Mısır tarlaları, başakları yanımızdan geçiyordu. Dönüşte havada asılı bir kuş bizi bir süre izledi. Havada hiç uçmadan duran bir kuş. Kanat çırpıyordu yalnızca. Sonra bir kulaç aşağı süzülüyör tekrar olduğu yerde kanat çıparak asılı kalyordu. Birden irkildim. İşte İstanbul'da yaşadığım tuhaf şeyler beni dingin Felemenk gökleri altında kovalamaya devam ediyordu. O planör gibi seyreden kuşun uçuş biçimindeki tuhaftılık yürütürken hissettiğim Bunuel'imsi tuhaftılığa benziyordu. Bir an yürümek, bir an durmak gibi. Dünyada katedilen mistik bir yol gibi sonunda insanın elinde hiçbir şeyin kalması. "İnsan gizi çözdüğü zaman her şey değişecekmiş gibi sanır ama yaşam olağanca sıradanlığıyla sürer." Zenginleştirici bir yokluk. Devinim ve devinimsizlik bir arada. Her şeyin hem çok olağan hem çok olağanlığı olması ürpertici bir duyu. Bi-zansiyya gibi.

Belçika

Bahçede çimlerin üstüne bir örtü yayıp oturduk. Hiçbir şey kımıldamıyor. Havada çan sesleri. Dün gece barbekü vardı. Bahçede ateş yakıldı, etler pişirildi. Dokuz on kişi vardı. Yuvarlak yapıp oturduk. Hiçbir kötü vibrasyon yoktu. Yumuşak insanların arasındayım, dedim ve kendimi bıraktım. Bu çok ender olur bana, hele kalabalık arasında. Jupiter'de olan bitenden konuşduk. Bir falcı dünyada istikrarın kaybolduğunu söylemiş. Televizyonda kuyruklu yıldızın düşen parçacıklarının bir taş yağmuruna benzediğini gördüm.

Taş yağacak: Doğu bir alamettir bu. Katrin'in getirdiği keki tıka basa yedim. Meğer marihuanalı kekmiş. Daha sonra bütün gece 'stoned' oldum. Herşey daha bir elle tutulur oldu. Çiçeklerin dans ettiğini gördüm. Annem babamı anne-baba olarak değil gerçek kişiler gibi algıladım. Kediler de sanki kişilikleriyle daha bir vardılar. Bir an çıldıracağım zannettim okekten alınca. Tadına rağmen bir daha yememeye karar verdim.

Ertesi sabah kalktığında Bartolomeo çimlerin üzerinde yatıyordu. Çok sıcaktı. Barto'nun ev sahibi, Baron del Faille, Orta çağ sıcakları bunlar, diyormuş. Baron'un Brugge'deki evine gitliğimizde çok müthiş bir şato ve bahçeyle karşılaştık, modern hiçbir şey yoktu evde. Ocak, pikap dahi. Mutfağında bir hizmetçi ve bir kuzinesi vardı. Üstünde altı yedi cins yemek pişen. Baron beni çok iyi karşıladı. Ve büyük bahçesinde bir Türk kahvesi açalım, dedi. Ben de, tabii, dedim. Modernizm karşıtı bu baronu asla unutamam. *Kuran*, Sartre gibi entelektüel bir kitap

değil, basit bir kitap ama İbn Arabî, Garaudy gibi entelektüelere de hitap ediyor. Hâlâ *Kuran*'ın tam anlaşıldığı söylenemez. Dante, hem Gazali'den hem Arabî'den kopya çekiyor. Hem de peygamberi cehenneme koyuyor, bağışlanması zor ama bilmiyor. Müslüman olmak ayrı, Arap gücüne karşı olmak ayrı. Din Araplara ait değil. Çin'de milyonlarca Müslüman var. Araplar kimse güvenmez. Batı Türkiye'ye güveniyor. İnsan hakları bir yana Türkler aslında demokrat, Afganistan değil yani. Özal alışveriş ve Amerikanizasyona yol açtı. Ama kötü yanları olsa bile liberasyon böyle bir şeydir, vahşi bir şeydir. Çiller'e alternatif elbette var. İslam, sakal türban hikâyesi değil. Konuları anlamamışsan eğilip kalkman fayda etmez. Arif sarhoşlardan ol daha iyi. İslamda türbandan başka şeyler de var, çok daha ince şeyler. Batı Türkiye'yi hiç bırakmayacak çünkü İsrail ve Türkiye uzun zamandır doğuya karşı batıyı koruyan hedef olarak belirlendi. Ama Amerika bırakabilir çünkü onlar şımarık çocuklar. Atatürk için her şey denebilir ama Türkiye'yi savunacak ondan başka kimse olmadığı unutulmamalı, hem de Türkiye'yi gerçekten modern yapan o. Osmanlı zamanının Avrupası. Hitler, Napolyon yanında karikatür gibiler, simdiyse Türkiye üçüncü dünyyanın uzağında duran bir ülke. Tam bir attan düşmüş eşege binmiş. Büyük aşağılık duygusu, basur gibi bir şey. Bu yüzden Türkler asla bölünmeyecek, Kürtlere toprak vermeye kabul etmeyecek ama bir şekilde negasyona girmeli. Kafkas ülkeleri zengin, onlarla sınırları açmalı, Karadeniz ekonomik birliğine gitmeli. Ruslar asla işgal etmeyecek. Türkler her şeye rağmen demokrat, yardımsever, sempatik insanlar. Bosna aslındamafya savaşı.

Noel 1996 Huise. Bosna'da ateşkes. Çeçenler ayağa kalktı. Uçak Cezayir'e kaçırıldı. Bahçede kırağı var. Her şeye rağmen, kar yağmamasına rağmen beyaz bir Noel! Çimlerin ve çamların üstü tamamen beyaz. Soğuğa rağmen iki gül açtı gonca şeklinde.

Sara'yı bekliyorum. Cecile'de küçük parti var. Mme Clays klinikte. En çok sağlık diledim. Radyoda şarki: Madonna, "You shared your secret with me", kediler iyi, rahat. Mishy 2000 yılını görecek bu gidişle. Radyoda Guns and Roses çok çalışıyor: "Pleased to meet you".

Chazal: Aziz Pavlus'u atıp Petrus'un kilisesine eğilmeli. Evrensellik olan Yahudi geleneğine geri dönmeli. Yeni Ahit de kitap haline gelmeli. İnsan ya tamamen rastgele biçimde bu gezeğende mantar gibi bitti ya da eskilerin inandıkları gibi, "her şeyin ölçüsü". O zaman şairin anlamı ortaya çıkıyor; her şeyin ölçüsü olan insana, diğer tüm formların anahtarı olan insana, insan formuna giriyoruz. Şairin bir görevi var: İnsanla evreni yeni bir metaforla barıştırmak ki, bu sonunda Tanrı'yı yaratıyla bağlayan metaforu verecek ama şurası gerçek ki İsa'nın ölümünden sonra bize bir mesaj geçirildi ki orada Patmos da Jean Apokalips'in vizyonlarına şahit olarak bize İsa'nın vasiyetini bildiriyor. Ki bu her şeyi özetleyen üçüncü vasiyettir. Eski ve yeni vasiyeti birleştirir. VAHYİ taçlandırarak bitirir, diyebiliriz ki bütün işler İsa'nın vasiyetinde açıklığa kavuşur. Alegoriler ortaya çıkar. Ve böylece Apokalips Defteri açık bir kitap haline dönüşür. Aynı zamanda diyebiliriz ki kilise gelir ve bütün tapınakların ve kâtiplerin üzerine çıkarak Hristiyan apokaliptiğinde engelsiz dogmasız kilise haline dönüşür. Bu Vahiy bizim kapımızdadır artık. Ve zamanlarının sonunun deklare edildiği biçimde, İsa tarafından büyük değişiklikleri içerir. Zeytinlik Dağı'nın tepesinde. Aktüel dünya kısmen bir vahiy ile kurtulamaz ve dönüştürülemez. Hiçbir yeniden değiştirme, problemlerinizin dibinde hiçbir şey değiştiremez. Her şeyi yeniden yapmalıyız. Eski dünyayı yeniden yıkmak yenisini yeniden inşa edebilmek için bize lazım olan şey vahyin dikişsiz elbisesidir.

İncil, *İncil* değildir, başka bir şeydir *İncil*. Kozmosun ölçüle冒着 büyük bir hümanizmadan başka bir şeydir. Ve bu anlamda şiirle birleşir. Apokalips şiirsel bir kitabın kendisidir.

Büyük aktüel olay şudur ki, şiir geçmiştir. Şair artık kendinin dışında metaforlar yaratan bir adam değildir. Egosunun şarkısını söylemez. Şair ve şiir başka anlam kazandılar. İnsanı ve evreni birbirine bağlayan metaforu bulmak savında. Başka bir Tanrı kavramı belirlenir o halde ve bu yeni Tanrı en yüksek metaforu mucizeye bağlar. İbrahim'in Tanrısına. Ve böylece şiir ve *İncil* bir bütünü işaretleyerek yeni sözün açılmasını sağlar. Üçlüülk işte bu çıplak ortaya konması gereken büyük metafordur.

Hıristiyan akidesine göre hem ilahi hem de insani tabiatların, Hz. İsa'da birleşmesi, mücessem şekil dogması, bugün insanın evrenlarındaki büyük sorularına karşılık vermiyor. Her şeyden önce bu sembolizmi aşmaya çalışan şair duruyor. Eğer Rimbaud kavgayı terk ettiyse bu sembolün ötesinde bir yol bulamadığındandır. Baudelaire, Nietzsche, Poe, Lautreamont, Novalis, Boehme gibi adamlar iyilik ve kötüluğun aşıldığı kozmosa açılan yolları araştırdılar. Şair uyum arayan birisidir. Ama daha yolu bulamamış birisidir. Şair daha flu bir ufukta sisli bir fardan başka bir şey değildir. İşte İsa'nın mesajını bu şekilde yeniden görmeliyiz. Çünkü onun yolunu bulduğuna dair her şey vardır. 2000 yıldan beri kilise batiya kaçtı, Romanize oldu, hiçbir ezoterik tarafı kalmadı. Kopernik ve Darwin'den sonra uyanış kalmadı. Luther yeni bir şey getirmede. Her şey kelime-ler üzerinde dönen aile içi kavgalara dönüştü. Bugün düzenlemek düzen getirmek değil toptan yadsımak gerekiyor.

Bir teze göre İsa 33 yaşında Marsilya'ya geliyor. Marie Magdelena hamile, çocuk David Evinden, o halde kutsal kap, Saint Graal, Marie Magdelena'nın kutsal kanıdır. Haça gerilen de bir başkasıdır. Godfried von Bouillon, Frank kralları ve tembel krallar bu soydan. Fransa'da güçlü Yahudiler ölüm korkusuyla Vatikan'a şantaj yapamıyorlar. Clovis nedensiz Hıristiyan oldu. Clovis Roma'dan çok şey elde ediyor. Diyorlar ki "O şantaj yaptı", devlet işine bakmayan tembel krallar haçlı oluyor. Sion manastırı ilk mason locası onun üyeleri Godfried von Bouillon soyundan. Bu Sion manastırının yayinevi var. İsa'dan türe-yenin çocuklar bu organın network'ü içinde birbirlerini tanıyor-lar, susuyorlar ama yayın yapıyorlar. Templierler de işin içinde. Muska Sion manastırının başkasının altın arılarla kaplı beyaz mantosunu sembolize ediyor. Frank krallarının mezarında arı formları bulunuyor.

Corbeille, benim muska arı peteği-ge benzeyen, diyor.

Bize esrarengiz bir çay yapsana, diyor. İçeri gidip defne tar-çın zencefilli çay yapıyorum. Eski turuncu çay fincanlarından getiriyorum. Üstünde zambak çiçekleri olduğunu keşfedin-iz. Denizden çıkan ilk balık, yenik balık, deformé baliktır. Ağac-tan inen ilk primata. O halde fakirlere yardım etmeye lim çün-

kü onların genetiğinde yanlış olan genler var düşüncesi yanlış. Amonita Muscaria, turuncu mantarlar, Sümerlilerin eski bereket ritüellerinde bu mantar ritüelleri var. *İncil* bunları gizlice almış, değiştirmiş. Birçok biyoloji ve matematikçi de mantarlarla ilgileneiyor. Üreme biçimleri açısından falan mükemmel örnek diyorlar. Bakhalar, kadınlar zamanının bu tuhaf gölgeleri arasından altın yüreklerini gösteriyorlar. Tüm dinsel ışıklar doğudan geliyor. Tüm dinlerin başlığı batıda yerleşen Hıristiyanlığın bile. Doğu vahyin ülkesidir, Batı kültür ülkesi. Doğuda Tanrı insana direkt olarak konuşuyor. Batıda ise çok aracı var.

Wittgenstein'dan felsefi deyişler:

1. İdeal bir dil olmalıydı, bizimki değil!
2. Beklediğimin bu olduğunu nereden biliyorum?
- Bugün beyaz dediğim rengin burada dün gördüğüm aynı renk olduğunu nasıl biliyorum? Taniyarak.
3. Geçmiş göremiyorum, yalnızca geçmişin bir imajını görüyorum. Bunun bir geçmiş imajı olacağını nereden biliyordum peki?
4. Gündelik hayatı hiçbir zaman fenomenin elimizden kaçtığı hissine kapılmayız. Olayların akıp gittiğini fiziki bir biçimde göremeyiz ama olayların üstüne düşünmeye, felsefe yapmaya başladığımız an bu hisse kapılırız. Bu bize gösteriyor ki dili yanlış bir biçimde kullanıyoruz. Şeylerin seviyesinde bir dil olmak.
5. Yeni bir dünya yok, yeni bir dil olmadan.
6. O evi ancak karmaşık bir biçimde anımsayabiliyorum. Her şey flu gözükyordu.
7. İllüzyon optik.
8. Dil dünyanın özüne ait meseleleri ifade edemiyor. Ancak şimdiki zamanın bir gerçekliği var. Bu durum da bize ancak solipsizm kadar az bir şey söylüyor. Çünkü dünyanın özü kendini dilde ifade edemiyor. Felsefe bir şey diyebilseydi dünyanın özünü tasvir edecekti.
9. Görsel imajım sürekli değişim halinde.
10. Dilimizin yanlış kullanılma biçimlerinden biri 'Ben'in kullanılma biçimidir. Özellikle de yaşamakta olan bir deney anlatılırken. Bu yaşamakta olan hal zamirsiz ifade edilebilseydi ne olurdu? Örneğin 'kalbim acıyor' yerine 'kalp acıyor' denseydi ne olurdu; açıktır ki dil merkez olarak kendine herhangi birini alabilir. (Divan şiiri saray metaforu) Ayrıcalıklı bir pozis-

yon yok. Başımı çevirdiğim anda masa hâlâ orada duruyor mu? Eğer kimse onu oradan almadiysa evet. Bu sorular saçmaya kadar götürür bizi.

11. İspatlayamadığımız bir şeye inanmak olası değil. Birisinin üzgün olduğuna inanabilirim. Ama üzgün olduğuma inanamam. Birisinin üzgün olduğu kanısındaysam onun hareketlerini hüzün aracılığıyla, hüzün medyumundan görüyorum demektir. 'Başım şöyle söyle yana eğiliyor. Galiba üzgünüüm' diyebilir miyiz?

12. Güzel bir gün dünya yok olacak.
13. Tasvirle ancak sonsuzu tanıyoruz. Sonsuz, sonsuz zamanı mı sonsuz mekânı mı gereksiniyor?

14. Simdiden zaman bütün gelecek ihtimalini kapsıyor.
15. İnsan hareketlerinin uzamı zaman kadar sonsuzdur.
16. Her şey flu gözüküyordu.
17. Yeni kavramlara ihtiyaç vardı.

18. Bir ağacın görünümü. Görsel uzamın doğru bir kopyası verilebilir mi? Olayın fluluğu desenin belirsizliğine bağlanamaz. Görsel uzam Öklid geometrisine uygun değilse... İşte soru: Fenomenin fluluğu desenin belirsizliğine çevrilebilir mi? Hayır. Anıların solukluğu renklerin solukluğundan tamamen ayrı bir şemdir. Sinemada bir anı ya da bir düş gösterilmek istenirse imajlara mavimsi bir nüans katılır. Ama anıların mavimsi nüansi yoktur.

19. Turuncu kırmızı ve sarının karışımıdır. Turuncu saçlı Cebrail.

20. Bir lekenin rengi morla kırmızı arasında konumlanıyor demek.

21. Turuncu ve mor aynı derecede kırmızı ihtiva ediyor demek.

22. Bir hipotezin olasılık hesabı neye dayanır? Yarın güneşin yeniden doğacağına inanıyorum. Çünkü bunun karşıtı çok az bir ihtimal içeriyor.

23. Bu şey herhalde olacak dersem bu olunca ne doğrulanır ne de olmayınca çürüttülmüş olur. Ancak geçmişten gelen tecrübelerle anlam kazanır. Zar atılınca her yüz, altında bir çıkışma ihtimali kazanır.

24. Zar atışı. –Mallarmé

— Bellek denen kara şişe.

Hegel'in fenomenolojisini ya da Proust'un *Kayıp Zamanın Izinde'sini* tasvir için gerekli model spiral. Proust'unki bazen dairesel olarak da betimlenir.

Van Humboldt: (dil...) İnsanların etrafında büyülü bir daire çiziyordu. Zaman bir daireden başka bir daireye atlamakla geçiyordu. Kendini anlamak için başkası tarafından anlaşılmak gerekiyordu. Başkası tarafından anlaşılmak içinse kendini anlamak gerekiyordu. Kendimi anlayamadığım için onu anlayamadığım gibi o kendisini anlamadığı için de onu anlayamıyorum.

— O'nun meta iletişiminin semptomatik okumasını yapmak gerekiyordu.

— Patolojik bir iletişimin sürdüğü ailelerde çifte baskı altında ezilen şizofrenik birey hiçbir iletişim kurmamayı seçiyor ama sessizlik de bir iletişim yolu olduğuna göre meta-iletişim dışında bir yol kalmıyordu. Hiçbir iletişim kurmama yolu deliliğe açılıyorsa meta-iletişim yoluysa iyileşmeye açlıyordu.

Kendini tanı.

— Ben ve Öteki şizofrenik bir sistemdeki sonsuz dalganmaların iki terimi oluyordu.

Odetta. Ölmek istiyorum. Bari kediye yiyecek vereyim. Benimle konuş Odetta. Mırla. Bana hayatın devam ettiğini hatırlat. Artık hiç ama hiçbir şey yapmak istemiyorum. Susmak, ölesiye susmak. Küçükken “Taş kalplisin sen” demişti halam. Beni hep suçladılar. Ben mi taş kalpliydim yoksa onlardan korunmak için mi taşa çevrildiğimi? Küçükken ne vardi? Annem yatağımın altına muz koyardı. Üç şey hatırlıyorum. Sadece üç şey. Bahçede menekşelerle gülen surat/aglayan surat oynayışım; havuzdaki ölü balıklara ağlayışım sonra hiç anlamadığım bir şey. Bunu eylesque bir plan: Elimi demir parmaklıklara değdiriyorum. Elimi ters çevirip avuç içime bakıyorum. Aydin'daydım o zaman. Neden geldim İstanbul'a. Benimle konuş Odetta. Mırla. Benimle hayatın devam ettiğini hatırla. Anımsadığım üç şey yani çiçekler, hayvanlar ve insanlar ve onların korkunç öyküleri yani Destina'nın geri planını otuz beş yıl sonra anlıyorsam eğer şu an oluşmakta olan binlerce şeyi anlamaya hiç çalışmamalı. Onunla psikodrama yaptık bugün ve ben her şeyi anlar gibi oldum bir an ve anlamadım bunca yıl niye anlamadığımı. O yüzden yeme ni kararlar verdim. Artık sevmeyeceğim. Bütün kabahat benim. Suçum zeki bir kadın olmaktı. Herkes bana çok kızdı. Zeki olmak umurumda da değildi üstelik. En az annem kadar güzel olmak istiyordum. Babam kadar dürüst. Ama onları da suçladılar. Üst katımda, ağır çiplak ayaklarıyla... Neden İstanbul'a geldim. Menekşelerimle, ölü balıklarımla, pas lekelerimle. Altında ödevlerimi yaptığım erik ağacımıla bayağı da iyiydim. Artık sevmeyeceğim. Bütün kabahat benim. Sadece kestane şekeri yiyeceğim ve kedime “Mırla Odetta mırla, bana dışında inanılacak bir şey olmadığını hatırlat” diyeceğim. Hayatımı külliyat değil, kül yapıp dualarla okyanusa fırlatmak istiyorum. Belki de bir yunusun karnına girip oradan hiç çıkmamak. Annem eskiden

yunustu benim, güzel, yumuşak, şakacı. Telepatik bağlantılarıyla güçlü ve uzak. Bana gelince yiyebildiğim iki balık türü vardır benim: tekir ve kalkan. İlk benim, yanık derisiyle ikincisi kalkanım. İkisini de yediğime göre yunusun karnına sığınmak zorundayım. Yunusun karnına girdim. Yunus kalbime girdi. Yanında geniş yapraklı bir bitki yetişti. İşte o artık yemek istemediğim bir kalkan cinsi. Yani kendime zulmettiğim, her zaman yeniden keşfettiğim ilahi akıl simgesi. Bana gel yunus beni götür uzaklara. Benim utanılacak küllerimi yut parçala. Belki mavi bir şarkısı söylem sana eski siren günlerinde olduğu gibi mavi kuyruğumla. Rusya'da dini bilgileri olmadığı için tarikatlar artıyor. Kendini Mesih sanan biri var. Tarikat üyeleri bir süre sonra kişiliklerini yitiriyorlar. Tao kavramının ardından Hsü-an metafor gibi karanlıktı. Bu gecenin karardığı ya da beyazın karşısındaki siyah gibi karanlık değildi. Ama aklın doğum öncesine dönmeye çalıştığı zaman karşılaşışı bir karanlıktı.

Üç dakikalık kısa film. Adı "10 phases".

New York Central Park'ta uzanan, piknik yapan bir adam. Yanında saat ve zamana ilişkin bir kitap. Onun üstünden kamera gökyüzüne çıkarıyor. Yıldızlar, espace, başka bir galaksi, tekrar dünyayı görüş, onbinlerce mil uzağa gidiş, dünya, Amerika, New York haritası, Central Park, adam, adamın elinde focus, elinin derisinin altına doğru mikrometrelerde gidiş, tekrar uzaya benzeyen şekiller, mikrokozmos, vertigo, baş dönmeleri şeklinde bir aşağı bir yukarı gidiş gelişler. İstanbul'un kurmacasının içine girmek gerekiyordu. Bir kurmaca gibi İstanbul'un içine girmek, üç boyutlu bir rüya. Burada tüm uğraşlar, aktiviteler dünyanın sonunu, gizli tonalitesini taşıyor gibiydi. Monomanyak İstanbullular, doğruluk temizlik monomanyağı çeşitli tarikatlar, sokaklara saliverilmiş dilenciler, deliler, kaçık ve kaçıklar, dünyanın sonunun Apokalipsin son mührünün açılışı gibiydi.

İşte burada her şeyi yeniden yapıyorum:

Apocalipse. Eskiden kiliseler bölünürken bugün aşırı birleşmeye gidiyorlar çünkü izole olmaktan korkuyorlar. Bu şundan dolayı; eskiden düşman inancsızlıkken şimdi kayıtsızlık, ilgisizlik olusu. Yiğinların dine ilgisizliği.

Apocalipse kitabını açarsak son zamanların ve gelecek yeni zamanların kitabı şu öngörüyü görürüz ki insanların kayıtsızlığı rahiplerin elinde gerçekleşecek. Büyük gösterimden önce bütün şeylerin yeniden yapılmasına yol açacak.

Eğer tüm evrende başka hayatlar varsa niçin bizim küçük dünyamızda incarne oldu. Kozmosun diğer üyeleri kurtuluştan yoksun mu kalacak? Başka dünyalarda da Tanrının köruyucu gözü altında uyuyan, yürüyen, sevişen canlılar var mı? Şimdi 2000 yıllık bir durum tersine çevrilmek isteniyor. Kör inançlar yerine berrak akla dayanan bir inanç.

Vatikan Concile'nde dogmalar dokunulmadan duruyor. Yalnızca Meryem'inki değişip geliyor günümüze. Asomptionda taçlanıyor. Meryem'in dogması trinite dogmasından ayrılmaz. Her şey Ortodoks olmayan bir adamın elinin tersiyle bin yıllık dogmaları altüst etmesini bekliyor. Ama tuhaf şey, bugün günümüzde söz din adamlarından, imamlardan çok laiklere düşüyor. Dindişi düşünceler bilinçaltı yollarla camile-re bile girmiş durumda. Kehanet inananlar için bir işaret evet çünkü ortada bir masterplanın olduğunu ortaya koyuyor. Ama kehanet 50/50'dir. Yarısı safsatadır. Gaybin anahtarı yukarıdadır. Andre Malraux bakın ne demiş: "Gelecek yüzyıl o kadar felaketlere sahne olacak ki Tanrıları reintegre etmek gerekecek." Hz. Musa çölde Tanrı'nın sesinin nereden geldiğini anlasaydı bütün Misirliler gibi oraya tapınak inşa edecekti ama

anlayamadı. Çünkü Tanrı o kadar dışımızda. (Doğuuda çok yakın oysa.) Yoksa her şey saçmalık olsa bir masterplan olmasa akıl nereden geliyor. Kehanet çileli belalı bir yoldur. "Evren sonsuzdur" dediği için Giordino Bruno yakıldı. Bizde abdal-lara malum olur denir. Tanrı için biz annesine kirdan çiçek toplayan çocuklar gibiyiz. Belki anlamsız çiçekler de olacaktır orda ama yine de anne alır demeti vazoya koyar. Evet bir sürü Yahudi saçlığı da denilebilir. Ama gelin görün ki Big Bang teorisi nasıl da Başlangıç'a uygun düşüyor. Evet, bütün şairler yıldırım hızıyla hakikate iner. Evi boydan boyaya çevreleyen çam ağaçlarının önünde yükselen pembe gül ağaçıkları insanın aklına BELLEVUE türünden art nouveau isimler getiriyor. Kuzeyin en sıcak günlerinden biri... Bütün gün evin arka cephesinden yel değirmeninin önünden bisikletliler geçiyor. Bazıları kollarıyla havada jimnastik yaparak gidiyorlar. Evde çatı katına çıktım. Bir yiğin üçgenden oluşan ilginç bir yapısı var. Tam altında yere uzanıp baktım. Zamanın da bir konstrüksiyonu var. Sürekli France Culture dinliyorum. Artaud da radyo dinlemeyi çok severmiş. Aşağı indiğimde tuhaf bir şey gördüm. Masanın tam üstünde boşluğun ortasına bir bebek örümcek, küçük bir ev yapmıştı. Bu tuhaf bir şeydi. Görünmez dokularla kurulan bir yapı zamanın tam ortasına. Bahçede de mikroskopik turuncu örümcekler kolonisi var. Bunlar çok şeker şeyler. Unutmabeni diye adlandırılan küçük mavi ev çiçeklerinin hemen yanında bir delikten çıkış yapıyorlar. Pencere çerçevelerinin petrol yeşili dokusu üzerinde görünür görünmez bir yaşam sürdürüler. Ne yaptıkları belirsiz. Çok fazla ilgilendirmemek lazım. Kendi hallerine bırakılmayı bekledikleri anlaşılıyor.

Anti Kamera. Yağmura bakan bir puhutaş. Penceremden içeri girmek istiyor. Bana doğru değil. Cama doğru. Göğümde o günden beri bir broş taşıyorum. Katledildiğim günlerin hatırlası olarak. Ama bunun bana iyi geldiğini kimse inkâr edemez. Dün Hint restoranında tuhaf bir çay içtik. Gerektiğinden oldukça büyük porselen bir çaydanlıktı defne yaprakları ve adını size söylemekten çekindiğim bir bitki dalı yüzüyordu. Çekinmek mi, istememek mi, hiç fark etmez. Söylesem de söy-

lemesem de yargılanacak olduktan sonra. Misafirperverliğimin katletildiği günlerin aziz bir hatırlası olarak. Bütün gün kediler yalanıp durdu. Çoğu kişi kar yağlığında ne yapacağını bilmemez. Böyle günlerde bilinçte anti kamera açılır. Kari önemsemeyi formuş gibi görünen puhu-taşlarla pencereleri zorlar. Kristal likör kadehleri... Onları doldurarak mor sıvıları bekler. Son akşam yemeğini terk eden kül gözlü kadınlar asma yaprağında istavrit kızartırken ekim gecelerini unutur. Şimdi isimlerini bile anımsayamadıkları birkaç beceriksiz kavalye. Anımsamıyor, anımsamıyor işte. Asma yaprağında istavrit kızartmayı yeğliyor. Külbasti gibi bir şey puhu-taş. 2000 yılının genç kızları gelecek size, yayınlamadığınız çarpık kolaj düşüncelerinize ve kılaklı taş gömleklerinize... Bir kez daha yineliyorum işte. Külbasti gibi bir şey. Puhu-taş!

"Bir Türk ve lanetli insan." Schweigger'e göre Osmanlı'nın Avrupa'ya doğru genişleme isteğinin altında bahtsız kocasını yabancılara süren kavgacı ev kadınları yatıyordu.

"Bugün hüküm daima galiplerindir. Bugün galip olan Avrupa. Devam da edecek. Biz yeniğiz. Zelil ve mahkûmuz. Mutlak bir savaş içindeyiz. Bu savaşta Avrupa muzaffer. Biz kendi davamızı unutmadan Avrupalılaşmalıyız. Bütün saffeti, iffeti ile kendimizi muhafaza etmek mümkün değil. Dilişimiz yok oldu. En iyi yazarların elinde bile dilimizde musiki yok. Bizim kavgamız bir yerde Don Kişot'un kavgası bile değil. Biz hiçbir zaman Avrupa'nın çağdaşı bile olamadık. İslamın yükseliş asırlarında Avrupa Ortaçağı'ı yaşıyordu. Avrupa'nın yükseliş devrinde ise İslam Ortaçağı'ı yaşamaktadır. Bu itibarla iki medeniyetin birbirini bütün olarak değerlendirmesinin imkânı yoktur. Ya aşırı bir hayranlık ya da aşırı bir küçümseyiş..."

Oysa Avrupa lütuflarını çok pahaliya ödetti. İstediğimizi değil kendi istediğimi verdi. Ve tabii kolay olanı aldık: Danış, sefahat, pokeri... Esası almak güç bir şey. Onu almadık. Bir kere Avrupa sanayileşmemize izin vermez, vermedi de..." (Cemil Meriç)

Kendim: Hiçbir yere koyamadım.

İbranice şiddet ve sessizlik kelimeleri aynı kökten geliyor. Belki de bu yüzden şiddetin en korkunç biçimini sessizliğin şiddetini olmalıdır. Gece ve sis adı verilen Bizansiyalıların sessiz şiddetti... Buna karşı tek çözüm varoluşcuların umut etmeden savaşmasıdır.

Kayıp Şehir İstanbul

Kayıp şehir İstanbul, Yahya Kemal'in kayıp şehri... Zamanın içinde kaybolan bir Ahmet Hamdi Tanpınar bulmacası: Nişantaşı'ndayken Eyüp'ü özlüyorsun Eyüp'teyken Üsküdar'ı. Tıpkı bir bulmaca gibi bütünüyle çizilemeyen şehir. Bütün İstanbul ressamları yıllarca aynı kenti, büyülendikleri semti çizmişler. Bütünü çizebilen olmamış. Bütünü kaçıyor, yok oluyor çünkü. Güvercinleriyle zamanın içine gömülüen şehir. Şehrin bütün saatleri kayıp bir şehri imliyor. Şehrin bütün programlarında melankolik bir yas: dejenera bir kentin yeniden fethi. Şehrin sağ ve sol, eski ve yeni kesimlerinde aynı melankolik yas: Kayıp bir kentin yeniden fethi. Aynı şekilde dejenera ve kayıp bireylerin yeniden fethi; büyütlenme arzusu... "Türkiye sizinle gurur duyuyor!" İsa'lar, Mesih'ler, Mehdi'ler, sahte peygamberler, kadın peygamberler, Mevlana'nın reenkarnasyonları, görevliler, kurtarıcılar... Tüm bir kent... Kendi kayıp görkemine ağlıyor... İstanbul'da gizli bir şiddet bireyleri en aza, en aşağıya indiridiği için mi bu büyütlenme arzusu çıkıyor, yoksa şehrin kayıp görkemi mi bireylerinin alter egosu haline geliyor? Robbe-Grillet'nin *l'immortelle* filmindeki gibi. Yitik bir kadın, bir Leyla mı bu kent yoksa Orson Welles'in filmindeki gibi kara trenlerin ve sigara dumanlarının buharında oluşan bir polisiye dram mı? Hayır bunların hiçbirini değil. Kayıp kente kayıp olan o şey bulmacanın resim karesinde odaklanıyor. İstanbul deyince imgeleme düşen o şeyin resmini, o kayıp karenin resmini kim çizebilir? Çünkü ben birçok kez denedim. Karşısında

her seferinde başka bir kent vardı. İşte bu yüzden o kayıp kareye Bizansiyâ adını veriyorum. Kayıp olan ve her zaman varolan o şeye. Bizans'ın yeniden fethiyle birlikte büyük bir imparatorluk fikri, İstanbul'un İslâmçılar açısından yeniden fethi; eski elit İstanbul'un eski İstanbullularca yeniden fethi... Bir aynalar tünelinde Rönesans fikri... Orson Welles'in sis ve dumandan oluşan şehri... Küllerinden yeniden doğması beklenen Bizansiyâ! Sakinlerinin düşlerinde fethedilen o kayıp şehir, yeniden dirilen erguvani sandaletleriyle Bizansiyâ! Kayıp öğretmenlerin şehri, Yeşilçam'ın mistik, erotomanik versiyonu. Herkes bir gün fakir kral olarak uyanıyor Ayasofya'da. Kurtarıcıların saatı: Bizansiyâ! Birbiri içine açılan kapılar: Kurtuluş kapıları... Her biri daha derin bir melankoliye, soyut bir yitiklik duygusuna açılan kapılar; kulaklarda ezik bir ses: "Türkiye sizinle gurur duyuyor". Bozkurtların ve güvercinlerin gölgesinde bir İstanbul... Kayıp ütopyaların, nostaljilerin gölgesinde bir İstanbul. Bizansiyâ'nın yeniden fethi...

Kuyumculukla bozmuş bir adam. "Pırlantalar üstüme geliyor." Cinlerle ilgileniyor. Bir arkadaşı inanmıyor. İnanmıyorsun ha, bu gece sana bir tane göndereyim de gör, altına yapasın, diyor. Arkadaş çok korkuyor. Bi daha gönderme, diyor. Arkadaşları bir şoför bu işi bir business yapmış. Diyor ki, günlerimiz büyüğünden cinciye, cinciden büyüğüye koşmakla geçiyor. Bu dönüğüne girdin mi bir daha çıkmazsan, diyor. Bir müşteriyi alıp tanıdığı bir büyüğüne götürmüştür. O büyüğü tutmuyor mu falan, alıp bu sefer cinciye büyü bozdurmaya gidiyormuş. O da olmayınca başka bir büyüğüne falan. Bu iş (adamının gezileri) Adapazarı'ndan Edirne'ye kadar bir bölgeyi kapsıyor. Zaman zaman Çanakkale'ye kadar gittiği oluyormuş. Nurten uzaylı görmüş. Bir su olğunun önünde yiğilip kalmış, ölmüş yani, ölmüş yani, bir el kadar, yumurta sarısı, büyük bir karın, ayaklar yok, iki kol üç parmaklı, karından sonra uzun bir boynun, karında pullar, gözler büyük acayıp, E.T.'ninki gibi, kadın korkuyor, alıp uzağa atıyor, kimseye söylemiyor.

Bir sıra satılmış.

Bizim kız gümüşe döndü. Öyle tangur tungur bir şeyler alıyor sürekli. Çocuk fakir fakat çok zeki. Amerika'dan burs alı-

yor. Sonra annesi babası gittiğinde cam ardından görüşürlüyorlar beni. Niye? Çünkü Atom. Uzaya bir şey fırlatmışlar falan. Her ailede kadın verici. Kadın bilezikleriyle falan veriyor.

Nietzsche: Yok hiçbir ruhban sınıfı.

Yok hiçbir gerçek yargıç
Yukarıdakinden başka

Şiirlerimin, bestelerimin Ayasofya'ya benzemesini isterdim. Minarelere bile düşen yıldırımı gördükten sonra hiçbir şeye benzememesini istiyorum. Zaten artık siyah da yok beyaz da. En çok sarılara, grilere, kahverengilere inanıyorum. Sonraları bu renklerin anlamını keşfettim. Bendeki *Kuran*'ın renkleriymiş bunlar. Birisi "Türkçe melodik olmaktan çok ritmiktir. Her hecesinin anlamı vardır" demiş.

Yalvaçların üzerine yazdıkları duvar ince maden damarlarından çatlıyor. Ölüm enstrümanlarının üzerinde parlak ışıklarla gün doğuyor. Her insan kâbus ve düşlerde bölünürken hiç kimse defne yaprağını oynamayacak mı? Susku çığlıklarını boğduğunda. Eğer başarabilirsek hepimiz arkamıza yaslanıp gülebiliriz ama korkarım ki yarın ağlıyor olacağız. Bilgi ölümcül bir dosttur kimse kurallarını ortaya koymazsa. Bütün insanlığın kaderi gördüğüm kadariyla çılgınların elinde. [King Crimson.]

Dünya da, öteki yana... Bu yeryüzünde şimdiye dek ortaya çıkışmış en alinyazıcı olay büyülüük vehmidir: Küçük çarpık böcekler ve yalancılar, başlarlar Tanrı, Hakikat, Işık, Tin kavramlarına sanki kendilerinin eşanımlılarımiş gibi sahip çıkmaya. Bütün bu alinyazıcı durumu olanaklı kıلان, dünyada akraba, ırktan akraba bir büyülüük vehminin bulunmasıdır. Yahudi büyülüük vehminin... Kutsal düşüncelerin Yahudilerden çıktığını varsayıyor: Hristiyan, yalnızca daha özgür itikatlı bir Yahudidir.

Kâfiristan: Kâfirler, İskender'le Pakistan'a gelen Makedonyalılarının torunları... Paganlar zorla İslamiyeti kabul etmişler, iç-

ki içiyorlar. Sıcak şarap. Kadınlar çok güzel, saçları kazınmış. Yandan örgülü, kaç göç yok. Büyük İskender'in Makedonya-lı torunları... Talibi kuşatan Talibanlar namaz vakitlerinde camileri bombalıyorlar. Her türlü resme filme, röportaja karşılar. Havaalanını bile filme çektmek istemiyorlar. Eskiden Protestanlaştırılmış ramazanlar vardı. Oruç pek yok...

Dindar insan tipik bir decadent'tır.

Bir halk üzerinde dinsel bir bunalımın ortaya çıktığı her zaman dilimi, hep, sinir hastalıklarının yaygınlaştığı dönemlerdir. Hıristiyanlığın değerlilerin en değerlileri diye inandığı, tepesine astığı durumlar, saralılığın biçimleridir. Kilise yalnızca dolandırıcıları ve delileri aziz ilan etmiştir. "Folie Circulaire, zaten temelden hastalık bir toprak üzerinde" Hıristiyan hareket her türden atıkların ve artıkların toplu hareketidir. Bunlar Hıristiyanlık aracılığıyla güçe ulaşmak istemektedirler. Çoğunluk egemen oldu. Hıristiyanlık ulusal değildi. Irk temelli değildi. Yaşamın her türden bozuk kalıntılarına hitap ediyordu.

Sodom ve Gomore. Lut Sodom'u terk ettiğinde güneş doğmak üzereydi. Sodom ve Gomore'nin üzerine kükürt ve ateş yağmuru yağırlılmıştı. Bozuk ve sapıkın insanlarıyla birlikte kentler yok olmuş, çevredeki yerler de yanıp kül olmuştu. Lut'un karşısına geri dönüp bakmamaları istediği halde geri dönüp baktığı için bir tuz heykeline dönüştürülmüştü. İki suçu kentin eskiden olduğu yerde şimdi iki deniz var. Suları tuzlu ve kükürtlü olan bu denizden zehirli gazlar 나오고, doğaya karşı işlenmiş suçların uğradığı korkunç bir örnek olarak. İstanbul hava kirliliği, siyah yağmur suları, kirli sular, kolera, kolera zamanında aşk, Sodom'da olduğu gibi insanlar günahlarını gizlemiyor, TV'den ilan ediyorlar. *Tevrat*'ta kadınların yönetmesi de sona yaklaşıldığından işaret etti, transparan giysiler, bir tür dövmeler, anarşî, kazınmış kafalar, kibirli kadınlar da işaret ediliyor. Yedi kadın bir adamın peşine düşecek yalnızca ismini almak için ama geçimlerini kendileri sağlayacaklar.

Sodom. Evi eve, tarlayı tarlaya bitiştirerek bir ülkenin ortasında yalnız kalanlara, terk edilen güzel evlere, sabah erkenden

kuvvetli içkilere koşanlara, harp ve lir eşliğinde gecelere kadar içkiyle uzananlara, düğüm atan büyüklere lanet edilecek... Oysa bunlar kendi gözlerinde akıllı uslu ve kibirlidirler. Lanet onlara! Kibirli gözleri aşağı çekilecek. Bunlar içki kahramanları ve kokteyl şampiyonlarıdır. Işık kalın bir sis tabakasıyla kırılacak. Kurtuluş için tabula rasa yapmak lazım. Bu günden itibaren her şeye dikkat et. İncir, nar ve zeytin ağacı hiçbir şey vermedi. Havadaki kuşları, denizdeki balıkları sileceğim. İnsanın yüzünü yeryüzünden sileceğim. Tanrı'nın kehaneti.

Hesap Günü. Kibirlilerin indirileceği gün, ülkenin putlarla, yabancıların çocuklarıyla dolduğu gün, Allah'ın gazabı inecek, insanlar kayaların taşların arasına girmek isteyecek. Put: İnsanın kendi yaptığı şeylere tapması. İnsanlar paralarını kıymetli eşyalarını yarasalara atarak kaçışacaklar. İnsanın değeri nedir ki? İnsan nedir ki burunda bir nefesten başka?

Allah'ım sen bu kenti koru. Senin olan bu şehri bütün felaketlerinden, uğursuzluklardan, düşmanlarından koru. Başla bizi ve bizi kurtar. Bu kentin günahlarından bizi kurtar. Şeytanın amansız çekiciliğinden ve tehlikelerinden bizi koru. Amin.

Melek. Babil kralı Nabukadnezar'ın tapınılmasını istediği puta tapınmayan üç inançlı kişi. Danial'ın arkadaşları Anamias, Misael ve Azarias ceza olarak harıl harıl yanmaka olan bir fırına atılırlar. Ama bir melek onların yanına iner. Fırında aksine akşam yelenin getirdiğine benzer bir serinlik hüküm sürer. Nabukadnezar adamlarına der ki, "Ben dört adam görüyorum üç yerine. Dördüncüsü bir melek kadar görkemli ve güzel". O zaman o da inanır. Bu anlatıdaki kuşatıcı ton, vücut iklimi, gençlik, özgürlük, sevecenlik, saflık arayışı, mistik şiirsel düşüncenin unutulan dilinin arayışı... Tipki Rimbaud, Lautreamont türü genç şairler gibi bu şairler de "ben başkasıyım" diyebiliyorlar. Daha yaşlı bir şair olarak onlara diyebileceğim şu: "Gizin anısını saklı tutun. Gizin anısını saklı tuttukça şiir yazabilirsiniz. Çünkü mutluluğu taşımak mutsuzluğu taşımaktan daha da zordur."

İnsan yüreği Tanrı'yı yansıtın aynadır der Hipelus Silerus. Tıpkı Mevlana'nın resim yarışmasındaki gibi aşırı bir biçimde pohpolanan ayna ya da kalp görünmez dünyanın (gayb) limit-siz ve suretsiz bir sureti oluyor.

Bakışın parlatılması lazım. Batılı adam bugün mistik şiirsel düşüncenin unutulan dilini yeniden keşfetmek zorundaysa, doğulunun da bilincaltı batılılaşmasının etkisinde yarattığı hibrit kavramları demistifiye etmesi lazım.

Solan bir yürekle yaşamımı yeniden ele aldım.

Esperanza, dedi. Enerjiya, dedi. Tekrar vizyonlar meleğini toprağa gömdüm.

Entegrist siyasi İslamcı akımın elinde Cebraeil vahiy meleğinden çok başka bir şey oluyor. Doğulu yalnızca dünyaya düşmüştür. Tarihin içine düşmemiştir.

Doğunun hacıları batının gezginleri!

Ne tarihin içine düşmenin yarattığı baş dönmesini ne de nihilizmi doğunun...

Enformatik çağında dünya küçülüyor ama içsel uzaklıklar daha da büyüyor. İslamda olaylar bir meta-tarihte geçer. Fransız Devrimi gibi belli bir coğrafyada belli bir tarihte geçmez 1789 gibi. Vizyoner bir zaman mekân boyutunda geçer. Cebraeil peygambere ruhların dünyasında görünür. İslamin politik bir düzen haline gelmesi durumunda, Cebraeil vizyonlar toprağını bırakıp ezilenlerin hakkını korumak için tarihsel zamana iniş yapar. Ne Tanrı'dan başka her şeyi yadsıyan dünya görüşünün huzuru ve eski mistiklerin hevesi var bizde ne de batıdaki nihilist düşüncenin kışkırtıcı huzursuzluğu.

Güzellik / Alien. Nimbus efekti: Güzel insanlar aynı zamanda iyi, güvenilir ve başarılı olarak düşünülüyor.

Başka bir araştırmaya göre güzel yüzler ortalama yüzlerdir. Herkes farklı bir güzelliği aramaktan çok "İşte ben de herkes gibiyim çünkü herkesinki gibi bir eşim var" demek istiyor. Pop müzik sanatçılardan televizyon sunucularına hatta kültür sektöründe bile böyle bu.

Farklı olan yabancı bir unsur gibi. Alien gibi bünyeden dışarı atlıyor.

Küçük bir alana sığdırılan Japon espasında yeşil çay içtiğim. İngilizler çay zamanlarına 'bir sonsuzluk anı' olarak bakıyorlar. Çay ilkin Çin'de bulunmasına rağmen Japonlar ve İngilizler bu işin ustaları olmuşlar. Bir sessizlik ve dinginlik espasında küçük taslardan içilen yeşil çay made in Japan bir lirizmle çinliyor. Uzun çay seremonilerini ilk kavramlaştıran kişi beklenmedik türden biri: Savaş ustası bir samuray. Savaştan önce moralleri yükseltmek ve ruhları sakinleştirmek için uzun süren ritüeller oluşturulmuş. Tasları verme biçimleri ve suyu çaydanlıktan boşaltırken yapılan müzik gibi incelikler. Yeşil çayı siyah çaydan ayıran şey yaprakları değil, fabrikasyon biçimini. Yeşil çay siyah çayın ferment olmamış biçimi. Japonya'da çay parasını dört aile bölüyor. En popüler yeşil çay türü Sencha. İçinde pirinç olan çaylar da var. Seremonilerde kullanılan çay ise yeşil bir toz şeklinde olan Macha. Eskiler yeşil çayın ömrü uzattığını inanmış ama anti-kanserojen olduğu ve kolesterollü indirdiği kesin, dış çürümelerini de önlüyor. Bugün bazı egzotik modern japon kadınları erotik çizgi romanlar yaptıktan sonra eve gidip tek başına çay seremonileri yapıyorlar. Aynı özel efektleri beğenip beğenmemesine bağlı (bir filmde) artistik Japon erkeklerinin bir kadın beğenip beğenmemesi.

Ekranlarla çevrili odalarda yaşıyorlar ve dış dünyaya hiçbir ilişki kurmak istemiyorlar. Ama yaşam tam bir cehennem.

Tanrı aşkına omuzlarına çelik bir manto atıyor.

Orman yırtıcı hayvanların renklerine bürünüyor. Brüghel'in linyit gökyüzü. Hafız'ın deyişiyle bir vücut iklimi.

Bir arketipin kendi dalga uzunluğunu bulması

Kozmik dağın izomorf sembolü İslami Çağ'da Kaf adlı psiko-spirituel dağ oluyor, sekizinci iklim. Sühreverdi, platonik fikirleri mondeist melekbilimi ruh içinde dönüşüme uğrattı. Farabi ise felsefi akilla, vahyin içindeki kutsal ruh arasında bağıntı kurdu. Bir daha hiç çıkmamak üzere Bohr'un yerçekimine girmek.

Mehdi: 12. İmam: Gizli İmam Maitre du temps: Sahib al-zaman.

Âdem'de başlayan peygamberlik mührü öğle vakti en yük-

sek noktasına Muhammed'le ulaştı. Bundan sonrası batı üzerrinden kararma noktasıdır. Ta ki Mehdi'ye gelinceye kadar. Mehdi gecenin karanlıklarını dağıtacaktır. İşte bu gece egzistansiyel olarak "bizim zamanımız", zamanlar arasındaki semboller ve ezoterizm zamanıdır.

Eğer Bizansiyaya bir kez girdiyse insan, garip bir duygunun esiri olur. Yeni Cami'nin karşısında ya da Kaktüs Cafe'de geçirilen bir saat bir şaşkınlık uyandırır ya da bir kapana kişililik duygusu ya da bundan çok daha güçlü bir duygusu... Garip bir enerji, bir megalio-idea... Her çeşit insanın oluşturduğu kalabalıkların yoğunluğu mu bu, yoksa her zaman abartılmış 'oryantal kent'in baskısı mı? Eyüp'te Pierre Loti kahvesinde yakalanan şey ne mesela? Bir oryantalist enerji mi? İstanbul dün yada tek değil ise, bu kentte oluşan o garip enerji ne peki? Kozmopolitlikten kaynaklanan bir şeysse New York'u, Paris'i düşünen. İstanbul o kadar güçlü olmamasına rağmen daha güçlü kuşatıyor insanı. Eğer güzellikleriyse, dünyada birçok güzel kent var. O zaman bu büyülenme duygusu nereden geliyor? Benim görebildiğim tek bir cevap var: Kayıp bir kent enerjisi, Bizansiyaya enerjisi... Yitik zamanların enerjisi... Asırlar boyunca bu yerde bir fikir gelişiyor, bir büyülüklük fikri, bir imparatorluk projesi... kentte ve kişilerde... Yastığının altında bir molotof kokteyliyle uyuma gibi bir fikir, her İstanbulluyu mutsuz ve huzursuz eden ama büyüleyen...

Dünyanın başkenti? Bir kurtarıcı kent. Eski kehanetlerde Nos-tradamus'un kitaplarında araştırılan şey: Mesih İstanbul'dan mı çıkacak? Belleklerde istikrarla kendini yineleyen bir şey: Bi-zansiyaya karşı olan bu eğilim, bir Bizans tutkusu... Bir milenyum önce Çinliler bu kente "kentlerin kenti" diyordu. Orta-çağlardan beri mükemmel bir kent olarak düşünülen bir kent... Sürrealistlerin haritasında Paris'le birlikte hüküm süren iki merkezden biri. Ta baştan beri kentin inşa edildiği uzama bir ölçüsüzlük hâkim olmuş gibi. Bir kabına siğamama, bir sınırsızlık, bir ölçüsüzlük enerjisi... Bizans'tan ve Konstantinopolis'ten miras bu canlı enerji Osmanlı İmparatorluğu boyunca ve günümüzde sürüyor. Bizans, Konstantinopolis ve İstanbul'da garip bir simya oluşuyor. Bu simyaya Bizansiyaya adını veriyorum ben. "Birçok sivil toplumun ideal kenti" olarak İstanbul-Çarograd, İslam ve Ortodoks dünyasında hüküm süren bir Balkan metropolisine dönüşüyor.

Orthodoks dünyanın merkezi olarak Fener Patrikhanesi kayıp bir görkemi yeniden yaşamaya çalışıyor. Dolayısıyla patrikhane şizofrenik algılama boyutunun merkezi haline geliyor, tıpkı Ayasofya gibi. Ayasofya'yı ibadete açmak İstanbul'un yeniden fethi söyleminin bir parçası. İstanbul'un vaat ettiği parlaklı şeyleler, kaotik ve vahşi kent yaşamı arasındaki çelişki, İstanbulluların kafasında paranoid bir fisiltiya dönüşür. Bir Bizansiyaya cininin fisiltisi bu, kafaları durmadan tırmalayan. Bu cin, gecekondulardan dövmeli barmenlere kadar metropolisin bütün labirentlerini dolaşıyor. Şizofrenik, hedonist bir enerji derin İstanbul'da kol geziyor. Balkanlar'ın, Karadeniz'in, Ortadoğu ve Türk cumhuriyetlerin merkezi olarak yeni bir imparatorluk projesi gündeme geliyor. Bizansiyaya cini derin İstanbul'da kol gezerken şehrin kalbi betonlaşıyor.

Gılgamış'ı, *Eski* ve *Yeni Ahit*'ten sahneleri anlatan öykülü Bizans ipekçileri, çoğu altın ve mor renkliydi. Çok imzalanmamıştı. Sanatçı ile zanaatçı arasındaki hiyerarşî İtalyan rönesansı ile ortaya çıkmıştı. İpek yolları üzerindeki kısıtlamalar, Konstantinople'da Boğaz boyunca gizli ipek atölyelerinin ortaya çıkmasına yol açmıştı. Bu konuda devlet totalitarizminin ilginç bir biçim ortaya çıkmıştı. Kimse mor, sümbül ya da menekşe renkli ipek giyemiyordu. Bunlar yalnızca ve yalnızca Bizans İmparatorluk ailesine rezerve edilmişti. Bizans'ta ipek ve ipek yolları ekonomik ve politik göndermeleri olan başlı başına komplike bir hadiseydi. Brüt ipeğin sırrına kimse Çinliler kadar vakıf olamıyordu. (Kalbim vahşi bir çin ipeği gibi gizlice hisıldadı, kendine kapandı gizlice.)

İsa'nın ve onun yeryüzündeki temsilcisi Bizans imparatorunun şanını yükseltmek için bütün kiliseler gümüşlü, altınlı, parlak ipekli kumaşlarla kaplandı. Bazı doğulu barbarlara da barış antlaşması karşılığı olarak ödendiği gibi bazı yüksek memurlara da aylıklarının bir parçası olarak ipekli kumaşlar ödeniyordu. Yeni Hristiyan modası doğmuştu. İpek dükkânları geceleri reçineli meşalelerle aydınlanarak ilk kez ticari reklam anlayışı uygulanıyordu. Justinyen, Türklerle dut yaprakları üstündeki ipekböceklerini ilk gösterdiğinde büyük bir şaşkınlığa uğramışlardı. Ben de çocukluğumda bir odanın tahta zeminini böyle dut yaprakları ve içrenç görünen birtakım beyaz böceklerle kaplı gördüğümde aynı şaşkınlığa uğramıştım. Ah Bizansiyâ'nın gizli bellek odası ve vahşi bir Çin ipeği gibi gizlice hisıldayan kalbim.

Evet, tipki Fatih gibi o da gemisini benim kalbime giren gizli yollardan kaydirmıştı, önce benim belleğim ipekböceği odasına inmiş. (Orsalabanda) Sonra muzaffer bir korsan gibi o muhteşem mor ve altın renkli ipeği gözlerime bir mil gibi çekmişti. Çocukluğun ve belleğin o karanlık organik ipekböceği odasındaydım artık. Gotlar savaşını o kazanmıştı. Serenda isimli Budist köylerden rahipler aracılığıyla ipeğin sırrını getirterek...

O organik odada arzular afyon yemiş ipekböcekleri gibi ağır ağır kırırdıiyorlar ve doğaları gereği değilmiş de sanki çelik bir hipnoz altındaymış gibi her şeyi Bizansiyâ'nın o mor

ve altın renklerine boyuyorlar ve onun istediği o mistik kumaşı hiç durmadan hiç durmadan üretiyorlardı. O mistik kumaşla bağlıyordu gözlerimi bir ölüm büyüsüne ekleyerek. Umarsızca salınıyordu kalbime giren gizli yollarda, casuslar sokuyordu oralara ben çaresiz kalana dek.

Evet, kalbime giren gizli yollarda gemiler kaydırılıyor, Serenda isimli Budist köylerden casus rakipler sakıncasız dolaşıyor, onların kalbime soktuğu yabancı tırtıllar güneş sinir ağımı parçalıyor, onlardan meydana gelen tuhaf psikodelik kelebekler sonucu hastalanıyor hastalanıyorum. Çaresizdim. Çocukluğun ve belleğin o karanlık organik ipekböceği odasında daydım artık. Gotlar savaşını o kazanmıştır. Kurtarıcı amiralın çelik hipnozu altında çaresizdim... Haliç'in gizli bir ipek atölyesinde...

Yeşil acayı, bir yırtıcı hayvan acısını aramıştım Bizansiyada... Bizansiyaya'nın sokaklarında dolaşıyorsun. Özgürce dolaşabileceğini sanıyorsun ama sor kendine belki başka yerdesin. Olmaman gereken bir yerde. Sokaklarda gezivorsun bir belalı arayarak kendine. Evde başkasın oysa, saatlerce bir noktada kımılıtsız kalmışsun. Bizansiyaya'nın sokaklarında dönen bir şey var. Tiner çeken çocukların değil, bar fedaileri, gece kadınları, kokoreç satıcıları, konsomatrisler değil, Bizansiyaya'nın sokaklarında dönen çok başka bir şey var. Sürekli inci yutan bir atmaca -Bizansiyaya- sansar şairlerinin ellerinde bira kahkahlarıyla yollarında uzandığı. Sürekli inci yutan bir atmakanın çırkırdığı ses. İnci mi atmaca mı? Hayır ikisi birden. Böyle bir ses bizi yalayıp geçen. Yeşil bir ışığın delip geçtiği göğüs acısını, bir yırtıcı hayvan acısını aramıştım Bizansiyada. Eşini arayan bir geyığın boğuk ve yabanıl çağrısında belirmişti Bizansiyaya. Melankolik sembolün mızacı olan geyik yalnızlığa tutkundu. O işitmeden ona yaklaşılamazdı. Lirik şaire ve müziğe yatkındı, o kadar ki ezgiyi dinlemek için ormanda uzanır yatardı ve boyunuzları bir lir şeklindeyi çoğu kez. İhtiyatın olduğu kadar ihtiyasın da simgesiydi. Geyik Bizansiyaya'ya girdiğinde onun eşini çağrırdığı dayanılmaz bir biçimde Isa'yı çağırıyordu ben de ya da eşruhumu... Bazı anlarda Bizansiyada bir geyik belirir bir

okla yaralanmış, ağızında onu iyileştirmesi beklenen yeşil bir ot. Efsane der ki onun yarası iyileştirilemez. "Yazık bana aşk yarasına hiçbir otun çare olamayacağı" böyle anlarda Bizansiyada bir geyiğin boynuzlarında bir haç belirir ve ben çağırırım İsa'yı, boğuk bir gürültüyle, medet ummak için mistik yarama.

Gece uyuyamadım. Her şeyi biliyordu. Evet, her şeyi biliyordu ya da bana öyle geliyordu. Her şey kafamın içinde dönmemişi. Yaşadığımı sandığım şeyler gerçekten yaşanmıştı ve insanlar bunun üzerine konuşmuşlardı. Yves de bir yerlerden bir şeyler duymuş olacaktı. Her şey bu kadar muhteşem rastlantılara dayanamazdı. "Ya her şeyi biliyor ya her şey rastlantı ya da her şey birbirine bağlı" dedim. *Participation mystique* gibi bir şey gerçekleşiyordu. Yani içte olan dışta oluyordu. İç gerçeklik dış gerçekliği üretiyordu. Uyuyamadım. Tuvalete gittim. Işığın yakmadım, dışında ıloş bir ışık yansıyordu. Yağmur başlamıştı. Tuhof bir gürültüyle. Damlaların üzerinde bir Venedik ya da İstanbul manzarası açılmıştı. Toz renkli gökyüzünden beyaz bulutlar geçiyordu. Gözüm lavabonun üstünde pencerenin önünde duran aynada yansıyan yüzüme kaydı. Bulutların aydınlatıldığı ayna yüzümü birbüçük misli büyütmüştü. Her şey *Blow-up* filmi gibi dedim ya da her şey Bizansiyaya. Hiçbir şey anlamıyorum. Hiçbir şeyi kimseye soramayacaktım. Gerçekdişisa gülünç olmak istemiyordum. Gerçekse kendimi ele vermek. Her şey sonsuza dek Bizansiyalığını koruyacaktı. Kentler, öyküler, kişiler değişimelirdi. Ama her şey her an Bizansiyaya'ydı. Özellikle İstanbul'da. Neyin ne an ne olacağı belli değildi. Bu insanın hem tüylerini ürpertiyor, hem de dehşetengiz bir havasını, korkunç bir güzellik sağlıyordu. Bulutların aydınlatıldığı aynada yüzüm aşk ve tehlike gibi parlıyordu.

Kitap baştan aşağı ayna metaforu içeriyor. Sırın içine giren sır. Karşılıklı duran aynalarda sonsuza katlanan kişinin esrarı... Optik yanılsamalara dayanan resimlerde olduğu gibi birbirine bakan iki kişinin karşılıklı profil çizgilerinin bir vazonun dış hatlarını oluştumasındaki esrar... Senkron bir biçimde birbirine bakan, bakabilen yani birbirini gerçekten görebilen kişinin arasında oluşan o tuhaf esrarlı vazo... Bu iki kişinin bir de karşılıklı birbirine bakan iki aynanın arasında durduğunu düşünün... Sonsuza katlanan bu iki kişinin arasında oluşan öykünün yani o yakut vazonun çift katlı esrarı görüntüyü daha da bulanıklaştırmaz mıydı? Aynanın üzerindeki buğ gibi daha da iyisi aynanın üzerine hohladığımızda kendi yarattığımız bir esrar, bir buğ gibi.

Bizim öykümüzde senkron bir biçimde birbirine bakan, birbirini görmeye çalışan iki kişi, görüntüyü netleştirmek için sanki görünmez bir aynaya hohlamanın getirdiği büsbütün belirsiz bir bulanıklığa bürünmekteydiler. Açıldıkça daha da_bugulanın bir gizem gibi idi bu ve acı veriyordu, çünkü ben aynadaki o bugunun üstüne kalp resmi çizmek ya da seni seviyorum türünden şeyler yazmak için hohlamıyorum aynaya. Onu dolayısıyla kendimi daha iyi görebilmek için, daha net bir görüntü için hohluyordum aynaya. Bir sırra bakmak için bir sırra bakiyordum. Aynayı oluşturan şey de bir camın arkasına sürülen "sır" denilen eczaydı çünkü. Bu aynadaki görüntüye baktıkça ve daha iyi görmek için hohlayıp sildikçe, baktıkça ve sildikçe, baktıkça ve sildikçe yani kafamdaki o Bizansiyaya görüntüsünü kurdukça ve bozdukça bir mani gibi dekonstrüksiyon hastalığına tutuldukça işin içinden çıkamıyor ve daha da karanlık bir Bizansiyaya'nın içinde buluyordum kendimi. Geceleri çaresizlikle ağladığında, birbirine karışan Bizansiyaya makyajımı silmek

ince aynanın önüne geçtiğimde, temizleyici kremin rimelleri, boyaları daha da çok dağıttığını görmek gibi bir şey oluyordu bu. Bizansıyya tam anlamıyla teslim alıyordu beni. Hiçbir şeyi hiçbir zaman aydınlatamayacağım düşüncesi beni büyük bir umutsuzluğa sürüklüyor o zaman kurtuluş için yiğinlar gibi ben de kurtarıcıyı beklemeye başlıyordum. Onu bekleme düşüncesi beni tekrar kendi hayatındaki gizeme çekiyordu yanı içinde hapsolduğum labirentten beni kurtaracak kişi zaten labirentin kendisiydi. Yani çıkış yoktu, olamazdı. Labirent de ayına da sonsuza katlanıyordu.

Bütün kristal Bizansıyya aynalarını kırmak parçalamak böylece o yakut vazonun esrarını yok etmek istiyordum çünkü çözümlenemeyen bütün şeyle sahibine geri dönüyor ve onu yok ediyordu hatta öldürebiliyordu. Tıpkı dört duvardan başka bir şey bulunmayan bir odada kendini bulan bir uzayının pencerenin dışında başka duvarlara bakması gibi bir şeydi bu. Dışarıdaki labirenti çözmeli için içerdeki labirenti çözmeli gerekiyordu ya da bunun tersi. Uzaylı ya da Alis. Belki de Özgür'ün dediği doğrudydu. Alis'tim ben. Hayattan korktuğum için sürekli oynayarak hep küçük bir kız olarak kalmaya çalışıyordum. Ama işte ne zaman bir pencerenin önünde dursam dışarıya değil içeriye bakıyorum. Labirentimde yavaş yavaş, uzun uzun intihar ediyordum.

Trans global underground. O benim sırrımda ve sırrımın sırrında olanı biliyordu. Ben onun sırrının sırrında olanı bilmiyordum. Yüksek kubbeli bir yerden içinde yüzlerce çay bardağı taşıyan siyah bir tül sarkılıyordu. Bu o oluyordu ve ben gözlerimde siyah bir tülle ona bakıyorum. İçinde siyah bir kuğunun yüzüğü göle bakar gibi ona bakıyorum öyle ve bir ses, onun çıkarıp çıkarmadığını hiçbir zaman bilemeyeceğim bir ses, onun oluyordu gece karanlığı içinde, şangırtılarla. Sanki böyle bir sesin içine doğmuştu. Ormanda çakan bir şimşek siyah tülü ve barındırdığı şangırtıları işaret ediyordu. Ve yürek saten bir esrar gibi kendi üzerine kapanıyordu. Yürek bir filmde sürekli tek bir siyah eldiven giyen kadın gibi kendi üzerine kapanıyordu ve bir ses bana boğulmak üzere olduğumu ya da onun boğulmak üzere olduğunu

haber veriyordu. Göle ters yansıyan bir şatonun içinde ışık yayan tek pencerenin önünde duruyor, bana bakıyordu. O benim sırrımda ve sırrımın sırrında olanı biliyordu. Ben onun sırrının sırrında olanı bilmiyordum. Bir sigara yakıyor, "Trans Global Underground" diyordum. Ama bu onun evreni değiştirdi biliyordum. Onun evreni yani kafasının içinde kurduğu şeyler çok başka bir şeydi, sanki yansittığından daha sıcak bir şeylerdi. Karlı bir dağ kasabasında kalın yün kazaklarla şöminenin önünde "Oh Cathy" ya da "You don't have to say you love me" türü parçalar dinlemek gibi. En azından böyle düşünüyordum ama bir sigara yakıp "ters buz etkisi" diyordum. Bir şey vardı... Ona yaklaşmaya çalışanlar buza degeip yanın bir el gibi çekilmeye zorlanıyorlardı. Sanki ilk önce "Oh Cathy, Cathy" çalışıyor sonra bir ses sigara yakıp "Trans Global Underground" diyordu. Bir şey oluyordu... Bu iki evren yani kafasının içinde kurduğu ve dışarı yansittiği evren hiç örtüşmüyordu, hatta birbirine dezmiyordu bile. O zaman bir kadın siyah bir eldivenin tekini geçirip suda yansıyan ışıklı pencereye bakıyordu. Oradan hiç ses gelmiyordu, en azından buzun gölde kırılışı dışında bir ses. Ama kadın kafasının içinde "Oh Cathy, Catyh"yi ya da "Oh darling stand by me"yi duyuyordu. Oysa ışıklı odadan yalnızca sinyal sesleri geliyordu. Bir arabanın farları gecenin karanlığını yırtıyor, içinden bir gölge gibi o süzülüyordu. Tam şu anda ne düşünüülüyor? Bunu bilmek imkânsızdı. Gölün tek ışıklı odasında kristal bir ictki şisesi gibi yaşıyordu ve bir ses onun oluyordu gece karanlığı içinde şangırtılarla. Yüksek kubbeli bir yerden içinde yüzlerce çay bardağı taşıyan siyah bir tül sarkıtılıyordu. Bu o oluyordu ve ben onun sırrının sırrında olanı bilmiyordum.

İkonların üzerinden tülleri kaldırıyorlar. Bir oda ve bir pencereden başka bir şeyi olmayan sanatçılar. Yok olmak üzere olan kişiler. Fotoğraf resme, düzyazı şaire baskın çıkıyor. Bu gün alnimin ortasından ünikornunki gibi tek, uzun boynuzu gibi her şeyin uzandığını hissettim. Yapraklar, ağaçlar, hayvan ve çiçek türleri de kalmıyor. Güzel olan her şey yok oluyor. Kilisenin bahçesinde mezarlık var. Unutulmak için uzaklara itilmemiş. Aslında ölmeyen, ölüm ile dirim arasındaki insanların imajları, düşünceleriyle kuşatılmış yaşıyoruz. Mona Lisa hepimizden da-

ha uzun yaşayacak. Picasso'nun kristal bir kayası var. Kayanın içinde yüzyıllardır hapsolup kalmış bir su daması var. Anim-samak da böyle bir şey işte. Böyle uzun uzak zamanlardan kalma bir şeyi yakalamaya çalışmak.

Kafamın içinde üç gizli oda var. Biri her şeyi baş aşağı gösteren, biri camera obscura, diğeri Konstantinopolis'ten önce Bizanslıların toplandığı kilise. Niye orada toplanmışlardı? Üçüncü İbrani odası dediğim yer. Çünkü orada her şey İbrani alfabetesinde olduğu gibi başka bir şeye tekabül ediyor. Oysa Latin alfabesi M, N gibi harflerin dışında bütün göndermelerini kaybetmiş durumda. Bu İbrani odası dediğim anımsama odası da başka bir şeye, bir kente, anımsamalar kenti Anvers'e tekabül ediyor. Anvers, anımsamalar kenti dedim çünkü bir elmas kentinin yüreği orası. Örneğin Beyrut'ta yaşayan bir elmas tüccarı da brüt elmas almaya oraya gidiyor. Bahçevanlar sokağı. Kırk beş ülkeden elmasçılar. Elmaslarını sürekli yanlarında taşıyorlar. Elması elmasla kesiyorlar. Burada ahlaki kodu Yahudiler tayin ediyor. Yahudi olmayanlar da var ama gözüken şey Yahudi. Çünkü bunlar çok dindar Yahudiler. Uzun sakalları, şapkalarıyla Yahudi erkeği gibi dolaşıyorlar.

Elli beş yüzlü pirlantalara 'brillant' diyorlar. Bir pirlantanın üzerinde aylarca çalışıyorlar. Brüt pirlanta diyorlar. Yüzde ellisi ni daima kaybediyorlar. Taşların değeri saflığı, büyülüklüğü, renkli oranında değişiyor. Anvers için Avrupa'nın en Avrupalı kentlerinden biri diyorlar. Yahudiler ilk 10. yüzyılda İspanya'dan kovulunca buraya geliyorlar tipki İstanbul'a geldikleri gibi. Dışa kapalı mekânlarda korunaklı oldukları kendi bölgelerinde yaşıyorlar. Pirlantadan anlamak biraz "feeling" işıyımış, resimden anlamak gibi. İyi bir ressamin, en kötü tablosunda bile, fırçasını tanıyabilmek. Anvers, belleğin o gizli odası: Elmasın elmasla kesildiği yer. Bir Yahudi gibi üzerinde çalıştığım şey: İstanbul'da başımın az üstünde geçen tiyatro. Bu İbrani odasında ne kadar çalışırsam çalışayıp o tiyatronun anılarını yüzde ellı kaybediyorum brüt elmas gibi. Alnimin ortasında geçen o oryantal tiyatro... Pirlantadan anlamak gibi bu da bir "feeling" işi, en azından bir Batılı için. Picasso'nun kristal kayasında hapsolduğum bu oda – İbrani odası.

Neden ne olmuştu, niçin öyle olmuştu? Bir kez daha evet, terk edemiyorum Bizansiyaya'yı. Bir şeyler geçiyor burada, bu odada. Bir meta kurmaca. Çünkü geçen her şey üzerine düşüneniyorum aynı zamanda. Zamana âşık olan zamanlaşır.

Bellek içinde, Proust'un Albertine'in aşğını yitirdiği oda. Mecnun'un Leyla'yı yitirdiği gibi. Ama "organların iradesiz belleği var" diyor Proust. Ötekinin soluk ve kısır taklidi, bu iradesiz bellek daha uzun süre yaşıyor Proust'a göre. Akıldan yoksun hayvan ve bitkilerin insandan daha uzun yaşadığı gibi. Kollar bacaklar anıların yükü altında eziliyor. Bu odadan ne zaman çıkacağım? Hegel'in fenomenolojisini ya da Proust'un *Kayıp Zamanın İzinde*'sini tasvir için gerekli model spiraldir. Proust'unki bazen dairesel diye de betimlenir.

Objelerin zaman etrafında dolaşımı, dolanımı. "Suyun içinde bir kurbağa takla atarak limon kabuğuna yaptırdı demek." Ya da yağmurların parça parça yaptığı kızlar. Bütün fotoğraflarıyla suyun içinde kalan bir ev. Susku. Japon dediğimiz o şey. Bir iç dünya balığı. Yüzeylerin üzerinde kayan su damları. Bisküvi kutularının üzerindeki resimler. Anıların zaman etrafında dolaşımı, dolanımı. Zamanın içinde yerini alan birçok günü anlamaya çalışmak. İstanbul'da Sultanahmet Camii'nde hissettiğim o şekil, bize görünmeyen şekil, zamanın şekli. Belleğin kabartma biçimine soktuğu bir zaman dilimi. "Zaman en iyi yontucudur" diyor Yourcenar. Çamaşır makinesinden küçülerek çıkan çamaşırlar gibi. Belleğin büyüttüğü ya da küçülttiği kimi günler, kişiler. Ya da belleğin o gizli odasında, "camera obscura"da baş aşağı çıkan o şıkları. Her şeyi ama her şeyi yanlış anlamış olabileceğim duygusu. Bu duygunun getirdiği gözle görülür ferahlık ve yazıklanma. Bellekte kalan birkaç günün üzerinden zamanın o saydam derisini sıyırmaya arzusu. Ama zaman ancak ölümle çeker örtüsünü. Zamanın örtüsünü üzerinden çekmediği bedenlerin taşıdığı giz. Benim ve O'nun arasında geçtiğini sandığım şeylerin üzerine kurulmuş o cibinlik. Diğer tüm öykülerini olduğu gibi bu öyküyü de yazan o hayalet örtü bir örümcek ağı gibi farkına varmadan deldiğimiz. Ben havalandırmaya çalıştıkça daha da boğucu hale gelen

o oda. İstanbul'da başımın az biraz ötesinde geçen o mistik tiyatro. Meleklerde dikilmiş o gök. Altın başlı o rüzgâr. Esrikliğin o neoklasik başı. Camların altında yetişen o küçük bitkiler. Boş süt şişelerinin içinde büyüyen o kökler. Bir Bizans kişisi. Halış'ın az ötesinde varlığı neredeyse sezinlenemeyen o su birikintisi. Niçin gitmiyoruz burdan? Su birikintisinin kıyısında aydınlanan o baş. Bu gizi paylaşmıyor başkasıyla. Ağaçların arasındaki o kırmızı gölge. Güneşin kızgın mızrakları ağaçların arasında kaybolduğunda önumüzdeki su birikintisine baktık. Kızılıotesi bir ışık. Alabalıkların formu uzaklaşıyor, nilüfer yapraklarının altından. Suyun üzerinde kımıltısız duran sarı çiçek tozları, suların getirdiği bir şeyler geçiyor burada, patafizik gibi. Ultra-ultra metafizik. Şeylerin içinde gizli kalan şeyleri göstermek için.

Sanki ortada bana bahsedilmiş bir güzellik var. Gece saat birde yattığım halde ertesi gün altı buçukta kalktım. Bir yaz öğleden sonrasıydı. Pencereler açık dışında tatlı bir serinlik vardı. Ama en çok uykudayken burnuma gelen babamın meşhur yemeğinin kokusu. Biraz kuzu parçalı, biraz patates, limonlu, bol sulu yemeği... Bu yemeğin kokusuya uyandım. Oysaki Maria sadece yumurta kızartıormuş. Derhal o yemeğin yapılmasını rica ettim. Babamla bir tür buluşmam olacaktı benim. Babamla ilk buluşmamdı ölümünden sonra. Bu yemeğini çok severdim onun. Bakalım aynışını yapabilecek miyiz? Öte yandan serinlik. Sanki ruhumda dans ediyor. Bir de Cüneyt'ten güzel bir mesaj aldım. Mutluluk içinde yüzüyordum. Sanki bir havuzda derin kulaçlar atıyordu. İçimde bol nefes vardı. Limonlu çayımyi içiyordum bir yandan. Güzel bir şey olacakmış gibiydi. Belki babam geri gelirdi. Nasıl konuşurdum o zaman onunla. Tabii ağlayarak ve çok mutlu. O da ağladı. Son görüşmemiz zaten onun ağlamasıyla bitmişti. Beni hastaneye bırakıyordu. "Baba gitme dışarı" dedim. O sözümü dinlemedi. Ve dışında öldü. Başka mutlu ne olabilirdi ki benim için? Bilmiyorum. Zaten mutluydum. Kedim de gelebilirdi tabii. Ona bakabilecek miydim? Bakardım tabii. Hangi halde gelirse gelsin. Anneciğim de çok iyi idi. Geri gelemezdi ama ona telefon edebilirdim. Sevgililerimdense, evleneceğim erkeğin gelmesini isterdim. Kim-

di acaba bu? Kapıyı çalsa girse birden içeri. İşte o kadar, benim mutluluk hayallerim bu kadardı.

Allah bana uzun uyku imparatorluğu bahsetmişti. Burak da elinde *Uyku İmparatorluğu* isimli bir kitapta geri döndü. Evleneceğim adam Burak mıydı acaba? Allah'ım çok mutluyum. Bana hep böyle sıkıntısız saatler ver. Serin bir suda yüzər gibi. Serin serin serin bir suda yüzər gibi. Mahalle çok tanıdktı. Ve orada kötü insanlar oturmuyordu. İyi bir ülkede yaşıyordum. Beni seven bir ülkede. Büyük bir mutluluktu bu. Hadi hepинize iyi geceler...

Not: Daha sonra bilgisayardan müzik indirdim. Tam indirken klavyede ışık yanın yere bir kelebek kondu.

Kelebek hikâyem uzundu aslında. Romana ilk başladığımında turuncu güzel bir kelebek gelmişti odama. Başında kaldığını söyledi. Yarım saat falan hiçbir yere kipirdamamıştı. Sonra hızla dudağıma kondu. Bana hafif acıtan bir öpüçük verdi. Ve sonra odamı hiç terk etmedi. Öldü kaldı odamda, yazık. Ölüsünü hâlâ porselen bir kutunun içinde saklıyoruz. Bu romanın gidişatı kelebeklerle belli oluyordu. İyi bir şeyler yapmakta olduğumu kelebekler gelince anlıyordum. Başka bir gece de siyah bir kelebek yazmaka olduğum bilgisayarın üzerine kondu. ışık olan yere. Orda kaldı uzun süre. Ölüsünü saklayamadık kaçı.

Son

Nous ve Psyche'nin karışımı, mükemmel doğa ve ruhun karışımı, aynı zamanda göksel aşkin realitesinin karışımı ve melek Sophia-Daena sevgili ve sevenin birleşiminde görülür ancak. Ortaya çıkan kendi bilincinin gnostik tecrübeсидir. Kendini alter-ego olarak keşfeden.

Ve bu tek varlık aynı zamanda sonsuz ve yeni, sonunda en gizli düşüncemizi gerçekleştirir bizde aşka eşit biçimde yaşadığımız kadar. Yeni bir çağın başlangıcı gibidir bu.

Mazdeizmde Fravartis (Farsçada "Farvahar") seçilen kişiler demektir. Yaşayan ruhlardan önce seçilen. Eskatolojik karşılaşma insanın meleğinin Fravarti ve onun Daena'sı arasında olur. Bu ikiliğin yıkımı ancak Fravarti karanlıklara yenilirse gerçekleşir. Kimi zaman da ters bir Daena çıkar ortaya. Ki bu romanda benim karşıma çıkan da böyle bir ters Daena'dır. İşte böylece anladım ki Amiral benim Daena'mdı. Bir anlamda ikizimdi. Ona atfettiğim bütün nitelikler kendimindi yani bütün o ayna metaforları da gösteriyordu ki o bendim. Benim yeryüzündeki eylemem Daena'm olarak. O ilkin spiritüel bir biçimdi. İçimde yerleşen yeni insan olarak benim spiritüel biçimimi fethetti. Yeni bir çağ açılmıştı. İnsanın ve meleğin karşılaşması, Swedenborg'un *Memorabilia*'sının gibi olmuştu: Swedenborg bir vizyonda gökyüzünden gelen atlı bir arabada mükemmel bir melek görür. Ancak araba yaklaştıkça uzaktan yalnız görünen melek, iki melekSEL biçim olarak görünür. Göksel bir çift sevgili gibi. İki melek bir varlıkta biçimlenmiş iki doğanın imajı gibidir.

Bu varlık son dönüşümüyle birlikte zarfinı yırtarak, kadına ve erkeğe, birbirlerini birleştiren o sevgiyi severken, aslında O'nu sevmiş olduklarıını gösterir. Balzac'ın Seraphitus-Seraphitası gibi. Sevilen ve sevenin birleşmesinden doğan aynı melek. Ama dişil ve eril olarak çift bir varlık her birinin dünyevi bedeninde hapsolmuş melekSEL yaratığı özgürleştirir.

SUZANNE

*Suzanne sizi aşağı alır
Nehrin kıyısındaki yere
Geçen gemileri duyabilirsiniz
Geceyi onun yanında geçirebilirsiniz
Onun yarı deli olduğunu biliyorsunuz
Ama bunun için orada olmak istiyorsunuz
Ve sizi çay ve portakallarla besler
O kadar uzun yoldan Çin'den gelen
Ve tam ona verebilecek sevginiz olmadığını
Açıklamak isterken O sonra sizi kendi
Dalga uzunluğuna alır ve bırakır
Nehir cevaplaşın sizi
Onun daima bir sevgilisi olduğunuza
Ve onunla seyahat etmek istiyorsunuz
Ve onunla kör seyahat etmek istiyorsunuz
Ve biliyorsunuz ki
Size güvenecek
Çünkü onun mükemmel bedenine aklınızla dokundunuz
Ve İsa bir gemiciydi
Suyun üstünde yüreldiği zaman
Ve çok zaman harcadı
Yalnız tahta kulübesinden her yeri seyrederken
Ve anladığı zaman
Bir tek boğulanların onu görebildiğini
Dedi ki; 'Herkes bundan sonra denizci olacak
deniz onları kurtarana dek'*

*Ama kendisi daha önce kırılmıştı.
Gök açılmadan çok önce.
Terk edilmiş nerdeyse bir insan.
Sizin bilgelığınız altına bir taş gibi çöktüğü zaman
Ve onunla seyahat etmek istersiniz
Ve onunla kör seyahat etmek istersiniz
Ve düşünürsünüz ki belki ona güvenebilirsiniz
Çünkü sizin mükemmel bedeninize akıyla dokundu.
Şimdi Suzanne elini alır ve sizi nehre götürür
Halas ordusundan paçavralar ve tüller giyinmektedir
Ve güneş bal gibi dökülür bizim Limanın Lady'sine dökülür
Ve çöplerin ve çiçeklerin arasında
Neye bakmanız gerektiğini gösterir
Yosunun içinde kahramanlar vardır
Sabah çocuklar vardır
Sevgi için öne doğru uzananlar
Ve o şekilde uzanıp kalacaklar sonsuza kadar
Suzanne aynaya tutarken
Ve onunla seyahat etmek istersiniz
Ve kör seyahat etmek istersiniz.
Ve bilirsiniz ki ona güvenebilirsiniz
Çünkü sizin mükemmel bedeninize akıyla dokundu.*

Leonard Cohen

*Çok şükür Tanrıma ki on beş yıl sonra
bu romanı bitirmeme nihayet izin verdi.*

L. M.

